

Załącznik do Uchwały Nr XX/108/2004
Rady Gminy w Kleszczewie
z dnia 29 czerwca 2004r.

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KLESZCZEWO NA LATA 2004–2006

URZĄD GMINY KLESZCZEWO
UL. POZNAŃSKA 4
63–005 KLESZCZEWO

tel. (61) 81–76–017, fax (61) 81–76–184
e-mail: office@kleszczewo.wokiss.pl
<http://www.kleszczewo.pl>

RAPORT POWSTAŁ W RAMACH PRAC DORADCZYCH
WIELKOPOLSKIEGO OŚRODKA KSZTAŁCENIA I STUDIÓW SAMORZĄDOWYCH

CZERWIEC 2004

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
1. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	7
2. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM W DRAŻANIEM PLANU	8
2.1. Położenie, powierzchnia, ludność	8
2.2. Środowisko przyrodnicze	11
2.3. Zagospodarowanie przestrzenne	12
2.3.1. Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego	12
2.3.2. Infrastruktura techniczna	12
2.3.3. Własność nieruchomości	16
2.3.4. Stan obiektów dziedzictwa kulturowego	18
2.3.5. Identyfikacja problemów	19
2.5. Gospodarka	20
2.5.1. Główni pracodawcy	20
2.5.2. Struktura podstawowych branż na terenie gminy	23
2.5.3. Liczba osób zatrudnionych w sektorach gospodarki	25
2.5.4. Rynek pracy	25
2.5.5. Identyfikacja problemów	26
2.6. Sfera społeczna	28
2.6.1. Sytuacja demograficzna i społeczna terenu	28
2.6.2. Warunki i jakość życia mieszkańców	32
2.6.3. Grupy społeczne wymagające wsparcia	40
2.6.4. Identyfikacja problemów	42
3. ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI NA DANYM OBSZARZE	44
3.1. Lista zadań, poprawiających sytuację społeczno-gospodarczą gminy Kleszczewo	44
3.1.1. Zmiany w strukturze gospodarczej obszaru, w tym zasady kształtowania rolnej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	44
3.1.2. Zmiany w sposobie użytkowania terenu	44
3.1.3. Rozwój systemu komunikacji i infrastruktury	44
3.1.4. Poprawa stanu środowiska naturalnego	44
3.1.5. Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców	44
3.1.6. Rozwój zasobów ludzkich	45
3.2. Lista zadań do realizacji według hierarchii ważności	45
4. REALIZACJA ZADAŃ i PROJEKTÓW	50
4.1. Planowane projekty i/lub zadania inwestycyjne w okresie 2004-2006	50
5. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI, REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY/POWIATU/WOJEWÓDZTWA	71
5.1. Powiązanie Planu Rozwoju Lokalnego z innymi dokumentami	71
5.1.1. Cele strategiczne rozwoju gminy Kleszczewo	71
5.1.2. Cele strategiczne rozwoju powiatu poznańskiego	71
5.1.3. Cele strategiczne rozwoju województwa wielkopolskiego	71

5.2. Zadania finansowane ze środków własnych oraz zewnętrznych, w tym przedakcesyjnych	72
5.3. Zgodność planowanych do realizacji w latach 2004–2006 zadań z priorytetami Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego	72
6. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	75
7. PLAN FINANSOWY NA LATA 2004–2006 (OBLIGATORYJNIE) I NA NASTĘPNE PLANOWANE LATA (FAKULTATYWNIE)	80
8. SYSTEM WDRAŻANIA	90
8.1. Instytucja Zarządzająca Planem Rozwoju Lokalnego	90
8.2. Instytucja wdrażająca Plan Rozwoju Lokalnego	91
9. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ	92
9.1. System monitorowania Planu Rozwoju Lokalnego	92
9.2. Sposoby oceny Planu Rozwoju Lokalnego	92
9.3. Public Relations Planu Rozwoju Lokalnego	92
SPIS TABEL	94
SPIS WYKRESÓW	96

WSTĘP

Plan Rozwoju Lokalnego jest jednym z dokumentów, wymaganych w przypadku ubiegania się o środki strukturalne Unii Europejskiej. Obowiązek posiadania tego dokumentu nakłada Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004–2006. W "Ogólnym Podręczniku Wdrażania Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006" jest mowa o tym, że w przypadku starania się o fundusze w ramach ZPORR: Działania 3.1. – "Obszary wiejskie" oraz Działania 3.2. – "Obszary podlegające restrukturyzacji", wymagane są Plany Rozwoju Lokalnego. W ramach Działania 3.1., niewątpliwie najpopularniejszego wśród mniejszych i średnich samorządów, dotację otrzymują lokalne projekty z zakresu budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej oraz bazy kulturalnej i turystycznej o wartości do 1 mln euro.

W podręczniku jest wskazana przykładowa struktura PRL. Struktura niniejszego dokumentu odpowiada wskazaniom podręcznika. Obejmuje ona następujące elementy:

1. Określenie obszaru i czasu realizacji Planu Rozwoju Lokalnego

2. Opracowanie „Raportu o aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze objętym wdrażaniem planu”

Celem przygotowania Raportu jest uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną samorządu w chwili opracowywania raportu. W niniejszym dokumencie zgromadzone zostały szczegółowe dane o wszystkich aspektach funkcjonowania gminy według stanu na dzień opracowywania Raportu.

Raport pokazuje także pewne trendy rozwojowe i jest podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny możliwości dalszego rozwoju. Jest on opisem stanu, do którego będzie się można odwoływać w trakcie realizacji planu rozwoju, śledząc postępy wdrażania zaplanowanych działań.

Raport w niniejszym dokumencie zawiera analizę następujących obszarów funkcjonowania gminy (która odpowiada analizie aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej i jest poszerzoną wersją danych wymaganych w UZPORR):

- położenie i powierzchnia
- demografia
- środowisko naturalne
- turystyka, sport, kultura
- zagospodarowanie przestrzenne
- sfera gospodarcza
- sfera społeczna.

3. Opracowanie listy „Zadań polegających na poprawie sytuacji na danym obszarze” wraz z określeniem hierarchii ich ważności

Lista zadań obejmuje:

- zmiany w strukturze gospodarczej obszaru, w tym zasady kształtowania rolnej i leśnej przestrzeni produkcyjnej
- zmiany w sposobie użytkowania terenu

- rozwój systemu komunikacji i infrastruktury
- poprawę stanu środowiska naturalnego
- poprawę stanu środowiska kulturowego
- poprawę warunków i jakości życia mieszkańców, w tym zmiany w strukturze zamieszkania.

4 Rozpisanie projektów i zadań inwestycyjnych proponowanych do ZPORR w zakresie szczegółów realizacji z podziałem na projekty i/lub zadania inwestycyjne w okresie 2004-2006 oraz w następnych latach (projekty długoterminowe)

Projekty/zadania zostaną wymienione z nazwy, określony zostanie harmonogram rzeczowy i finansowy ich realizacji (zakres, terminy, nakłady z podziałem na źródła finansowania), kryteria ustalenia kolejności wykonania, a także oczekiwane rezultaty oraz instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu.

5. Zestawienie powiązań projektu/ów z innymi działaniami, realizowanymi na terenie gminy/powiatu/województwa

6. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego

7. Plan finansowy na lata 2004–2013 dla zadań planowanych w PRL z rozbiciem na źródła finansowania

Zgodnie z wymaganiami UZPORR, konieczne jest opracowanie planu finansowego uwzględniającego zadania inwestycyjne, ujęte w PRL. Prace będą polegać na przygotowaniu Wieloletniego Planu Finansowego, czyli prognozy dochodów i wydatków gminy w celu oszacowania możliwości inwestycyjnych - prognozy wolnych środków na inwestycje i oceny zdolności kredytowej gminy, przy wykorzystaniu komputerowego programu MAFI (Model Analizy Finansowo-Inwestycyjnej). Posłuży on do analizy budżetu gminy, na podstawie której, przy przyjęciu określonych założeń, dokonuje się prognozy budżetu gminy na następnych 10 lat (2004-2013). Najważniejszym jej elementem, z punktu widzenia kolejnych etapów prac, jest **prognoza wolnych środków**. Dzięki niej uzyskujemy odpowiedź na pytanie, jakie są **możliwości inwestycyjne i kredytowe** w odniesieniu do zaplanowanych inwestycji.

Do programu wprowadzane są również dane o planowanych inwestycjach, co daje możliwość przeprowadzenia symulacji ich wpływu na przepływy pieniężne. Innymi słowy program ten pozwala na dostosowanie zakresu rzeczowego przewidywanych inwestycji do zdolności finansowych gminy (z uwzględnieniem ewentualnych obciążeń kredytowych). Dzięki temu będziemy wiedzieli, czy budżet stać na wszystkie przewidywane w poszczególnych latach planu inwestycje, czy też zachodzi konieczność przesunięcia niektórych z nich na następne okresy, czy wręcz całkowitej z nich rezygnacji.

8. Zaproponowanie i opisanie systemu wdrażania PRL wraz ze stosownymi uchwałami Rady

9. Opisanie sposobów monitorowania, oceny i komunikacji społecznej, w tym:

- b) System monitorowania planu rozwoju lokalnego
- c) Sposoby oceny planu rozwoju lokalnego
- d) Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi

e) Public Relations planu rozwoju lokalnego.

Cezura czasowa Planu obejmuje lata 2004–2006. Podstawą w pracach nad dokumentem było rozpoznanie sytuacji na terenie Gminy oraz spotkania z Wójtem Gminy, Pełnomocnikiem ds. rozwoju lokalnego oraz innymi pracownikami Urzędu Gminy w Kleszczewie.

Plan Rozwoju Lokalnego przedstawia sytuację społeczno-ekonomiczną Gminy, formułuje cele i opisuje strategię, zmierzającą do osiągnięcia rozwoju społecznego. Plan szacuje również spodziewane efekty planowanych przedsięwzięć i wpływ na przebieg procesów rozwojowych, a także wskazuje kierunki zaangażowania środków funduszy strukturalnych i środków własnych Gminy.

Plan Rozwoju Lokalnego został przedstawiony komisjom Rady Gminy. Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kleszczewo będzie służył jako punkt odniesienia do działań rozwojowych, podejmowanych z zasobów środków własnych, jak również pozwoli określić wysokość pomocy finansowej z funduszy unijnych.

Informacje zebrane i przeanalizowane w niniejszym dokumencie pochodzą z wielu źródeł i są wynikiem prac szerokiego grona osób, reprezentujących m.in.:

- Urząd Gminy Kleszczewo
- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Komisariat Policji w Kórniku
- przedszkole, szkoły podstawowe i gimnazja
- Gminny Ośrodek Kultury i Sportu
- Urząd Statystyczny w Poznaniu.

Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kleszczewo został opracowany przez zespół konsultantów Stowarzyszenia Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych w Poznaniu w składzie:

- **Sławomira Kańduła**
- **Adam Baszyński**
- **Bartłomiej Kustoń**
- **Radosław Szarleja.**

Koordynatorem prac ze strony Gminy była Marta Kuświk.

1. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Plan Rozwoju Lokalnego opracowany został dla gminy Kleszczewo, położonej w centralnej części województwa wielkopolskiego, w powiecie ziemskim poznańskim.

Plan przygotowano w związku z ubieganiem się przez Gminę o środki z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej na lata 2004-2006 oraz na kolejny okres programowania Unii Europejskiej - 2007-2013. Opracowany dokument jest wymagany przy składaniu wniosków w ramach priorytetu 3 w Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego.

Konieczność przygotowania dokumentu wynika z Uzupełnienia ZPORR – dokumentu przyjętego przez Komitet Monitorujący ZPORR w dniu 16 kwietnia 2004 roku oraz Zespół Przygotowawczy Komitetu Integracji Europejskiej w dniu 20 kwietnia 2004 roku.

2. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU

2.1. Położenie, powierzchnia, ludność

Położenie

Gmina Kleszczewo położona jest w centrum województwa wielkopolskiego, w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Poznania. Gmina Kleszczewo jest jedną z 226 gmin województwa wielkopolskiego. Jednocześnie jest jedną ze 118 gmin wiejskich tego województwa oraz jedną z 17 gmin, wchodzących w skład powiatu poznańskiego.

Gmina Kleszczewo graniczy z Poznaniem wzdłuż jego południowo-wschodniej granicy. Ponadto od północy gmina sąsiaduje z gminą Swarzędz, od wschodu z gminą Kostrzyn, od południowo-wschodu z gminą Środa, a od południa z gminą Kórnik.

Odległości drogowe do ważniejszych dużych miast wynoszą: Warszawa – 303 km, Gdańsk – 300 km, Bydgoszcz – 130 km, Wrocław – 170 km. Siedzibą władz gminy jest wieś gminna Kleszczewo, oddalona od centrum Poznania o 20 km, od miasta Kórnik o 12 km, od miasta Środa o 14 km oraz od miasta Kostrzyn o 8 km. Przez gminę przebiega autostrada A–2, wkrótce planowana jest budowa drogi ekspresowej S–5.

W skład gminy wchodzi szesnaście miejscowości, w tym dwanaście sołectw: Bylin, Gowarzewo, Kleszczewo, Komorniki, Krerowo, Krzyżowniki, Nagradowice, Markowice, Poklatki, Śródka, Tulce oraz Zimin. Sołectwa mają status jednostek pomocniczych gminy.

Mapka gminy Kleszczewo

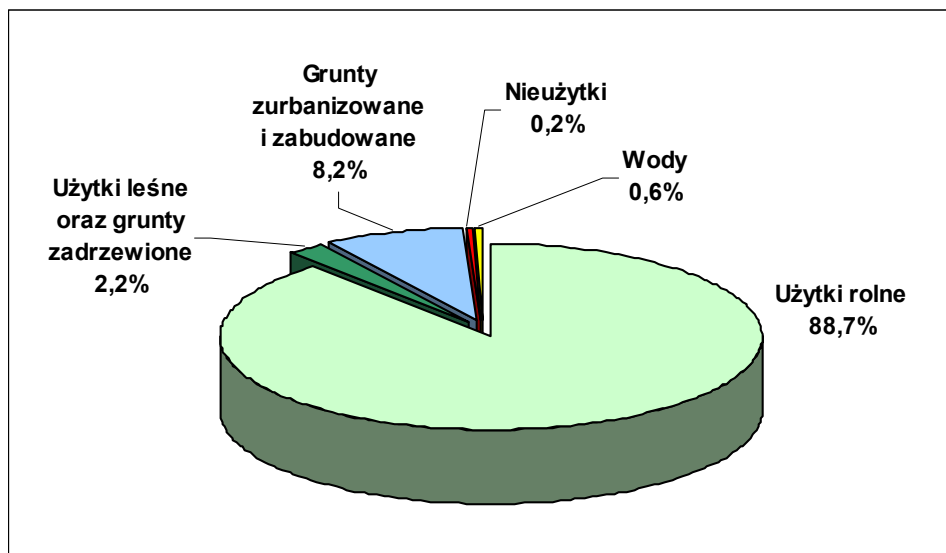

Źródło: Folder reklamowy gminy Kleszczewo

Powierzchnia

Powierzchnia gminy wynosi 74,8 km² (7.477 ha), z czego tereny zabudowane i zainwestowane zajmują około 8%, a pozostały obszar to tereny otwarte, użytkowane w różny sposób: wody powierzchniowe, kompleksy leśne, użytki rolne oraz nieużytki i tereny niezagospodarowane. Pod względem powierzchni gmina zajmuje 201 miejsce w województwie. Jest jednocześnie jedną z najmniejszych w powiecie poznańskim. Szczegółowe dane na temat struktury gruntów przedstawiono na Wykresie 2.1.

Wykres 2.1. Struktura powierzchni w gminie Kleszczewo

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

Z danych wynika, że gmina Kleszczewo ma typowo rolniczy charakter. Użytki rolne zajmują bowiem około 89% jej powierzchni, a lasy zaledwie 2,2%. Dotychczasowa dominacja rolnictwa wynika z jednej strony z bardzo dobrych warunków glebowych, z drugiej – z głęboko zakorzenionej tradycji gospodarowania, która charakteryzuje miejscowych rolników.

Ludność

Według stanu na dzień 31 grudnia 2002 roku, w gminie mieszkało 4.960 mieszkańców, z czego 51% stanowiły kobiety. Na 100 mężczyzn w gminie przypadają 104 kobiety. Najszybciej – na skutek napływu ludności z zewnątrz – rozwijają się miejscowości, położone w północno-zachodniej części gminy, szczególnie Tulce. Liczba mieszkańców w tej miejscowości stanowi około 25% mieszkańców całej gminy.

Wzrost liczby mieszkańców następuje zarówno na skutek dodatniego przyrostu naturalnego, jak i z powodu dodatniego salda migracji. Gmina Kleszczewo znajduje się w czołówce gmin powiatu poznańskiego pod względem przyrostu ludności. W 2002 roku ludność w gminie zwiększyła się o 343 osoby, czyli o 7% w stosunku do końca czerwca roku poprzedniego, podczas gdy w sąsiednim Kostrzynie – tylko o 3,1%¹. Informacje dotyczące salda migracji zaprezentowano w Tabeli 2.1.

¹ Ludność według płci, wieku, województw, powiatów, miast i gmin. Stan w dniu 30 VI 2001 r., GUS, Warszawa 2001, tabl. 7, s. 73.

Tabela 2.1. Migracje w gminie Kleszczewo

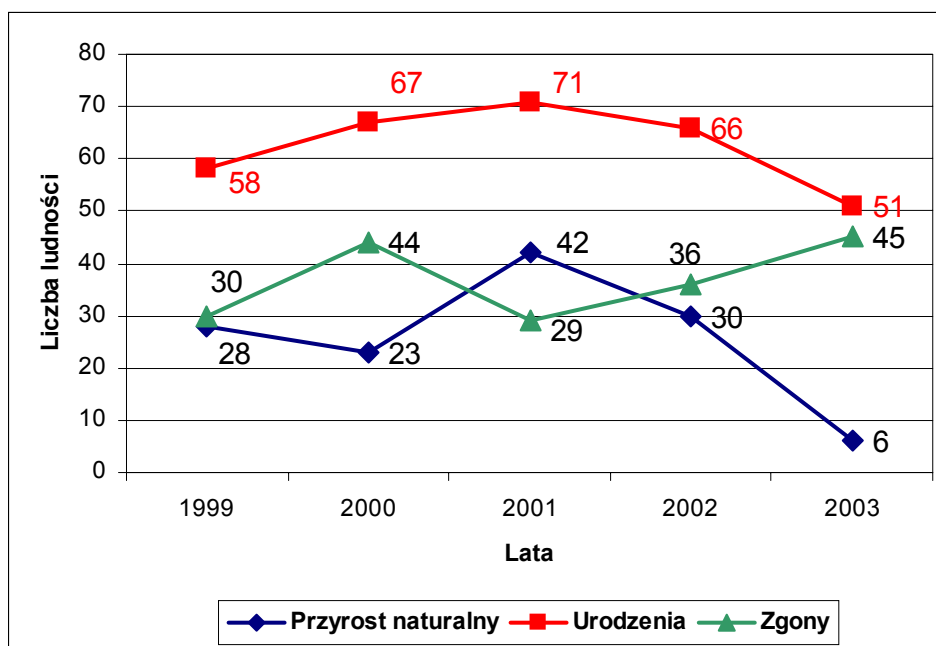
Migracje	1999	2000	2001	2002	2003
Napływ	78	161	221	113	132
Odływ	50	38	31	69	74
Saldo migracji	28	123	190	44	58

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

W ostatnich pięciu latach saldo migracji było dodatnie. Niepokojące jest to, że w dwóch ostatnich analizowanych latach zmniejszył się napływ ludności (w porównaniu z dwoma wcześniejszymi latami) oraz o ponad 122% i 138% (w stosunku do roku 2001) zwiększył się odpływ ludności. Jeżeli ta tendencja będzie się utrzymywać, liczba ludności w gminie może się obniżyć.

W latach 1999–2003 współczynnik przyrostu naturalnego był dodatni, ale z tendencją spadkową od 2001 roku. Szczegółowe informacje na ten temat przedstawiono na Wykresie 2.2.

Wykres 2.2. Przyrost naturalny w gminie Kleszczewo

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

Ludność w gminie jest zróżnicowana wiekowo. Informacje na ten temat zamieszczono w Tabeli 2.2. Społeczeństwo gminy jest stosunkowo młode, ponieważ około 25% ludności stanowi ludność w wieku 25–39 lat. Gmina ma szansę na dalszy rozwój, bowiem ludność w wieku do 24 roku życia stanowi blisko 40% mieszkańców. Prawie 16% mieszkańców to dzieci i młodzież, uczęszczające do szkół podstawowych i gimnazjum. Z kolei udział dzieci w wieku przedszkolnym w liczbie ludności ogółem kształtuje się na poziomie około 6%. Gminę charakteryzuje niezbyt wysoki odsetek ludności w wieku powyżej 65 roku życia.

Zmiana proporcji między różnymi grupami wiekowymi znacząco wpływa na rynek pracy, bowiem decyduje o liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Wejście na rynek pracy kolejnych roczników „wyżu demograficznego” (osoby urodzone na początku lat 80-tych XX w.), przy tendencjach wzrostowych w gospodarce - zwiększa potencjał siły roboczej, a z drugiej strony, przy spadku aktywności gospodarczej może spowodować wzrost bezrobocia.

Tabela 2.2. Struktura ludności według grup wiekowych i płci w 2002 roku

Grupy wiekowe	OGÓLEM		Kobiety		Mężczyźni	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
MIESZKAŃCY RAZEM	4.960	100,0	2.527	100,0	2.433	100,0
0 - 2	226	4,6	102	4,0	124	5,1
3 - 6	288	5,8	154	6,1	134	5,5
7 - 16	784	15,8	378	15,0	406	16,7
17 - 19	256	5,2	127	5,0	129	5,3
20 - 24	405	8,2	212	8,4	193	7,9
25 - 39	1.263	25,5	638	25,2	625	25,7
40 - 59	1.138	22,9	549	21,7	589	24,2
60 - 64	146	2,9	78	3,1	68	2,8
65 - 69	140	2,8	80	3,2	60	2,5
70 - 79	236	4,8	153	6,1	83	3,4
80 +	78	1,6	56	2,2	22	0,9

Źródło: Podstawowe informacje ze spisów powszechnych 2002. Gmina Kleszczewo, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2003, tabl. 1, s. 12-13

2.2. Środowisko przyrodnicze

Gmina Kleszczewo położona jest w całości na obszarze płaskiej, usytuowanej na wysokości 85–100 m n.p.m. i całkowicie pozbawionej lasów Równinie Wrzesińskiej. Nieco większe różnice poziomów występują jedynie na zachodnim krańcu gminy, gdzie teren opada ku dolinie strumienia Michałówka. W tym miejscu znajduje się najniższy punkt gminy – 71 m n. p. m. Z kolei najwyżej położone miejsce (102 m n. p. m.) gminy można znaleźć na wschodnim skraju gminy w rejonie wsi Markowice.

Gmina leży w dorzeczu Warty. Odwadnianie jej terenu odbywa się w kierunku południowo-zachodnim. Z zachodniej części gminy wody powierzchniowe zbierane są przez Koplę i jej bezpośrednie dopływy: Michałówkę i Męcinę. Wschodnią połowę terenu odwadnia jeden z większych dopływów Kopli – Średzka Struga.

Specyfiką gminy jest położenie w bezpośrednim sąsiedztwie Poznania. Położenie to wymuszało rozwój gospodarczy gminy, który dotychczas dotyczył głównie rolnictwa. Efektem intensyfikacji produkcji rolnej jest niemal całkowite odlesienie terenu gminy (lasy i użytki zadrzewione zajmują zaledwie 2,2% powierzchni gminy). Tylko niewielkie fragmenty, graniczącej z Poznaniem zachodniej części gminy, zachowały ciekawe walory przyrodniczo-krajobrazowe. Działo się tak m.in. z powodu pewnego oddalenia Kleszczewa od głównych szlaków komunikacyjnych. Sytuacja będzie zmieniać się w związku z przecięciem obszaru gminy przez autostradę A2 (Warszawa – Berlin).

Poważnym mankamentem środowiska jest deficyt wody, odczuwalny zwłaszcza na obszarach intensywnego rolnictwa. Słabo przepuszczalne podłoże, niemal całkowite odlesienie, brak większych powierzchni wodnych i podmokłości oraz niedobór opadów atmosferycznych, bardzo ograniczają możliwości retencji wód. Potrzebne są zdecydowane i kompleksowe działania, zmierzające do zmiany bilansu wodnego gminy, postępuje bowiem stepowanie gleb.

Mało urozmaicony krajobraz oraz brak atrakcyjnych turystycznie miejsc nie sprzyjają rozwojowi turystyki.

2.3. Zagospodarowanie przestrzenne

2.3.1. Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego

Czystość wód powierzchniowych w gminie pozostawia wiele do życzenia. Kopla, na całej swej długości, prowadzi wody pozaklasowe. Zły stan sanitarny wód jest efektem tzw. zanieczyszczeń obszarowych (wyplukiwanych resztek nawozów, środków ochrony roślin i innych substancji z pól uprawnych) oraz wynika z niedostatków infrastruktury technicznej (m.in. ścieki komunalne z gminy Kostrzyn i części Tulec).

Zanieczyszczenia te wpływają negatywnie na jakość wód podziemnych. Tymczasem zasoby wód podziemnych w rejonie Kleszczewa należą do Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 144, o reżimie wysokiej ochrony, tzw. wielkopolskiej doliny kopalnej (WDK). Jak dotąd WDK charakteryzuje się bardzo dobrymi parametrami jakościowymi i ilościowymi wód podziemnych. Jedynie czystość powietrza zakłócana jest przez emisję transgranicznych zanieczyszczeń, pochodzących z miasta Poznania. Płaskie i bezleśne obszary gminy ułatwiają napływ tych zanieczyszczeń na teren gminy z uwagi na stałą przewagę wiatrów zachodnich i południowo-zachodnich.

Sąsiedztwo Poznania powoduje zwiększone zanieczyszczenie powietrza. Pewnym ułatwieniem dla rozwiewania zanieczyszczeń, napływających z miasta, jest specyficzny układ dolin drobnych cieków, stanowiących sieć lokalnych łączników ekologicznych. Niewątpliwym atutem obszarów wysoczyznowych jest natomiast dosyć duża ilość terenów zieleni kształtowanej (parków podworskich, wiejskich, cmentarzy) oraz liczne zadrzewienia przydrożne i przy zbiornikach wodnych.

W ostatnich latach największy postęp w dziedzinie ochrony środowiska nastąpił w sferze ochrony powietrza. W ślad za kompleksową gazyfikacją gminy, gaz staje się podstawowym surowcem energetycznym - obecnie wszystkie obiekty będące w zarządzie gminy posiadają już kotłownie gazowe.

W trosce o środowisko opracowano koncepcję oczyszczania ścieków na terenie całej gminy, uruchomiono sieć kanalizacyjną w Tulcach, zmodernizowano oczyszczalnię ścieków w Nagradowicach, wykonano I etap budowy sieci kanalizacyjnej Kleszczewo-Poklatki. Wszystkim mieszkańcom gminy zostały stworzone warunki do usuwania odpadów stałych z posesji. Śmieci trafiają na eksploatowane wspólnie z gminą Swarzędz wysypisko w Rabowicach w gminie Swarzędz. Wprowadzono także, wspólnie ze starostwem powiatowym, segregację odpadów oraz usuwanie padliny z terenu gminy.

2.3.2. Infrastruktura techniczna

Sieć drogowa

Przez gminę przebiegają różne kategorie dróg, które zestawiono w Tabeli 2.3. Łączna długość tych dróg wynosi 107,5 km, z czego około 58% stanowią drogi utwardzone.

Tabela 2.3. Długość różnych kategorii dróg w gminie Kleszczewo

Wyszczególnienie	Długość dróg w km	
	utwardzone	nieutwardzone
Drogi krajowe	0,0	0,0
Drogi wojewódzkie	8,7	0,0
Drogi powiatowe	38,6	1,4
Drogi gminne	15,5	43,3
Łączna długość dróg	62,8	44,7

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

Długość dróg gminnych wynosi 58,8 km. Ich mankamentem jest to, że zdecydowana większość (około 74%) dróg jest nieutwardzona.

W Tabeli 2.4 zestawiono najważniejsze drogi, przebiegające przez gminę.

Tabela 2.4. Najważniejsze drogi przebiegające przez gminę

Najważniejsze drogi w gminie	Numer drogi
Droga wojewódzka– Kostrzyn–Kórnik–Śrem–Gostyń–Rawicz	434
Droga wojewódzka – Swarzędz–Tulce–Gądkki	433
Droga powiatowa – Swarzędz–Kleszczewo–Środa Wlkp.	32210
Drogi powiatowe – Poznań–Tulce–Gowarzewo–Kostrzyn	32238
Drogi powiatowe – Tulce–Nagradowice–Bugaj	32240
Drogi powiatowe – Krerowo–Zimin–Śródka	32247
Drogi powiatowe– Krerowo–Markowice–Czerlejno	32246
Drogi powiatowe – Kleszczewo–Czerlejewo–Kostrzyn	32241
Drogi powiatowe – Czerlejewo–Mikuszyn–Markowice	32242
Droga powiatowa – Trzebisławki–Kromolice–Krerowo	32243
Droga gminna – Komorniki–Krzyżowniki	3330
Droga gminna – Komorniki–Gowarzewo	3307
Droga gminna – Tulce–Komorniki	3325
Droga gminna – Kruszewnia–Szewce	3332
Droga gminna – Kleszczewo–Poklatki	3318
Droga gminna – Gowarzewo–Trzek	3312
Droga gminna – Tulce–Szewce	3329
Droga gminna – Tanibórz–do drogi powiatowej nr 32210	3310
Droga gminna – Osiedle Nowy Świat (Zimin)	3322
Droga gminna – Śródka w kierunku na Dachową	3335
Droga gminna – Tulce Działki	3314
Droga gminna – Tulce w kierunku Żernik (Kalinowa)	3315
Droga gminna – Gowarzewo – Rabowicka	3311
Droga gminna – Markowice–Bieganowo	3320

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

Wzdłuż dróg gminnych nie przebiegają chodniki dla pieszych. Gminę przecina autostrada A–2, planowana jest również budowa drogi ekspresowej S–5.

Sieć wodociągowa

Gmina Kleszczewo charakteryzuje się pełnym zwodociągowaniem. Układ wodociągów przedstawia następująco:

- a) Wodociąg grupowy Gowarzewo-Szewce-Tanibórz-Tulce
Na wodociąg ten składa się ujęcie wody o zatwierdzonych zasobach wody w kategorii „B” w wysokości $Q_e = 15,0 \text{ m}^3/\text{h}$ oraz stacja wodociągowa, zlokalizowana we wsi Gowarzewo. Zdolność uzdatniania wody na stacji (docelowa) wynosi $Q = 270,0 \text{ m}^3/\text{d}$, czyli $11,25 \text{ m}^3/\text{h}$, przy obecnej produkcji wody w wysokości $10,0 \text{ m}^3/\text{h}$. Na terenie stacji zlokalizowany jest również zbiornik wyrównawczy o pojemności $V = 150,0 \text{ m}^3$, wyrównujący różnicę pomiędzy średnim, a maksymalnym rozbiorem wody w ciągu doby. Sieć wodociągowa o średnicy od $\text{Ø}80$ do $\text{Ø}100$ i długości $22,0 \text{ km}$ doprowadza wodę do wszystkich mieszkańców wsi: Gowarzewo, Szewce i Tanibórz. Wodociąg ten jest połączony z wodociągiem w Tulcach. Stan techniczny urządzeń wodociągowych i sieci jest dobry.
- b) Wodociąg grupowy Kleszczewo-Poklatki-Lipowiec
Ujęcie wody składa się z dwóch studni i posiada zatwierdzone zasoby wody w kategorii „B” w wysokości $Q_e = 10,0 \text{ m}^3/\text{h}$. Stacja wodociągowa o docelowej wydajności $150,0 \text{ m}^3/\text{d}$ (czyli $6,25 \text{ m}^3/\text{h}$) obecnie uzdatnia wodę w wysokości $130,0 \text{ m}^3/\text{d}$ (czyli $5,4 \text{ m}^3/\text{h}$), a więc praktycznie nie posiada możliwości zwiększających produkcję wody. Sieć wodociągowa o średnicy $\text{Ø}60$ do $\text{Ø}150$ rozprowadza wodę pitną do wszystkich mieszkańców wsi. Stan techniczny wodociągu zły – w roku 2003 wykonany został pierwszy etap modernizacji obejmujący część sieci w miejscowości Kleszczewo.
- c) Wodociąg grupowy: Krerowo-Zimin-Śródka-Krzyżownicy-Markowice-Bugaj
Wodociąg składa się z ujęcia wody złożonego z dwóch studni o zatwierdzonych zasobach wody w kategorii „B” w wysokości $Q_e = 18,0 \text{ m}^3/\text{h}$, stacji wodociągowej o wydajności $270,0 \text{ m}^3/\text{d}$ (czyli $11,25 \text{ m}^3/\text{h}$), przy obecnej produkcji wody wynoszącej $10,0 \text{ m}^3/\text{h}$, oraz zbiornika wyrównawczego o pojemności $V = 300,0 \text{ m}^3$. Woda pitna jest rozprowadzona po wsi siecią wodociągową o średnicy od $\text{Ø}80$ do $\text{Ø}150$ o długości $31,0 \text{ km}$. Stan techniczny urządzeń wodociągowych jest dobry.
- d) Wodociąg grupowy: Komorniki-Bylin
Jest to wodociąg wiejski, należący do Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej. Składa się z jednej studni o zatwierdzonych zasobach wody w kategorii „B” w wysokości $Q_e = 27,5 \text{ m}^3/\text{h}$, stacji wodociągowej, produkującej wodę w wysokości $150,0 \text{ m}^3/\text{d}$ (czyli $6,25 \text{ m}^3/\text{h}$). Maksymalna możliwość uzdatniania wody na stacji wodociągowej wynosi $20,0 \text{ m}^3/\text{h}$. Istnieje więc nadwyżka wody na stacji wodociągowej w stosunku do obecnych potrzeb i produkcji w wysokości $13,75 \text{ m}^3/\text{h}$ oraz nadwyżka wody na ujęciu w wysokości $21,25 \text{ m}^3/\text{h}$. Sieć wodociągowa o średnicy $\text{Ø}60$ i $\text{Ø}100$ rozprowadza wodę do wszystkich mieszkańców w/w wsi siecią wodociągową o długości $5,0 \text{ km}$. Stan techniczny urządzeń wodociągowych jest dobry.
- e) Wodociąg WCHiRZ Tulce
Składa się z 2 studni o zatwierdzonych zasobach wody w kategorii „B” w wysokości $Q_e = 16,0 \text{ m}^3/\text{h}$, stacji wodociągowej o wydajności $250,0 \text{ m}^3/\text{d}$, czyli $10,4 \text{ m}^3/\text{h}$ oraz zbiornika wyrównawczego wody o pojemności $V = 100,0 \text{ m}^3$. Obecna produkcja wody na stacji wynosi $120,0 \text{ m}^3/\text{d}$ (czyli $5,0 \text{ m}^3/\text{h}$). Woda pitna jest rozprowadzana do wszystkich mieszkańców siecią wodociągową o średnicy $\text{Ø}100$ o długości $10,0 \text{ km}$. Stan techniczny urządzeń wodociągowych jest dobry. Wodociąg współpracuje z wodociągiem w Gowarzewie.

f) Wodociąg wiejski Nagradowice

Wodociąg składa się z dwóch studni o zatwierdzonych zasobach wody w kategorii „B” w wysokości $Q_e = 18,0 \text{ m}^3/\text{h}$ oraz stacji wodociągowej z możliwością maksymalnej produkcji wody $290,0 \text{ m}^3/\text{d}$ (czyli $12,0 \text{ m}^3/\text{h}$) przy obecnej produkcji, wynoszącej $2,7 \text{ m}^3/\text{h}$. Istnieje więc możliwość rozbudowy wsi, gdyż zarówno na ujęciu wody oraz na stacji wodociągowej istnieją możliwości zwiększenia produkcji wody. Obecne potrzeby mieszkańców są w tym zakresie w pełni pokryte. Na terenie stacji istnieje również zbiornik wyrównawczy wody o pojemności $V = 90,0 \text{ m}^3$. Woda pitna jest doprowadzana do wszystkich mieszkańców wsi siecią wodociągową o średnicy $\varnothing 80$ i $\varnothing 100$. Stan techniczny urządzeń wodociągowych jest dobry.

W roku 2003 roku rozpoczęto budowę nowych przyłączy i modernizację istniejącej sieci wodociągowej. Według stanu na koniec 2003 roku długość sieci wodociągowej wynosiła 68 km.

Kanalizacja

Gmina Kleszczewo położyła duży nacisk na ochronę środowiska, a więc przede wszystkim wód powierzchniowych i podziemnych. W tym celu w dwóch największych wsiach, tj. w Tulcach i Nagradowicach, zbudowano kanalizację sanitarną i mechaniczno-biologiczne oczyszczalnie ścieków typu bioblok. W Tulcach oczyszczalnia ścieków zlokalizowana jest w północno-zachodniej części wsi, natomiast przepompownia główna tłocząca ścieki ze wsi na oczyszczalnię posiada lokalizację w południowej części wsi – przy drodze do Żernik. Istniejąca oczyszczalnia jest typu mechaniczno-biologicznego o przepustowości $Q_d = 300,0 \text{ m}^3/\text{d}$. W związku z obecnym jej obciążeniem równym $100,0 \text{ m}^3/\text{d}$ (30%) istnieje zapas w przepustowości oczyszczalni w wysokości $200,0 \text{ m}^3/\text{d}$. Na terenie wsi zbudowano również sieć kanalizacji sanitarnej, którą grawitacyjnie dopływają ścieki do istniejącej głównej przepompowni ścieków, skąd dalej są tłoczone do oczyszczalni.

Siecią kanalizacji sanitarnej objęto około 70% mieszkańców wsi. Dalsze podłączenie pozostałych mieszkańców wsi do oczyszczalni wymaga budowy sieci kanalizacyjnej oraz przepompowni ścieków. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest ciek Michałówka, będący dopływem rzeki Kopla.

Drugą wsią, posiadającą system kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków, jest wieś Nagradowice. W południowej części wsi przy drodze do Krzyżownik zlokalizowana jest mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków typu bioblok o przepustowości $Q_d = 400,0 \text{ m}^3/\text{d}$. Obecne obciążenie oczyszczalni wynosi $Q_d = 140,0 \text{ m}^3/\text{d}$, przy czym oprócz mieszkańców Nagradowic, którzy w 100% są podłączeni do niej, korzystają z niej również mieszkańcy skanalizowanej części Kleszczewa oraz okolicznych wsi, z których ścieki są dowożone. Przewiduje się dalszą rozbudowę sieci kanalizacyjnej w celu doprowadzenia ścieków do oczyszczalni. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rzeka Węgierka.

W roku 2003 rozpoczął się I etap budowy sieci kanalizacji sanitarnej, współfinansowany w ramach programu SAPARD. Według stanu na koniec 2003 roku długość sieci kanalizacyjnej deszczowej wynosiła 25 km, a kanalizacyjnej sanitarnej – 12 km.

Sieć elektroenergetyczna

Przez południowo-wschodnią część gminy przebiega linia wysokiego napięcia 220 KV relacji Konin – GPZ Plewiska oraz linia 110 KV relacji GPZ Swarzędz – GPZ Nagradowice – GPZ Czapury.

Stacja rozdzielcza 110/15 KV w Nagradowicach oraz stacja 110/15 KV w Swarzędzu są źródłem zasilania dla linii średniego napięcia 15 KV, które zasilają stacje transformatorowe 15/0,4 KV, rozmieszczone na terenie gminy. Przy pomocy tych stacji napięcie 15 KV transformowane jest na niskie napięcie 380V i 220V, a więc takie, na jakim pracują urządzenia odbiorcze większości konsumentów energii elektrycznej.

Wg „Oceny stanu zapotrzebowania gminy w energię elektryczną”, opracowanej w 1997 roku przez Wydział Komunikacji i Infrastruktury Technicznej Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, na obszarze gminy wyznaczono do modernizacji w latach 1999–2006 stacje 15/0,4 KV w miejscowościach Gowarzewo (6 stacji), Markowice (3 stacje), Kleszczewo (3 stacje) oraz planuje się budowę nowych stacji w miejscowościach: Gowarzewo (3 stacje), Markowice (1 stację), Poklatki (1 stację) i Kleszczewo (1 stację).

Gazownictwo

Przez zachodnią część gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia o średnicy 500 mm Krobia-Poznań-Piła. W rejonie wsi Tulce oraz w miejscowości Śródka znajdują się stacje redukcyjno-pomiarowe I°stopnia, które są źródłem zaopatrzenia w gaz.

Na obszarze gminy dostęp do sieci gazowej ma ponad 98% mieszkańców, ale z gazu korzysta tylko 42% ludności (porównaj dane z Tabeli 2.15). Gaz rozprowadzany jest siecią rozdzielczą średniego ciśnienia z zastosowaniem indywidualnych reduktorów domowych. W rozpatrywanym rejonie rozprowadzany jest gaz ziemny zaazotowany podgrupy GZ-35 wg PN-87/C-96001 o wartości opałowej 26 MJ/m³n. Według stanu na koniec 2003 roku długość sieci gazowej wynosiła 73,2 km.

W latach 2000 oraz 2001 gmina została wyróżniona jako jedna z gmin o największych inwestycjach infrastrukturalnych. Ranking gmin został przeprowadzony przez Centrum Badań Regionalnych w Warszawie.

2.3.3. Własność nieruchomości

Grunty, leżące na terenie gminy, znajdują się we władaniu różnych podmiotów. Na Wykresie 2.3 zaprezentowano strukturę własności gruntów.

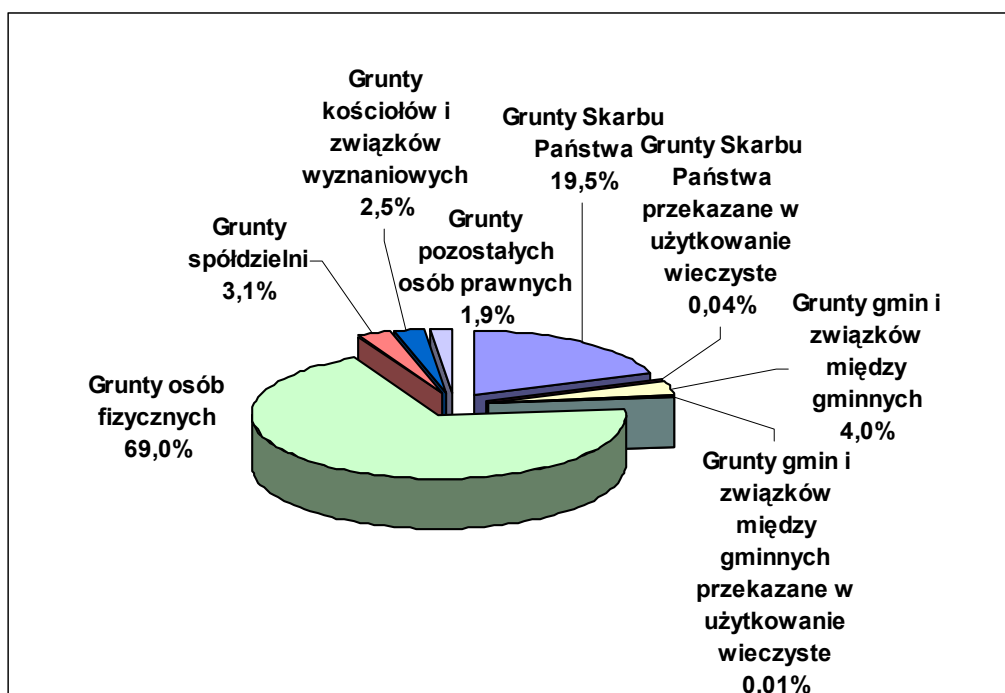
Z danych wynika, że około 69% powierzchni gruntów znajduje się w posiadaniu osób fizycznych. Zdecydowana większość z nich (77%) wchodzi w skład gospodarstw rolnych. Niespełna 20% powierzchni gruntów należy do Skarbu Państwa. Grunty gminy stanowią około 4% powierzchni gruntów. Większość z nich wchodzi w skład zasobu gruntów komunalnych gminy. Posiadanie przez gminę własnych gruntów jest jej atutem, ponieważ mogą być one wykorzystane pod działalność gospodarczą oraz inwestycje komunalne. W gminie znajdują się także grunty należące do spółdzielni, kościołów, a także innych osób prawnych.

Podstawowe informacje na temat mienia komunalnego gminy Kleszczewo zostały przedstawione w Tabeli 2.5.

W strukturze gruntów komunalnych dominują drogi, które zajmują 111 ha. Gmina jest także właścicielem gruntów ornych, które w przyszłości mogą być przekwalifikowane na tereny pod działalność gospodarczą. Ponadto do gminy należą działki budowlane o powierzchni 1 ha oraz działki przeznaczone na działalność przemysłowo-handlową o powierzchni 7 ha. Wymienione

formy majątku komunalnego powinny przynosić gminie dochody - albo jednorazowe (w przypadku sprzedaży), albo mniejsze, ale systematyczne (w przypadku dzierżawy).

Wykres 2.3. Struktura własności gruntów w gminie Kleszczewo

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

Tabela 2.5. Składniki mienia komunalnego gminy

Opis mienia wg grup rodzajowych	Dane za rok 2003
I. Grunty komunalne ogółem w ha	x
1. Grunty orne	50
2. Drogi	111
3. Lasy	–
4. Place i tereny zielone	4
5. Ogrody działkowe	–
6. Tereny rekreacyjne	9
7. Działki budowlane	1
8. Działki przemysłowo-handlowe	7
9. Cmentarze komunalne	–
10. Inne	36
II. Obiekty komunalne ogółem: liczba	x
1. Budynki mieszkalne	3
2. Budynki niemieszkalne, budowle	29
3. Obiekty szkolne	3
4. Obiekty przedszkolne	–
5. Biblioteki	1
6. Obiekty kultury i świetlice	10
7. Obiekty sportu i rekreacji	1
8. Obiekty służby zdrowia	2
9. Placówki usługowo-handlowe	11
10. Inne	–

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

W skład mienia komunalnego wchodzi również 60 obiektów, w tym 3 budynki mieszkalne i 11 lokali użytkowych. Część składników mienia komunalnego wykorzystywanych jest do realizacji zadań własnych gminy z zakresu infrastruktury społecznej. Są to budynki szkół, ośrodka kultury, obiekty sportowo-rekreacyjne oraz obiekty ochrony zdrowia. Wymienione obiekty zazwyczaj nie przynoszą dochodów budżetowych, wręcz przeciwnie - wiążą się z nimi znaczące wydatki. Szczegółowe informacje na temat gospodarowania mieniem komunalnym zamieszczono w Tabeli 2.6.

Tabela 2.6. Wybrane informacje na temat gospodarowania mieniem komunalnym gminy

Majątek komunalny	Dane za rok 2003
Lokale użytkowe	x
Lokale użytkowe liczba (szt.)	20
Lokale użytkowe powierzchnia (m ²)	1.522
Czynsz za lokale użytkowe (za 1m ²) netto (średni)	4,60
Środki uzyskane z wynajmu lokali użytkowych (w tys.)	66.494
Środki uzyskane ze sprzedaży lokali użytkowych (w tys.)	–
Mieszkania komunalne	x
Mieszkania komunalne liczba (szt.)	10
Czynsz za mieszkania komunalne (za 1 m ²) netto	1,43
Koszt utrzymania mieszkań komunalnych ogółem (w tys.)	6.430
Środki uzyskane z wynajmu mieszkań komunalnych (w tys.)	9.425
Dopłaty z budżetu do utrzymania mieszkań komunalnych (w tys.)	–
Remonty mieszkania komunalne (w tys.)	6.430
Inwestycje mieszkania komunalne	–
Sprzedaż mieszkań komunalnych (szt.)	1
Środki uzyskane ze sprzedaży mieszkań komunalnych (w tys.)	10.183
Grunty komunalne	x
Sprzedaż gruntów komunalnych (ilość transakcji)	6
Sprzedaż gruntów komunalnych (ha)	5,0665
Środki uzyskane ze sprzedaży gruntów komunalnych i nieruchomości (w tys.)	1.377.064

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

Z przedstawionych informacji wynika, że gmina w różnorodny sposób gospodaruje swoim majątkiem. W rozpatrywanym roku nastąpiła sprzedaż 6 działek gruntów komunalnych o łącznej powierzchni, przekraczającej 5 ha. W 2003 roku sprzedano działki w Tulcach, Śródce, Nagradowicach i Gowarzewie. Ponadto sprzedano jedno mieszkanie komunalne. Dochody ze sprzedaży składników majątkowych wyniosły 1.377.064 zł i stanowiły około 30% dochodów własnych (wraz z udziałami w podatkach państwowych).

Gmina pozyskuje dochody także z wynajmu mieszkań i komunalnych lokali użytkowych. W rozpatrywanym roku dochody z tytułu najmu lokali użytkowych wyniosły 66.494 zł, podczas gdy z tytułu wynajmu mieszkań – 9.425 zł. Różnica w wysokości dochodów z najmu wynika z odmiennego kształtowania się stawek czynszu. Warto także podkreślić, że dochody z wynajmu mieszkań przekroczyły wysokość wydatków, związanych z bieżącym utrzymaniem tych mieszkań. Przekroczenie to wyniosło około 3.000 zł.

2.3.4. Stan obiektów dziedzictwa kulturowego

Najstarszym zabytkiem na terenie gminy jest kościół pod wezwaniem Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Tulcach. Kościół uważany jest za jeden z najstarszych ceglanych kościołów w

Wielkopolsce. Świątynia została wzniesiona w pierwszej połowie XIII w. i przebudowana w pierwszej połowie XVI w.

Z XVI w. pochodzi kościół pod wezwaniem Jana Chrzciciela w Krerowie. W Kleszczewie znajduje się drewniany kościół pod wezwaniem Wszystkich Świętych, który został wzniesiony w latach 1760–1762.

W gminie znajdują się także zespoły pałacowo-parkowe w Krerowie, Tulcach oraz Nagrałowicach. Obiekty te pochodzą z początku XX w. Do dnia dzisiejszego nie przetrwał pałac znajdujący się kiedyś w kleszczewskim parku.

2.3.5. Identyfikacja problemów

Do najważniejszych problemów gminy należy zaliczyć:

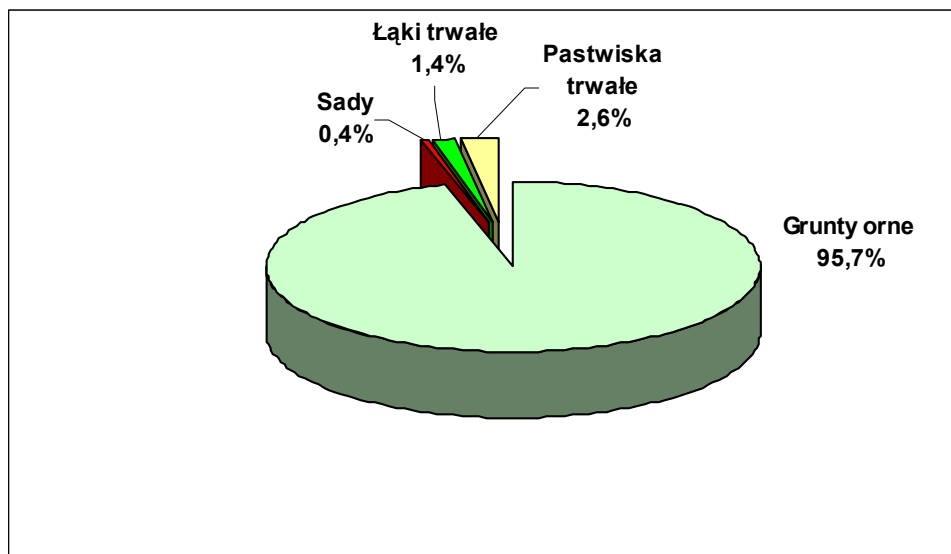
- spadek przyrostu naturalnego oraz zwiększenie odpływu ludności, a także spadek napływu ludności
- wzrost zanieczyszczenia powietrza w związku z brakiem lasów
- wzrost zanieczyszczenia powietrza w związku z oddaniem autostrady A2 i projektowanej drogi ekspresowej S-5
- wzrost hałasu w związku z planowanym wzmożeniem ruchu kołowego
- nieutwardzone drogi gminne
- brak chodników przy drogach gminnych
- brak możliwości zwiększenia produkcji wody z wodociągu Kleszczewo – Poklatki – Lipowiec – konieczność budowy nowych wodociągów
- ograniczone możliwości produkcji wody w miejscowości Tulce
- brak kanalizacji sanitarnej we wszystkich miejscowościach.

2.5. Gospodarka

2.5.1. Główni pracodawcy

Biorąc pod uwagę strukturę zatrudnienia mieszkańców, dominującym sektorem gospodarczym i głównym „pracodawcą” jest rolnictwo. Szczegółowe informacje na temat zagospodarowania użytków rolnych zaprezentowano na Wykresie 2.4. W użytkach rolnych dominują grunty orne, które stanowią około 96% powierzchni użytków rolnych.

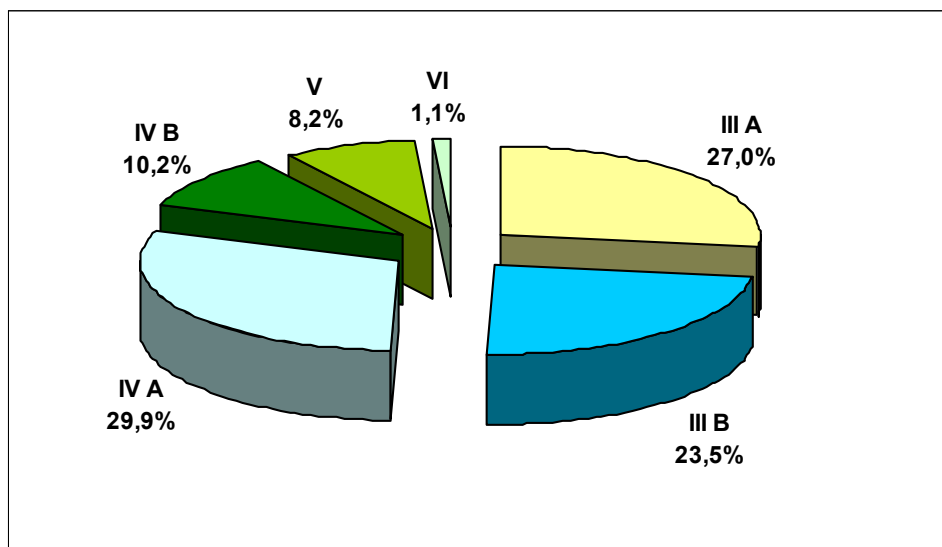
Wykres 2.4. Struktura użytków rolnych w gminie Kleszczewo

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

Łąki i pastwiska zajmują 4% powierzchni użytków rolnych, a sady tylko 0,4%. Na opłacalność prowadzenia gospodarki rolnej oddziałuje rodzaj klasy bonitacyjnej gleby. Klasy bonitacyjne gruntów ornych zaprezentowano na Wykresie 2.5.

Wykres 2.5. Klasy bonitacyjne gruntów ornych w gminie Kleszczewo

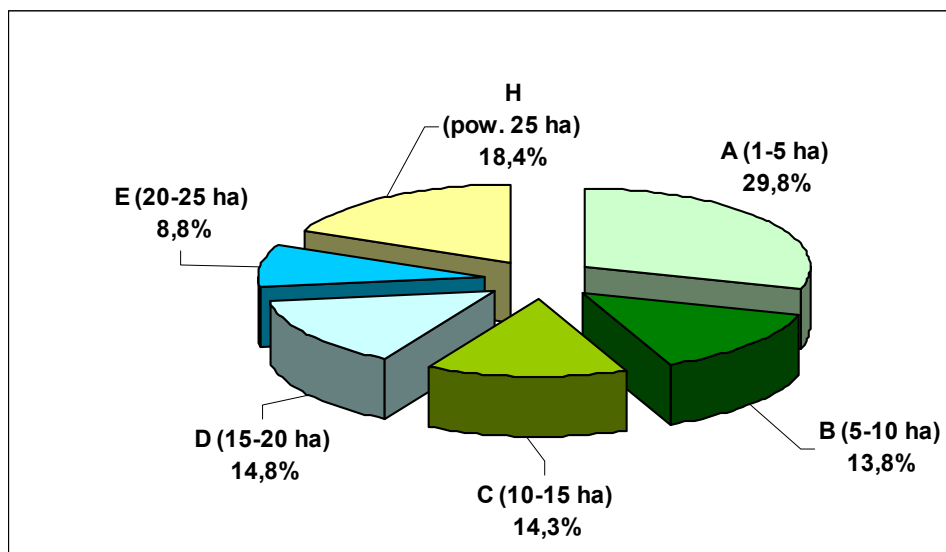

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

Z danych wynika, że w gminie nie ma najlepszych klas gleby (klasy I i II). W strukturze klas bonitacyjnych dominują grunty klasy III a oraz III b, które także zaliczane są do gleb dobrych. Grunty w tych klasach stanowią około 59% powierzchni gruntów ornych. Prawie 1/3 powierzchni użytków ornych stanowią gleby klasy IV a. Niewiele ponad 9% stanowią grunty najsłabsze klasy V i VI. Dwie ostatnie klasy gruntów zwolnione są z podatku rolnego.

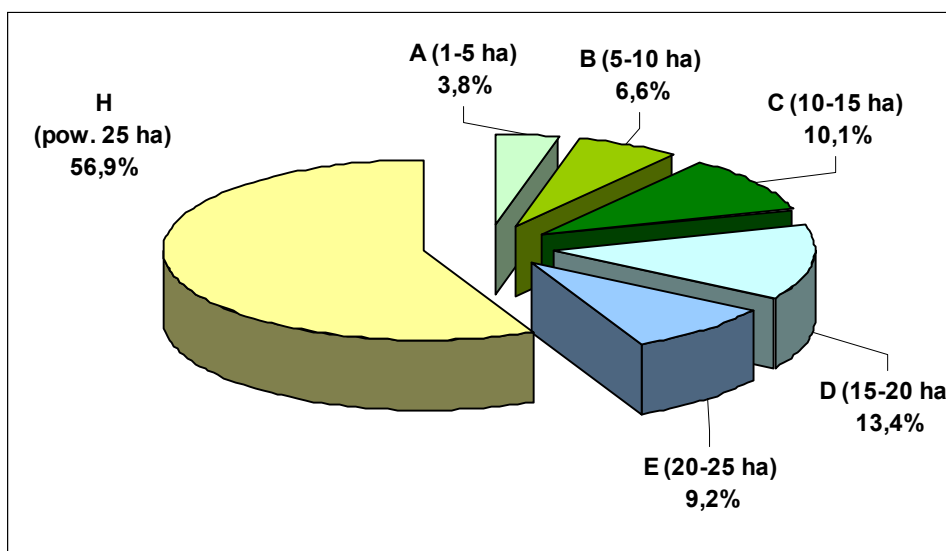
Gospodarstwa rolne, zlokalizowane na terenie, gminy charakteryzują się zróżnicowaną wielkością. Informacje na temat wielkości gospodarstw rolnych zaprezentowano na Wykresach 2.6 oraz 2.7.

Wykres 2.6. Odsetek gospodarstw rolnych według wielkości

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

Wykres 2.7. Odsetek powierzchni gospodarstw rolnych w gminie Kleszczewo

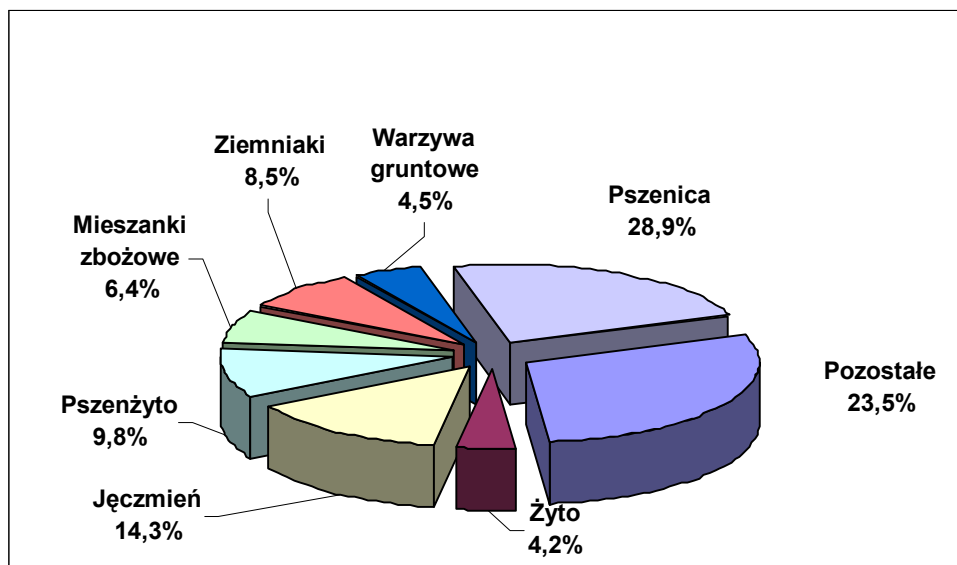
Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

W gminie dominują gospodarstwa małe o areale od 1 do 5 ha. Gospodarstwa te stanowią około 30% liczby gospodarstw, ale zajmują zaledwie około 4% łącznej powierzchni gospodarstw. Dużych gospodarstw, o powierzchni powyżej 25,0 ha, jest w gminie 77. Ich łączna powierzchnia wynosi około 57% powierzchni wszystkich gospodarstw. Średnia powierzchnia gospodarstwa

rolnego w gminie wynosi 15,9 ha, podczas gdy średnia dla województwa wielkopolskiego kształtuje się na poziomie około 10 ha.

Na Wykresie 2.8 przedstawiono strukturę upraw gospodarstw rolnych.

Wykres 2.8. Struktura upraw gospodarstw rolnych

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

Dobre klasy bonitacyjne gleby umożliwiają produkcję pszenicy, jęczmienia jarego, pszenżyta ozimego. W 2003 roku udział tych upraw w ogólnej strukturze upraw wyniósł odpowiednio: 27,4%, 13,0% oraz 9,6%.

Ponadto w 2003 roku prowadzono intensywną hodowlę bydła (1.130 sztuk) oraz trzody chlewnej (19.500 sztuk). Produkcja bydła na tysiąc ha wyniosła 170,4 sztuki. Produkcja drobiu – głównie kur – wyniosła 4.515 sztuk. Produkcja drobiu na tysiąc ha wyniosła 168,9 sztuk.

W 2003 roku na terenie gminy funkcjonowało 419 gospodarstw rolnych o średniej powierzchni około 16 ha, a więc niewiele odbiegającej od średniej w krajach dawnej Unii Europejskiej. Gmina stara się wspierać wszelkie inicjatywy na rzecz rozwoju gospodarstw i poprawy warunków życia rolników. Wśród najbardziej znaczących działań w tym zakresie należy wymienić współdziałanie w realizacji zadań, powstałej w 1992 roku, Gminnej Spółki Wodnej oraz zwyciężone sukcesem zabiegi o regulację rzek Kopli i Męciny.

W gminie nie występują duże zakłady przemysłowe, jest natomiast wiele drobnych podmiotów gospodarczych. Najważniejszych pracodawców przedstawiono w Tabeli 2.7.

Działalność gospodarcza dwóch ostatnich pracodawców jest prowadzona w gminie Kleszczewo, ale nie jest zgłoszona do ewidencji działalności gospodarczej w gminie, ponieważ osoby prowadzące tę działalność nie mają miejsca zamieszkania w tej gminie. Prawdopodobnie zjawisko to będzie się nasilać, ponieważ tereny gminy staną się jeszcze bardziej atrakcyjne w związku z uruchomieniem autostrady i projektowanej drogi ekspresowej.

Tabela 2.7. Najwięksi pracodawcy w gminie Kleszczewo

Nazwa podmiotu	Rodzaj działalności	Szacunkowe zatrudnienie
Zakład Wyrobów Metalowych GOWMET, Wiesław i Zenon Socha, Gowarzewo	produkcja mebli biurowych, sklepowych oraz okuć metalowych, sprzedaż hurtowa i detaliczna artykułów metalowych oraz wyposażenia sklepów	20 – 25
TULPLAST, Ireneusz Socha, Tulce	produkcja artykułów z tworzyw sztucznych, produkcja wyrobów metalowych, usługi, handel, import-eksport	powyżej 5
PHU ELKOR, Leszek Korcz, Kleszczewo	handel hurtowy, detaliczny, usługi, eksport, import, spedycja, logistyka, przetwórstwo – przechowywanie i dojrzewanie owoców i warzyw oraz tartak	powyżej 5
PRODUCT PLUS, Paweł Słabolepszy, Piotr Beiger, Krzysztof Kozanecki, Kleszczewo	produkcja i dystrybucja sezamek	20
Drukarnia Serikon, Grzegorz Pałka, Tulce	usługi w zakresie druku materiałów reklamowych, listowników, wizytówek, druków akcydensowych	8

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

2.5.2. Struktura podstawowych branż na terenie gminy

Informacje na temat liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie zamieszczono w Tabeli 2.8.

Tabela 2.8. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie według branż²

Wyszczególnienie	Lata				
	1999	2000	2001	2002	2003
Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	6	7	7	7	7
Transport, komunikacja	22	24	30	31	31
Handel, handel detaliczny, naprawy	168	166	187	194	205
Budownictwo	42	43	44	48	48
Inne usługi handlowe	249	192	238	274	313
Oświata, ochrona zdrowia	1	1	4	5	5
Przemysł i wytwórstwo	8	102	118	119	102
OGÓLEM	496	535	628	678	711

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

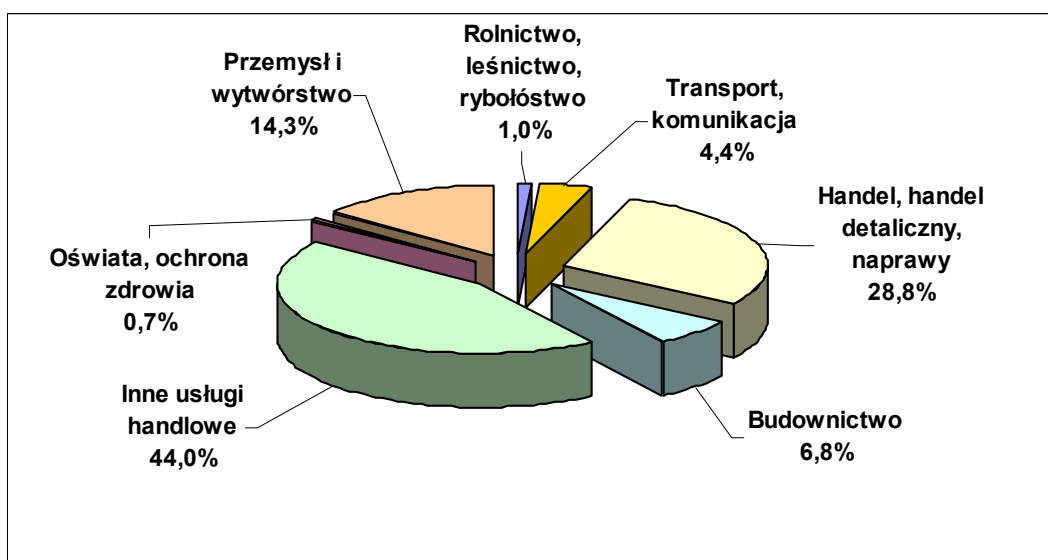
Z przedstawionych danych wynika, że w poszczególnych latach zwiększała się liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie. W 2003 roku liczba tych podmiotów wynosiła 711 i była o około 43% większa niż w roku 1999. Działalność gospodarcza dotyczy przede wszystkim

² Dane dotyczą wszystkich dokonanych rejestracji, nie uwzględniono w nich skreśleń z rejestru działalności gospodarczej, dlatego występują rozbieżności pomiędzy danymi prezentowanymi w następującej tabeli.

tw. innych usług handlowych (44% wszystkich podmiotów). Około 29% podmiotów gospodarczych koncentruje swoją działalność na handlu detalicznym oraz naprawach. W stosunku do 1999 roku znacząco wzrósł udział podmiotów, zajmujących się działalnością przemysłową i wytwórczą. Podmioty te stanowią około 14% ogółu podmiotów, zarejestrowanych w urzędzie gminy. Prawdopodobnie w przyszłości obserwowany będzie dalszy wzrost podmiotów zajmujących się handlem.

Informacje na temat podstawowych branż działalności gospodarczej w 2003 roku zobrazowano na Wykresie 2.9.

Wykres 2.9. Struktura podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie w 2003 roku

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

Podmioty zarejestrowane w gminie stanowią miejsce zatrudnienia dla mieszkańców gminy oraz znaczące źródło dochodów gminy. W przeciągu najbliższych lat zakłada się znaczną aktywizację gospodarczą – głównie terenów położonych wzdłuż szlaków komunikacyjnych, rozwój budownictwa mieszkaniowego jednocześnie jednak zachowanie dotychczasowego charakteru przeważającej większości obszarów rolnych. Skutkiem przemian będzie wzrost gospodarczy, zwiększenie liczby miejsc pracy, poprawa sytuacji materialnej mieszkańców gminy. Pożądanym byłby jednak rozwój działalności wytwórczej i przemysłowej, w szczególności przetwarzającej produkty rolne.

Informacje na temat aktywności gospodarczej w gminie Kleszczewo wzbogacają dane, dotyczące podmiotów gospodarki narodowej, zarejestrowanych w systemie REGON, które zestawiono w Tabeli 2.9.

Z przedstawionych danych wynika, że aktywność gospodarcza w gminie skoncentrowana jest w sektorze prywatnym. Najpopularniejszą formą prowadzenia działalności w gminie – podobnie jak w całym powiecie i w kraju – jest forma osoby fizycznej. Władze lokalne powinny wspierać dalsze powstawanie małych i średnich podmiotów gospodarczych poprzez aktywną gospodarkę mieniem komunalnym, system preferencji podatkowych oraz bardzo dobrą obsługą potencjalnych przedsiębiorców w Urzędzie Gminy.

**Tabela 2.9. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON
(stan w dniu 31 grudnia 2002 roku)**

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor publiczny			Sektor prywatny				
		ogółem	w tym		ogółem	z tego			
			przeds. państwowe	spółki handlowe		osoby fizyczne	spółki cywilne	spółki handlowe	spółdzielnie
Powiat poznański	31.500	432	5	40	31.068	25.834	2.782	1.726	105
Gmina Kleszczewo	318	15	–	2	303	247	21	11	4

Źródło: Ważniejsze dane o podregionach, powiatach i gminach województwa wielkopolskiego 2003, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2003, tabl. 27 (164), s. 536

2.5.3. Liczba osób zatrudnionych w sektorach gospodarki

Informacje na temat zatrudnienia mieszkańców w poszczególnych sektorach gospodarki zamieszczono w Tabeli 2.10.

Tabela 2.10. Pracujący według sektorów gospodarki (stan w dniu 31 grudnia 2002 roku)

Wyszczególnienie	Ogółem		Sektor rolniczy	Sektor przemysłowy	Usługi	
	razem	w tym kobiety			rynkowe	nierynkowe
Powiat poznański	60.366	25.479	2.353	29.951	20.568	7.494
Gmina Kleszczewo	575	272	197	180	91	107

Źródło: Rynek pracy w województwie wielkopolskim w 2002 r., Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań sierpień 2003, tabl. 3, s. 29

Proporcje zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki narodowej są podobne. Z danych wynika, że około 34% zatrudnionych pracuje w sektorze rolnym, co znajduje potwierdzenie w dużej liczbie gospodarstw występujących w gminie. Także około 34% ludności zatrudnionych jest w szeroko rozumianym sektorze usług. W sektorze przemysłowym pracuje 31% mieszkańców gminy.

Omówione proporcje kształtują się odmiennie niż w całym powiecie poznańskim, w którym dominuje zatrudnienie w sektorze przemysłowym. Proporcje te są jednak charakterystyczne dla gmin wiejskich. Należy także pamiętać, że ze względu na sąsiedztwo z Poznaniem, znaczna część osób, dzięki dobrze rozwiniętej komunikacji, dojeżdża do pracy poza teren gminy.

2.5.4. Rynek pracy

Informacje na temat aktywności ekonomicznej mieszkańców przedstawiono w Tabeli 2.11.

Okolo 28% ludności gminy Kleszczewo jest biernych zawodowo. Ludność bierną zawodowo stanowią osoby w wieku 15 lat i więcej, które w badanym tygodniu nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały lub poszukiwały, ale nie były gotowe do jej podjęcia w badanym

tygodniu i następnym. Dominującą część tej grupy stanowi ucząca się młodzież, która za kilka lat wejdzie na rynek pracy. Władze gminy powinny skoncentrować się na pozyskiwaniu nowych inwestorów, którzy w przyszłości stworzyliby nowe miejsca pracy.

Tabela 2.11. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia (stan w dniu 20 maja 2002 roku)

Wykształcenie	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Nieustalony status	Współczynnik aktywności zawodowej	Współczynnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
		razem	pracujący	bezrobotni					
		w %							
Ogółem	3.831	2.422	2.139	283	1.401	8	63,4	56,0	11,7
Wyższe	413	382	372	10	30	1	92,7	90,3	2,6
Średnie	903	659	600	59	242	2	73,1	66,6	9,0
Zasadnicze zawodowe	1.209	975	834	141	230	4	80,9	69,2	14,5
Podstawowe ^{a)}	1.306	406	333	73	899	1	31,1	25,5	18,0

Uwaga: a) Podstawowe ukończone, nieukończone i bez wykształcenia szkolnego

Źródło: Podstawowe informacje ze spisów powszechnych 2002. Gmina Kleszczewo, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2003, tabl. 16, s. 19.

Współczynnik aktywności zawodowej, czyli procentowy udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności danej kategorii, wynosi w gminie około 63%. Największą aktywność zawodową wykazują osoby z wykształceniem wyższym, najniższą – z wykształceniem podstawowym. Współczynnik zatrudnienia w gminie wynosi 56%. Oznacza on udział osób pracujących w liczbie ludności ogółem (lub w ludności danej grupy). Znaczna część mieszkańców, dzięki rozwiniętej komunikacji dojeżdża do pracy poza teren gminy. Im wyższe wykształcenie tym wyższy wskaźnik zatrudnienia. Oba wskaźniki różnią się wysokością, bo nie wszyscy aktywni zawodowo są zatrudnieni.

2.5.5. Identyfikacja problemów

Do najważniejszych problemów gminy można zaliczyć:

- niewielki rozwój innych dziedzin gospodarki, poza dobrze rozwijającym się rolnictwem
- słaby rozwój przemysłu i wytwórstwa
- brak wśród głównych pracodawców firm, obsługujących rolnictwo
- konieczność podnoszenia kwalifikacji osób aktywnych zawodowo, szczególnie z wykształceniem zasadniczym zawodowym i podstawowym
- konieczność doskonalenia i podwyższania kwalifikacji osób z wykształceniem średnim
- konieczność stwarzania dobrych warunków materialnych rodzin, które umożliwiłyby zdobycie pożądanego wykształcenia przez dzieci i młodzież.

Wśród najważniejszych przyczyn stosunkowo niewielkiej ekspansji innych niż rolnictwo dziedzin gospodarki zaliczyć należy przede wszystkim brak ważnych szlaków komunikacyjnych: drogowych i kolejowych. Znaczny postęp w zakresie rozbudowy sieci uzbrojenia technicznego

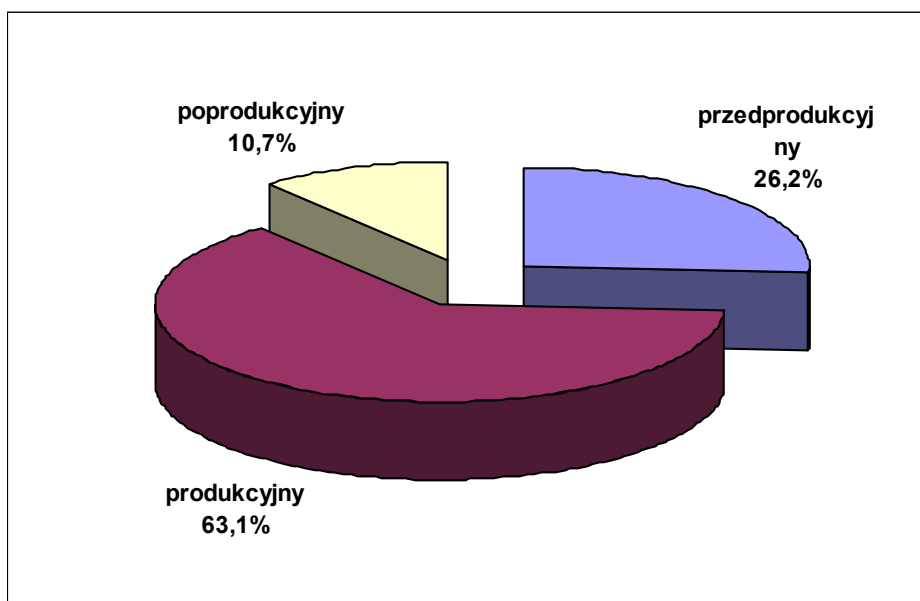
terenu, a przede wszystkim budowa trasy o znaczeniu międzynarodowym, jaką jest autostrada A2 oraz drogi ekspresowej S-5, powinny przyczynić się do szybkich zmian charakteru gminy.

2.6. Sfera społeczna

2.6.1. Sytuacja demograficzna i społeczna terenu

Za zaliczeniem gminy do gminy ludzi młodych przemawia wysoki odsetek ludności w wieku produkcyjnym. Informacje na ten temat przedstawiono na Wykresie 2.10.

Wykres 2.10. Ludność gminy w podziale na wiek przed-, po- i produkcyjnym³

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

Atutem gminy jest duży udział ludności w wieku produkcyjnym w strukturze wiekowej ludności. Udział ten wynosi około 63%, podczas gdy średnia krajowa ludności w wieku produkcyjnym nie przekracza 61%. Warto podkreślić, że 3.062 osoby, a więc około 62% ludności w wieku produkcyjnym, zaliczane są do tzw. ludności mobilnej (mężczyźni i kobiety w wieku 18–44 lata), zdolnej do zmiany miejsca zamieszkania i wykonywanego zawodu. Jednocześnie gmina jest rozwojowa, gdyż 26% jej ludności jest w wieku przedprodukcyjnym. Ta grupa wiekowa stanowi kapitał ludzki na przyszłe lata. Zaledwie 11% stanowi ludność w wieku poprodukcyjnym.

Taka struktura ludności oddziałuje zarówno na dochody, jak i wydatki budżetowe. Niezbędne jest ponoszenie nakładów finansowych na stwarzanie dogodnych warunków rozwoju dla osób młodych. Trzeba też stwarzać szansę podjęcia w przyszłości zatrudnienia w gminie i pozostania w niej.

W Tabeli 2.12 zamieszczono informacje na temat ludności gminy z uwzględnieniem płci i wykształcenia. Strukturę ludności powyżej 13 roku życia z uwzględnieniem poziomu wykształcenia zobrazowano także na Wykresie 2.11.

Z danych wynika, że tylko około 10% mieszkańców powyżej 13 roku życia ma wykształcenie wyższe. Około 2% tych mieszkańców zakończyło edukację na poziomie policealnym. Niespełna 21% ludności powyżej 13 roku życia posiada wykształcenie średnie. Podobnie jak w skali całego

³ Do grupy ludności w wieku produkcyjnym zaliczono mężczyzn w wieku 17–64 lat oraz kobiety w wieku 17–59 lat.

powiatu, jak również województwa, w strukturze ludności dominują osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz podstawowym. Wskaźniki te są jednak wyższe niż dla całego powiatu i województwa. Około 2% ludności nie ukończyło szkoły podstawowej (nie ma wykształcenia). Niski poziom wykształcenia często znajduje odzwierciedlenie w niskim poziomie kwalifikacji zawodowych i powoduje trudności ze znalezieniem pracy. Warto podkreślić, że poziom wykształcenia kobiet jest wyższy niż mężczyzn. Niestety także więcej kobiet niż mężczyzn ma wykształcenie podstawowe (37,7%).

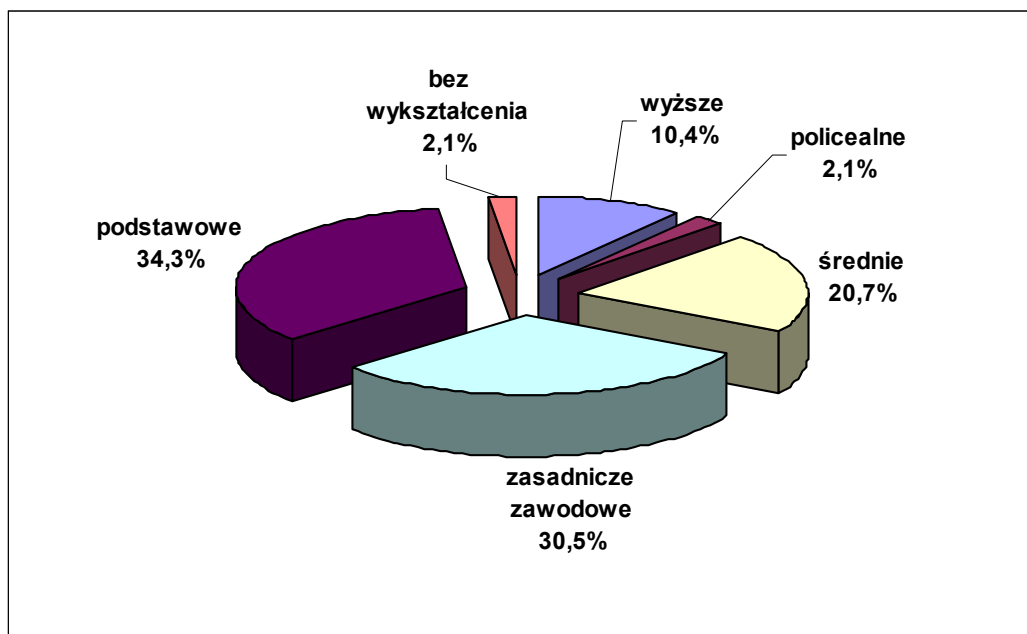
Tabela 2.12. Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia i płci (stan na 20 maja 2002 roku)

Wyszczególnienie	Ogółem	Wykształcenie:							
		wyższe	policealne	średnie			zasadnicze zawodowe	podstawowe	bez wykształcenia
				razem	ogólno-kształcące	zawodowe			
Ogółem	3.969	413	83	820	203	617	1.209	1.362	82
Mężczyźni	1.926	184	27	356	59	297	738	591	30
Kobiety	2.043	229	56	464	144	320	471	771	52

Źródło: Podstawowe informacje ze spisów powszechnych 2002. Gmina Kleszczewo, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2003, tabl. 4, s. 14.

Wykres 2.11. Ludność gminy Kleszczewo według poziomu wykształcenia

Źródło: Podstawowe informacje ze spisów powszechnych 2002. Gmina Kleszczewo, Urząd

Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2003, tabl. 4, s. 14.

W Tabeli 2.13 przedstawiono ludność według głównego źródła utrzymania. Z danych wynika, że własne źródło utrzymania posiada około 59% mieszkańców gminy. Pozostali są na jakimś utrzymaniu, dotyczy to przede wszystkim dzieci i młodzieży. Podstawowym źródłem utrzymania dla połowy mieszkańców gminy jest praca najemna. Około 15% mieszkańców utrzymuje się z pracy w swoim gospodarstwie rolnym. Tylko 178 mieszkańców zadeklarowało utrzymywanie się z pracy na własny rachunek. Osoby te miały na swoim utrzymaniu 402 osoby.

Tabela 2.13. Ludność według głównego źródła utrzymania (stan na 20 maja 2002 roku)

Wyszczególnienie	Ogółem	Utrzymujący się z:							
		pracy lub najmu				pozostałych źródeł			
		razem	najemnej	na rachunek własny lub z dochodów z najmu		razem	w tym:		nie ustalono
				razem	w tym w swoim gospodarstwie rolnym		emerytury	renty	
Ogółem	4.960	3.663	2.509	1.154	752	1.297	477	597	0
Posiadający własne źródło utrzymania	2.948	1.976	1.406	570	392	972	409	442	0
Wskaźnik utrzymania [%]	168,2	185,2	178,4	202,5	191,8	133,4	116,6	135,1	0,0

Źródło: Podstawowe informacje ze spisów powszechnych 2002. Gmina Kleszczewo, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2003, tabl. 7, s. 15.

Bezrobocie⁴

W 2002 roku wskaźnik bezrobocia rejestrowanego (procentowy udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo) w gminie wyniósł 11,7%. Gmina charakteryzowała się niższym bezrobociem niż średnie dla województwa i podregionu poznańskiego. W analogicznym roku stopa bezrobocia dla całego województwa wyniosła 15,9%, a dla podregionu poznańskiego – 15,5%. Najwyższa stopa bezrobocia występuje wśród osób z najniższym wykształceniem (gimnazjalnym i niższym); wynosi ona aż 18,0%.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2002 roku w gminie Kleszczewo było 283 bezrobotnych, co odpowiadało 1,5% ogółu bezrobotnych, zarejestrowanych w powiecie poznańskim. W ciągu roku liczba osób pozostających bez pracy zmalała, bowiem w dniu 31 grudnia 2002 roku zarejestrowanych było 206 bezrobotnych (spadek o około 27%). W maju 2002 roku w strukturze bezrobotnych według płci dominowali mężczyźni, którzy stanowili około 54% osób bezrobotnych. Na koniec 2002 roku bez pracy pozostawało 105 kobiet, co stanowiło około 51% zarejestrowanych w tym czasie bezrobotnych.

Analizując liczbę bezrobotnych, należy zwrócić uwagę przede wszystkim na:

- odsetek bezrobotnej młodzieży wśród zarejestrowanych
- liczbę długotrwale bezrobotnych⁵
- wykształcenie zarejestrowanych bezrobotnych.

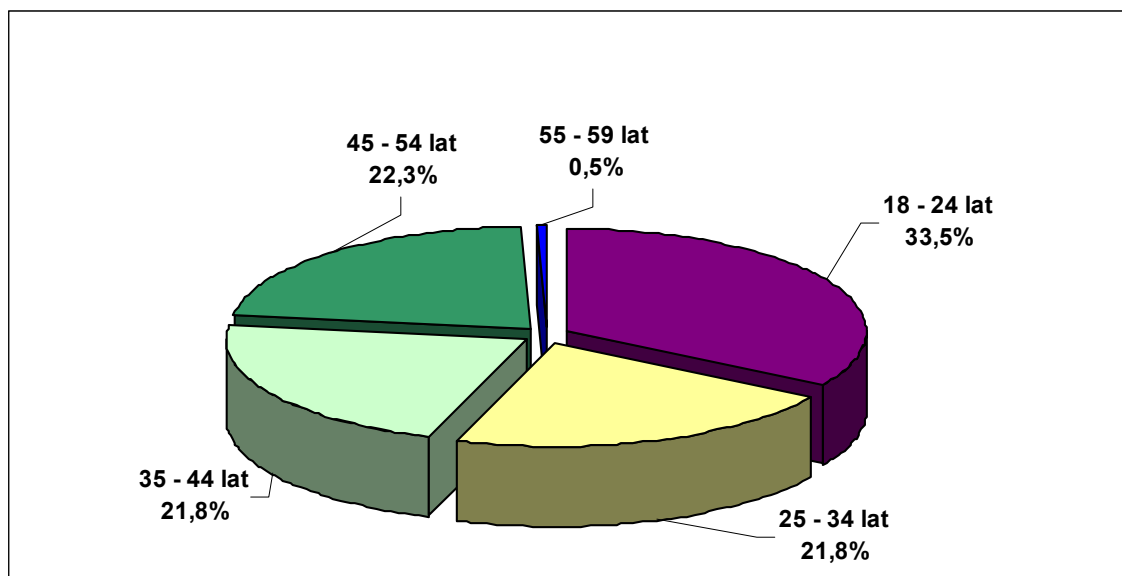
Struktura wiekowa osób bezrobotnych została przedstawiona na Wykresie 2.12. Z danych wynika, że bezrobocie występuje w każdej grupie wiekowej, ale najwięcej osób pozostających bez pracy stanowią młodzi ludzie w wieku do 24 lat. Udział procentowy tej grupy w liczbie bezrobotnych ogółem wynosi około 34%. Wysoki jest także procentowy udział bezrobotnych w

⁴ Dane dotyczące aktywności zawodowej mieszkańców pochodzą z Narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań, który był przeprowadzony według stanu na dzień 20 maja 2002 roku. Niektóre dane pochodzą z opracowań Urzędu Statystycznego w Poznaniu i dotyczą stanu na 31 grudnia 2002 roku. W ostatnim przypadku w tekście pojawi się stosowne oznaczenie.

⁵ W sprawozdawczości GUS za osoby długotrwale bezrobotne uznaje się osoby poszukujące pracy przez okres ponad 12 miesięcy.

pozostałych grupach wiekowych, bowiem kształtuje się on na poziomie około 22%. Najniższy odsetek bezrobotnych występuje w najstarszej grupie wiekowej.

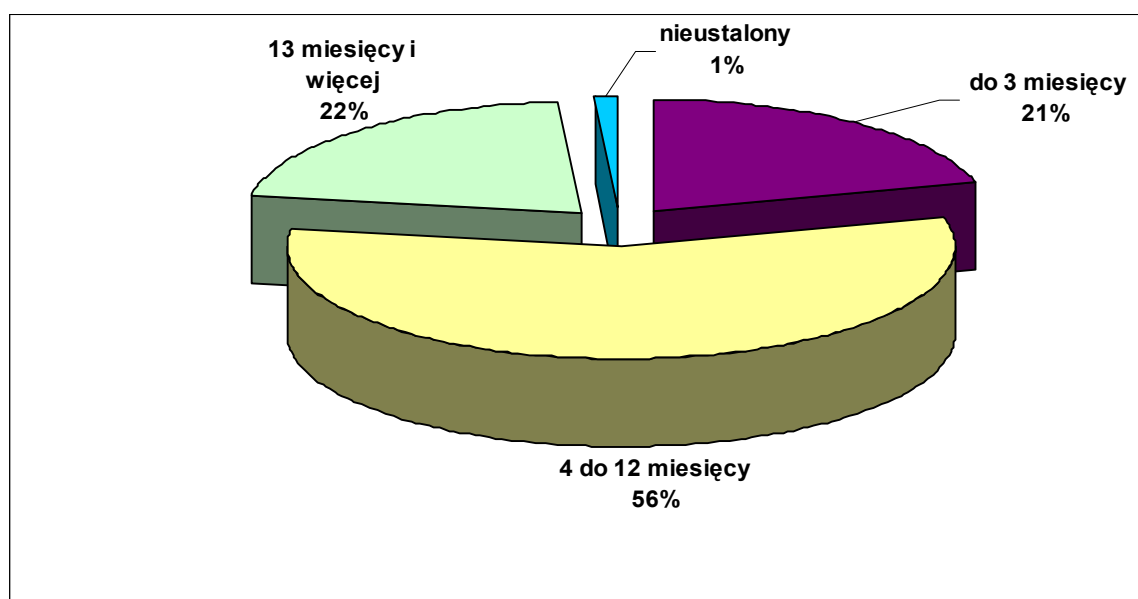
Wykres 2.12. Struktura wiekowa bezrobotnych (według stanu w dniu 31 grudnia 2002 roku)

Źródło: Rynek pracy w województwie wielkopolskim w 2002 r., Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań sierpień 2003, tabl. 38, s. 99.

Strukturę osób bezrobotnych według okresu poszukiwania pracy zobrazowano na Wykresie 2.13. Bardzo wysoka jest liczba bezrobotnych, którzy poszukują pracy od 4 do 12 miesięcy. Są oni najliczniejszą grupą wśród bezrobotnych – ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosi około 57%. Najbardziej niepokojące jest to, że osoby długotrwale bezrobotne – poszukujące pracy ponad 12 miesięcy – stanowią około 22% osób bezrobotnych.

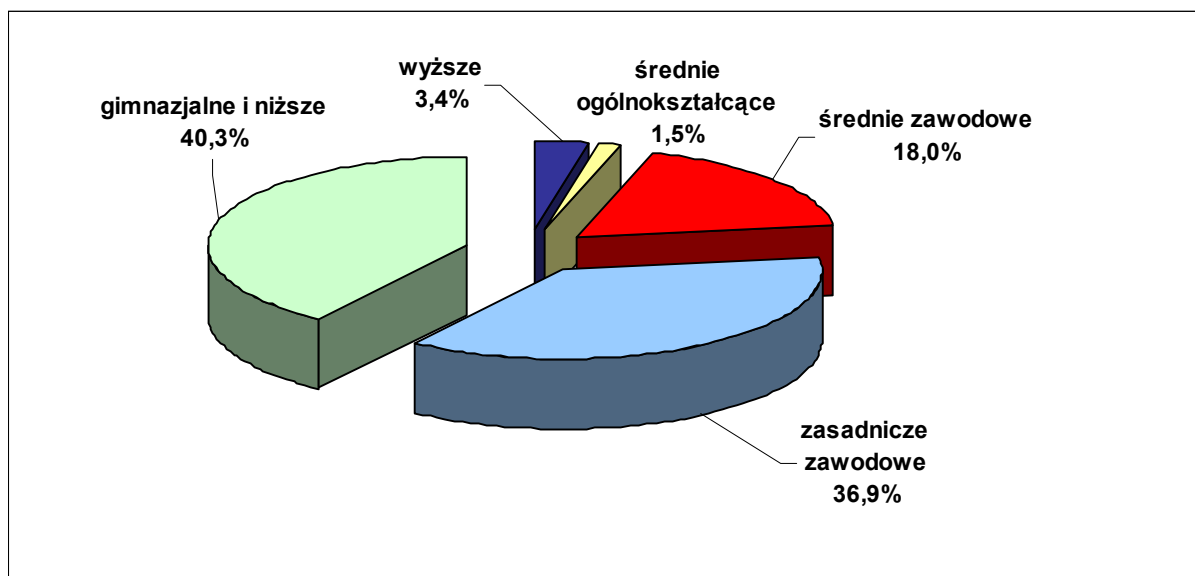
Wykres 2.13. Struktura bezrobotnych według okresu poszukiwania pracy (stan w dniu 20 maja 2002 roku)

Źródło: Podstawowe informacje ze spisów powszechnych 2002. Gmina Kleszczewo, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2003, tabl. 18, s. 19.

Na Wykresie 2.14 zilustrowano strukturę bezrobotnych według wykształcenia.

**Wykres 2.14. Struktura bezrobotnych według wykształcenia
(stan w dniu 31 grudnia 2002 roku)**

Źródło: Rynek pracy w województwie wielkopolskim w 2002 r., Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań sierpień 2003, tabl. 39, s. 109.

Biorąc pod uwagę kwalifikacje zawodowe można stwierdzić, że podobnie jak w skali całego powiatu poznańskiego, najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym⁶ (około 40%) oraz wykształceniem zasadniczym zawodowym (około 37% bezrobotnych). Sytuacja ta jest niepokojąca, bowiem świadczy o niedostosowaniu kwalifikacji do zapotrzebowania rynku. Jeżeli osoby bezrobotne nie będą podnosić swojego poziomu wykształcenia, mogą pozostać w grupie długotrwale bezrobotnych.

2.6.2. Warunki i jakość życia mieszkańców

Sytuacja mieszkaniowa

Najważniejsze dane dotyczące sytuacji mieszkaniowej w gminie zestawiono w Tabeli 2.14.

Tabela 2.14. Sytuacja mieszkaniowa w gminie

Wyszczególnienie	Dane za rok 2003
Liczba budynków mieszkalnych ogółem, w tym:	677
budynki mieszkalne komunalne	3
budynki mieszkalne spółdzielcze	–
budynki mieszkalne prywatne	554
inne budynki	120
Mieszkania komunalne (liczba)	10
Mieszkania socjalne (liczba)	–
Liczba wydanych pozwoleń na budowę domów jednorodzinnych	71

⁶ Od II kwartału 2002 roku dane prezentuje się z uwzględnieniem wykształcenia gimnazjalnego i niższego, poprzednio podstawowego i podstawowego niepełnego.

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

Z informacji podanych w tabeli wynika, że w strukturze własnościowej budynków zdecydowanie dominują budynki, należące do osób prywatnych. Stanowią one blisko 82% wszystkich budynków mieszkalnych. W gminie nie występuje budownictwo spółdzielcze. Z kolei własnością komunalną są tylko 4 budynki. W konsekwencji, liczba mieszkań komunalnych jest znikoma. Gmina nie posiada mieszkań socjalnych.

Położenie gminy oraz istniejące uzbrojenie terenu zachęcają do inwestowania w budownictwo mieszkaniowe. Warto zauważyć, że w 2003 roku wydano aż 71 pozwoleń na budowę domów jednorodzinnych. Może to świadczyć zarówno o dobrej sytuacji finansowej mieszkańców, a przede wszystkim o napływie ludności z Poznania. Sytuacja taka jest korzystna dla gminy, ponieważ poszerza się tzw. baza podatkowa (m.in. rośnie powierzchnia nieruchomości do opodatkowania).

Zaopatrzenie w wodę oraz odprowadzanie ścieków sanitarnych

Gmina Kleszczewo charakteryzuje się pełnym zwodociągowaniem. Łączna długość sieci wodociągowej wynosi ponad 68 km. Sieć jest podzielona na 6 wodociągów (szczegółowe informacje na ten temat przedstawiono w punkcie poświęconym infrastrukturze technicznej). Stacje wodociągowe znajdują się w Krerowie, Kleszczewie, Gowarzewie, Nagradowicach, Komornikach oraz Tulcach.

Mieszkańcy gminy mają dostęp do kanalizacji sanitarnej w trzech miejscowościach – w Tulcach, Kleszczewie i Nagradowicach. Ścieki z tych miejscowości odprowadzane są do mechaniczno-biologicznych oczyszczalni ścieków typu bioblok w Tulcach i Nagradowicach.

Na terenie wsi Tulce zbudowano również sieć kanalizacji sanitarnej, którą grawitacyjnie dopływają ścieki do istniejącej głównej przepompowni ścieków, skąd dalej są tłoczone do oczyszczalni. Siecią kanalizacji sanitarnej objęto około 70% mieszkańców wsi. Dalsze podłączenie pozostałych mieszkańców wsi do oczyszczalni wymaga budowy sieci kanalizacyjnej oraz przepompowni ścieków. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest ciek Michałówka, będący dopływem rzeki Kopla.

System kanalizacji oraz oczyszczalnia ścieków znajdują się również we wsi Nagradowice. Oczyszczalnia ta wykorzystuje swoją przepustowość w ok. 35%. Z usług oczyszczalni korzystają wszyscy mieszkańcy Nagradowic, skanalizowanej części Kleszczewa oraz mieszkańcy okolicznych wsi, z których ścieki są dowożone. Przewiduje się dalszą rozbudowę sieci kanalizacyjnej do okolicznych wsi. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków jest rzeka Węgierka.

Od 1993 roku siecią wodociągową administruje gminny Zakład Komunalny, który od 1995 roku prowadzi także obsługę sieci kanalizacyjnej. W 2002 roku siecią kanalizacji sanitarnej objęta była ¼ gospodarstw domowych.

Gazownictwo

Przez zachodnią część gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia o średnicy 500 mm Krobia-Poznań-Piła. Dostęp do sieci gazowej ma ponad 98% mieszkańców gminy w większości miejscowości. Źródłem gazu ziemnego jest istniejąca stacja redukcyjna wysokiego ciśnienia o przepustowości 3.200 m³/h w miejscowości Śródka. Gaz rozprowadzany jest siecią rozdzielczą średniego ciśnienia z zastosowaniem indywidualnych reduktorów domowych.

Gazociągi wysokiego ciśnienia oraz stacja redukcyjna wprowadzają pewne ograniczenia w lokalizacji nowych obiektów terenowych. Obiekty terenowe można lokalizować (w zależności od ich rodzaju) w odległości od zewnętrznej ścianki gazociągu wysokiego ciśnienia oraz od terenu stacji redukcyjnej, określonych w stosownych przepisach prawnych. Przykładowo, odległości podstawowe od istniejącego gazociągu wysokiego ciśnienia Dn 500 liczone od zewnętrznej ścianki gazociągu wynoszą:

- dla miast i zespołów wiejskich budynków mieszkalnych o zwartej zabudowie (od linii zwartej zabudowy) - 50 m
- od budynków mieszkalnych zabudowy jedno i wielorodzinnej (od rzutu budynku) - 35 m
- od obiektów zakładów przemysłowych (od granicy terenu zakładu) - 50 m.

Usuwanie odpadów

Wszystkim mieszkańcom zostały stworzone warunki do usuwania odpadów stałych z posesji. Śmieci trafiają na eksploatowane wspólnie z gminą Swarzędz wysypisko w Rabowicach. Obszar składowiska to 10 ha. Obecnie użytkowana jest jedna kwarta o powierzchni 1 ha. Poziom wypełnienia składowiska wynosi 25%. Wprowadzono także, wspólnie ze starostwem powiatowym, segregację odpadów oraz usuwanie padliny z terenu gminy.

Wyposażenie mieszkań w instalacje

W Tabeli 2.15 przedstawiono zbiorcze informacje, dotyczące wyposażenia mieszkańców w instalacje.

Dane zaprezentowane w tabeli potwierdzają wcześniejsze obserwacje, dotyczące rozwoju poszczególnych sieci instalacyjnych. Ponad 90% mieszkań – a tym samym liczby mieszkańców – w gminie ma dostęp do wodociągu, ustępu, łazienki. Wyposażenie mieszkań w instalacje w gminie jest na wyższym poziomie niż w całym powiecie poznańskim. Największym problemem jest jednak nie korzystanie z sieci gazowej. Zaledwie około 37% mieszkań i 42% mieszkańców korzysta z sieci gazowej, pomimo że gaz jest doprowadzany do prawie wszystkich mieszkań. Jest to wynik gorszy niż w powiecie poznańskim.

Tabela 2.15. Mieszkania zamieszkałe stale według wyposażenia w instalacje oraz ludność w tych mieszkaniach (stan w dniu 20 maja 2002 roku)

Wyszczególnienie	Mieszkania					Ludność w mieszkaniach				
	w % ogółu mieszkań wyposażonych w									
	wodociąg	ustęp	łazienkę	gaz z sieci	centralne ogrzewanie	wodociąg	ustęp	łazienkę	gaz z sieci	centralne ogrzewanie
Powiat poznański	98,7	94,0	92,5	55,6	84,6	99,1	95,4	94,3	54,7	86,5
Gmina Kleszczewo	98,7	94,2	93,2	37,6	83,8	99,2	95,6	95,1	41,9	85,2

Zródło: Ważniejsze dane o podregionach, powiatach i gminach województwa wielkopolskiego 2003, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2003, tabl. 12(149), s. 374–375.

Transport

Przez gminę przebiegają dwie linie autobusowe PKS relacji Kleszczewo–Poznań oraz Poznań–Września. Ponadto Gminny Zakład Komunalny prowadzi jedną linię gminną Kleszczewo–Poznań Rataje, która obejmuje wszystkie miejscowości gminy. Miejscowość Tulce łączy ze Swarzędzem linia komunikacyjna obsługiwana przez przedsiębiorstwo Wiraż-Bus.

Do zadań Zakładu Komunalnego (oprócz obsługi linii komunikacyjnych) należy:

- utrzymanie terenów zieleni i pasów przydrożnych
- dbałość o stan dróg gminnych
- usuwanie ścieków
- prowadzenie części prac inwestycyjnych i remontowych
- dbałość o właściwy stan przystanków autobusowych.

Oświata

Syntetyczną informację na temat przedszkoli w gminie zaprezentowano w Tabeli 2.16.

Tabela 2.16. Podstawowe dane o przedszkolach w gminie Kleszczewo

Wyszczególnienie	Dane za rok 2003
Liczba miejsc	133
Liczba dzieci uczęszczających do przedszkola (średnia w danym roku)	124
w tym liczba dzieci w wieku lat 6	61
Liczba oddziałów dla dzieci	6
Liczba etatów przeliczeniowych dydaktycznych	8,68
Liczba etatów przelicz. pracowników administracji i obsługi	6,5
Wydatki z budżetu przedszkola ogółem	225.310

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

W gminie funkcjonuje jedno samorządowe przedszkole w Kleszczewie z filiami w Tulcach i Ziminie. W ostatniej z filii prowadzona jest tylko „zerówka”. Łączna liczba miejsc w przedszkolach wynosi 133, podczas gdy dzieci w wieku 3–6 lat jest w gminie 288. Na ogólną liczbę 133 miejsc, do przedszkoli uczęszcza 124 dzieci, w tym 63 w wieku 3–5 lat i 61 w wieku 6 lat. Nie wszystkie dzieci mieszkające w gminie uczęszczają do przedszkoli, średnio w roku wolnych jest 9 miejsc.

Z danych statystycznych wynika, że warunki nauczania w przedszkolach są dość dobre. Liczba dzieci, przypadających na jeden oddział, wynosi 20,7. Średnio na jednego nauczyciela przypada 14,3 przedszkolaków. Roczny koszt utrzymania jednego dziecka wynosi 1.817 zł.

Rozwiązywanie problemów gminnych placówek oświatowych należy do priorytetowych zadań organów gminy. Przed reformą ustroju szkolnego z 1999 roku, na terenie gminy funkcjonowały 3 ośmioklasowe szkoły podstawowe. Podstawowe informacje na temat szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego przedstawiono w Tabeli 2.17.

Tabela 2.17. Podstawowe dane o szkołach podstawowych i gimnazjach w gminie Kleszczewo (dane za rok szkolny 2003/2004)

Szkoła	Ilość uczniów (stan w dniu 1 IX)	Ilość oddziałów	Ilość dzieci w oddziale
SP w Tulcach	222	14	15,9
SP w Kleszczewie	241	13	18,5
SP w Ziminie	95	6	15,7
Gimnazjum w Tulcach	104	5	20,8
Gimnazjum w Kleszczewie	148	6	24,7

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

Od 1 września 2001r. w Ziminie szkoła podstawowa prowadzona jest przez Stowarzyszenie Rozwoju Kultury i Upowszechniania Oświaty Na Wsi w Ziminie. Zgodnie z ustawą o systemie oświaty z 1991 roku, na prowadzenie szkoły Stowarzyszenie otrzymuje dotację z budżetu gminy. W 2003 roku dotacja z budżetu gminy wyniosła 421.916 zł, co w przeliczeniu na jednego ucznia wynosi 4.441 zł.

W Kleszczewie i w Tulcach utworzono Zespoły Szkół (w formie jednostek budżetowych), skupiające pod jedną dyrekcją szkoły podstawowe i gimnazja. W 2003 roku wydatki Zespołu Szkół w Kleszczewie wyniosły 1.565.310 zł. Koszt utrzymania jednego ucznia kształtował się w wysokości 4.023,9 zł. Z kolei wydatki w Zespole Szkół w Tulcach wyniosły 1.257.607 zł, w przeliczeniu na 1 ucznia odpowiadało to kwocie 3.857,7 zł⁷.

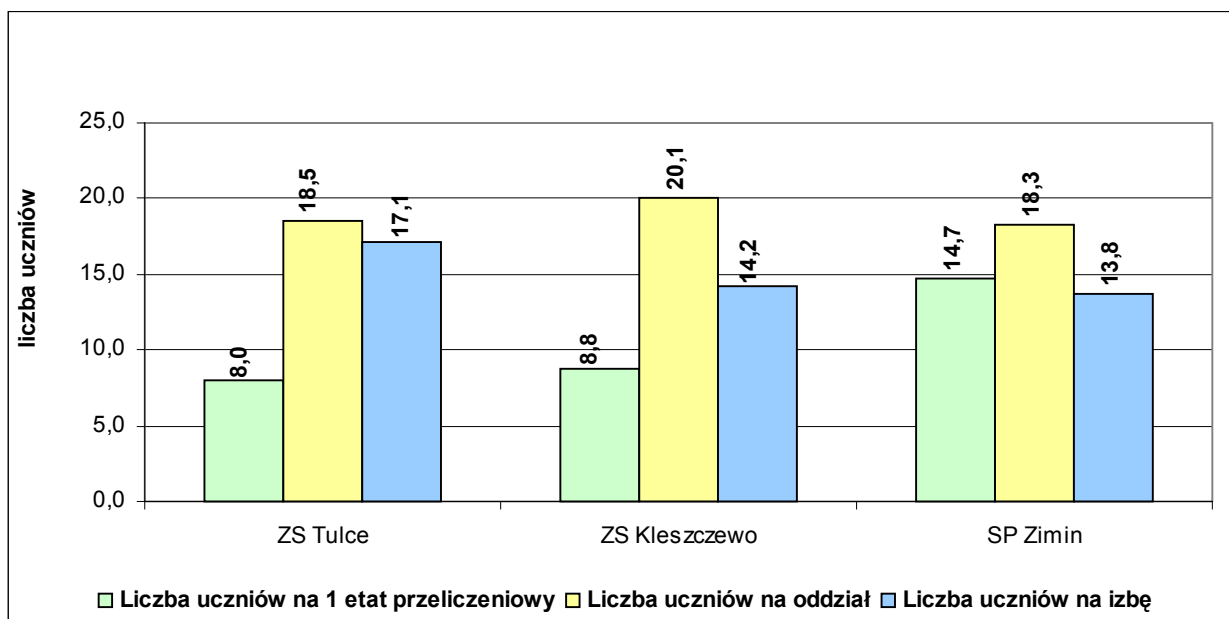
W 2003 roku na remonty szkół przeznaczono 198.187 zł. Prace remontowe przeprowadzono głównie w budynku szkoły w Kleszczewie. Wymieniono okna, grzejniki, pomalowano korytarze, wyremontowano także szatnię i pomieszczenia biurowe.

Na terenie gminy dzieci dowożone są do szkół bezpłatnie. Zadanie to jest realizowane przez Zakład Komunalny, z tym że część dzieci dowożą rodzice. Ze środków gminy pokrywany jest dojazd dzieci do szkół specjalnych w Poznaniu i Swarzędzu. W 2003 roku wydatki na ten cel wyniosły 38.779 zł.

Na Wykresie 2.15 przedstawiono liczbę uczniów, przypadających na etat, oddział i izbę szkolną. Warunki nauczania w szkołach podstawowych są zbliżone. Liczba uczniów, przypadających na 1 oddział, waha się w granicach 18–20, a liczba uczniów na 1 izbę szkolną – od 13 do 17. Tylko w zespole Szkół w Tulcach zachodzi konieczność nauczania w godzinach dłuższych niż jedna zmiana. Liczba uczniów, przypadająca na 1 nauczyciela (etat przeliczeniowy) w szkołach jest niewielka, co powinno sprzyjać dobremu poziomowi nauczania, ale przyczynia się do wzrostu kosztów funkcjonowania szkół. Jednak w rozpatrywanym okresie uczniowie tylko z dwóch szkół brali udział w olimpiadach przedmiotowych. Z Zespołu Szkół w Kleszczewie w olimpiadach uczestniczyło 12 uczniów, a ze SP w Ziminie 20, w tym było 3 laureatów.

Wykres 2.15. Liczba uczniów na 1 etat, 1 oddział i 1 izbę szkolną

⁷ Do obliczeń przyjęto liczbę uczniów według stanu w dniu 1 września 2003 roku.

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

W obu Zespołach Szkół znajdują się gabinety lekarskie. We wszystkich szkołach podstawowych funkcjonuje świetlica i stołówka. We wszystkich szkołach znajdują się pracownie komputerowe. Baza lokalowa szkół (poza brakiem sali gimnastycznej w Tulcach) i przedszkoli nie budzi zastrzeżeń.

W szkołach prowadzona jest akcja dożywiania dzieci, która jest finansowana ze środków, będących w dyspozycji Ośrodka Pomocy Społecznej. W 2003 roku na ten cel wydano 41.689 zł, z czego około 62% stanowiła dotacja z Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego. W ciągu roku wydano 19.200 posiłków dla 141 uczniów. Koszt jednego posiłku wyniósł 2,17 zł (bez kosztów obsługi).

Kolejnym urządzeniem ze sfery infrastruktury społecznej są biblioteki. Podstawowe dane, dotyczące funkcjonowania biblioteki w gminie zawarto w Tabeli 2.18.

Gminna Biblioteka Publiczna wchodzi w skład Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu. Siedzibą biblioteki jest Kleszczewo. Biblioteka posiada filię w Tulcach. W 2003 roku w obu placówkach bibliotecznych znajdowało się 37.783 woluminów, które były do dyspozycji 1.280 czytelników, wśród których dominują uczniowie w wieku do lat 15. W placówkach zatrudnionych jest 2 pracowników, a liczba miejsc dla czytelników wynosi 9.

W 2003 roku roczny budżet placówek bibliotecznych wynosił 96.172 zł, ale zaledwie 4% tej kwoty przeznaczono na powiększenie księgozbioru. W bibliotekach nie ma osobnego oddziału dla dzieci. Zarówno obiekt biblioteki, jak również jej filii, nie jest przystosowany do potrzeb osób, poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Tabela 2.18. Podstawowe informacje o bibliotece gminnej

Wybrane informacje na temat funkcjonowania biblioteki publicznej	Dane za rok 2003
Liczba pracowników	2
Liczba woluminów ogółem	37.783
Liczba pozyskanych woluminów w danym roku	507

Liczba zarejestrowanych czytelników ogółem	1.280
Liczba wypożyczeń w danym roku	33.628
Budżet placówki – suma wydatków rocznie	96.172
Zakupy książek w zł	3.898
Liczba wypożyczeń na 1-go pracownika	16.814
Koszt jednego wypożyczenia	2,86

Zródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

Biblioteki gminne poza gromadzeniem, opracowywaniem i udostępnianiem zbiorów, prowadzą działalność edukacyjną i kulturalno-oświatową. W ramach tej działalności organizowane są różnego rodzaju formy aktywności. W zakresie działalności kulturalno-oświatowej biblioteki współpracowały z przedszkolami, szkołami podstawowymi i gimnazjalnymi. W 2003 roku zorganizowano 12 tzw. lekcji bibliotecznych, 9 konkursów związanych z książką, 4 wystawy książek. Przygotowano także kilka gazetek okolicznościowych, uroczyste pasowanie na czytelnika oraz wycieczki biblioteczne.

Głównym organizatorem życia kulturalnego i sportowego oraz rekreacji w gminie jest Gminny Ośrodek Kultury i Sportu (GOKiS). W ramach działalności GOKiS odbywają się zajęcia w różnych sekcjach, m.in. muzycznej (nauka gry na instrumentach muzycznych, zespół rockowy), szachowej (Klub Szachowy „Gambit”), tenisowej, plastycznej i teatralnej (Zespół Teatralny „Maski”). Przy ośrodku działają także zespoły wokalne „Kleszczewianki” i „Stokrotki”, klub karate oraz koło „Razem Weselej”. Stałą grupę oddanych kibiców podczas wszystkich meczy ma, obchodzący w 2004 roku 52 rocznicę istnienia, piłkarski Klub Sportowy „Clesevia”.

Wśród najbardziej popularnych imprez, organizowanych przez GOKiS, należy wymienić „Dni Kleszczewa”, wakacyjną „Akcję lato”, festyny na powitanie i pożegnanie lata, organizowane w Kleszczewie i Tulcach, zawody sportowo-pożarnicze, „Święto Płodów Ziemi”, połączone z turniejem wsi „Bawmy się razem” oraz spotkania w poszczególnych miejscowościach gminy w ramach „Dni Seniora”. Ośrodek kultury przygotowuje również gazetę lokalną „Samorząd”, organizuje wycieczki krajoznawcze po Polsce, wyjazdy do kin i teatrów, promuje własny dorobek kulturalny i sportowy poza granicami gminy.

Do najważniejszych obiektów, wykorzystywanych przez GOKiS do wypełniania statutowych zadań, należy nowoczesna hala widowiskowo-sportowa w Kleszczewie, która została oddana do użytku w grudniu 1999 roku. Obiekt ten posiada parametry, umożliwiające organizowanie profesjonalnych imprez sportowych, w tym boisko o wymiarach 44 m x 22 m, trybuny mogące pomieścić 250 osób, zaplecze socjalne (szatnie wraz z prysznicami), kawiarenkę oraz siłownię. Kawiarenka organizuje imprezy zamknięte oraz oferuje możliwość zamówienia rezerwacji wyżywienia grupowego. Hala jest przystosowana dla osób niepełnosprawnych. Z Poznania do omawianego obiektu można dojechać środkami komunikacji podmiejskiej.

Na terenie gminy znajdują się także inne placówki z zakresu obsługi ludności. Placówki te wymieniono w Tabeli 2.19. Stadion w Kleszczewie nie spełnia obecnie norm sportowych, Jego bieżnia koliduje z budynkiem hali sportowej a trybuny nadają się do gruntownego remontu. Do najpilniejszych potrzeb należy poprawa bazy sportowej w Tulcach (hala sportowa, stadion) .

Tabela 2.19. Placówki obsługi ludności w gminie Kleszczewo

Wybrane urządzenia z zakresu obsługi ludności	Liczba placówek
Restauracje	2
Bary, kawiarnie	4
Boiska sportowe	4
Stacje benzynowe	1
Sale gimnastyczne	2

Placówki pocztowe	3
Placówki bankowe	1
Bankomaty	0
Pływalnie	0
Dyskoteki	1
Stacje PKP	0
Świetlice	5
Sal OSP	5

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

W gminie znajdują się trzy placówki pocztowe w miejscowości Tulce, Kleszczewo oraz Zimin. Z punktu widzenia rozwoju życia kulturalnego gminy ważnymi placówkami są także świetlice wiejskie, istniejące w miejscowościach: Tulce, Nagradowice, Poklatki, Markowice. Życie kulturalne mieszkańców poszczególnych wiosek skupione jest także wokół pięciu sal ochotniczych straży pożarnych, które znajdują się w: Gowarzewie, Komornikach, Krzyżownikach-Śródcie, Ziminie oraz Kleszczewie.

System opieki zdrowotnej na obszarze gminy Kleszczewo nie jest rozwinięty; dotyczy to zarówno opieki podstawowej, jak i specjalistycznej. Informacje dotyczące ochrony zdrowia w gminie zamieszczono w Tabeli 2.20.

Podstawową opiekę zdrowotną na terenie gminy prowadzą dwie placówki medycyny rodzinnej, w Nagradowicach oraz Tulcach, a także trzy prywatne gabinety lekarskie. Przychodnia Zdrowia Lekarza Rodzinnego „Sano” w Nagradowicach działa na podstawie kontraktu, zawartego z NFZ. W 2003 roku kontrakt obejmował świadczenia udzielane z zakresu kompetencji lekarza rodzinnego, pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej, położnej oraz ginekologa-położnika. Przychodnia w Nagradowicach została wyposażona w podjazd dla niepełnosprawnych. Mając na względzie poprawę dostępności opieki medycznej, w 1999 roku, w lokalu będącym własnością gminy, otwarto przychodnię w Tulcach. W gminie nie ma żadnej przychodni specjalistycznej.

Tabela 2.20. Personel medyczny w gminie Kleszczewo

Liczba placówek ochrony zdrowia	Dane za rok 2003
Gabinetów prywatnych	3
Przychodni medycyny rodzinnej	2
Przychodni specjalistycznych	0
Laboratoriów analitycznych	0
Hurtowni leków	0
Aptek	2
Niepublicznych ZOZ	0
Liczba łóżek szpitalnych	0

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

Informacje dotyczące personelu służby zdrowia zamieszczono w Tabeli 2.21.

Tabela 2.21. Personel medyczny w gminie Kleszczewo

WYSZCZEGÓLNIENIE	Dane za rok 2003
1. Lekarze medycyny ogółem zatrudnieni w placówkach świadczących usługi podstawowej opieki zdrowotnej, w tym:	6

a) lekarze ze specjalnością lekarza rodzinnego	2
b) ze specjalnością pediatrii	2
c) ze specjalnością interny	2
d) specjaliści II stopnia	0
2. Lekarze innych specjalizacji ogółem zatrudnieni na terenie gminy na podstawie kontraktu z kasą chorych w tym:	1
a) kardiolog	0
b) neurolog	0
c) chirurg	0
d) ginekolog	1
3. Pielęgniarki i położne środowiskowe zatrudnione na terenie gminy w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej na podstawie kontraktu z NFZ	1
4. Pielęgniarki i położne środowiskowe zatrudnione na terenie gminy na podstawie umowy o pracę	6
5. Pielęgniarki szkolne	1
6. Stomatolodzy posiadający kontrakt z NFZ	1

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

W 2003 roku w przychodni „Sano” przyjmowali: lekarz pediatra, lekarz internista oraz ginekolog-położnik. Na jednego lekarza w gminie przypada średnio 820 mieszkańców. W gminie funkcjonują dwa gabinety stomatologiczne.

Monopolistą na rynku usług telefonii przewodowej jest Telekomunikacja Polska S.A. Na terenie gminy zainstalowanych jest ponad 1.130 numerów telefonicznych. Kleszczewo leży w zasięgu sieci wszystkich polskich operatorów telefonii komórkowej: Era, Plus oraz Idea.

2.6.3. Grupy społeczne wymagające wsparcia

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. W gminie pomocy osobom potrzebującym udziela Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS), zorganizowany w formie jednostki budżetowej. Kierownik OPS-u udziela świadczeń w ramach zadań zleconych, finansowanych z otrzymanej dotacji celowej z budżetu państwa oraz zadań własnych, finansowanych ze środków gminy. W Ośrodku zatrudnionych jest 6 pracowników, w tym 3 pracowników socjalnych.

Osoby i rodziny, korzystające z pomocy społecznej, poza trudną sytuacją finansową, borykają się również z innymi problemami. W Tabeli 2.22 zebrano informacje, dotyczące przyczyn udzielania pomocy oraz liczby rodzin i osób objętych pomocą.

Tabela 2.22. Liczba środowisk objętych pomocą społeczną według powodów

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Niepełnosprawność	39	202
Długotrwała choroba	10	49
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	131	694
Problem alkoholowy	10	45

Bezrobocie	60	235
Potrzeba ochrony macierzyństwa	8	39
Przemoc w rodzinie	15	.

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

Z danych wynika, że podstawowym problemem, dotyczącym mieszkańców gminy jest bezradność życiowa, w tym w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Z tej formy pomocy skorzystało aż 131 rodzin i 694 mieszkańców. Drugim najważniejszym powodem ubiegania się o świadczenia społeczne było bezrobocie. Ponad 230 osób w rodzinach jest dotkniętych tą dysfunkcją społeczną. Warto zauważyć, że problemy socjalne odbijają się negatywnie na psychice mieszkańców – 15 rodzin sygnalizowało przemoc w rodzinie. W 2003 roku do OPS-u nie zgłosiły się osoby dotknięte ubóstwem, sieroctwem, bezdomnością, narkomanią, mające trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego oraz dotknięte klęską żywiołową lub ekologiczną.

W 2003 roku wydatki na opiekę społeczną wyniosły 577.722 zł. Ośrodek Pomocy Społecznej realizował przede wszystkim świadczenia, wypłacane w ramach zadań zleconych, głównie zasiłki okresowe i renty socjalne. W Tabeli 2.23 zestawiono informacje, dotyczące form pomocy społecznej, udzielanej w ramach zadań zleconych oraz wysokość poniesionych wydatków.

W ramach zadań zleconych, na podstawie wydanej decyzji, świadczenie przyznano 150 osobom. Z danych wynika jednak, że odbiorców świadczeń było 168. Oznacza to, że niektóre osoby są w tak trudnej sytuacji, że przysługuje im więcej niż jedna forma pomocy. Największą pozycją pod względem kosztów świadczeń zleconych były renty socjalne oraz zasiłki okresowe. Wydatki na te świadczenia stanowiły około 60% ogółu wydatków na zadania zlecone.

Tabela 2.23. Rodzaje oraz koszty świadczeń wypłacanych w ramach zadań zleconych w 2003 roku

Rodzaj świadczenia	Liczba odbiorców	Koszty (w zł)
Zasiłki stałe	6	22.572
Zasiłki stałe wyrównawcze	6	15.259
Zasiłek okresowy gwarantowany	1	2.582
Zasiłek okresowy specjalny	10	3.300
Zasiłki okresowe (z powodu braku możliwości zatrudnienia, długotrwałej choroby, niepełnosprawności)	95	24.297
Renta socjalna	24	83.383
Zasiłek z tytułu ochrony macierzyństwa	8	9.871
Jednorazowy zasiłek macierzyński	8	1.809
Zasiłki rodzinne	9	8.026
Zasiłki pielęgnacyjne	9	11.670
Ogółem	168	180.960

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

W Tabeli 2.24 zestawiono informacje, dotyczące świadczeń, wypłacanych w ramach zadań własnych.

Tabela 2.24. Rodzaje oraz koszty świadczeń wypłacanych w ramach zadań własnych w 2003 roku

Rodzaj świadczenia	Liczba odbiorców	Koszty
Udzielenie posiłku	86	39.640
Usługi opiekuńcze	3	9.154

Zasiłki celowe	123	40.830
Ogółem	212	89.624

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

W ramach zadań własnych, na podstawie wydanej decyzji, świadczenie przyznano 108 osobom. Z danych wynika jednak, że odbiorców świadczeń było 212. Oznacza to, że niektóre osoby są w tak trudnej sytuacji, że przysługuje im więcej niż jedna forma pomocy. W ramach zadań własnych pomoc udzielana była w postaci zasiłków celowych lub pomocy w naturze (udzielenie posiłku). W rozpatrywanym roku usługami opiekuńczymi objęto 3 mieszkańców gminy. Wydatki na wymienione formy pomocy w ramach zadań własnych wyniosły 89.624 zł.

Ponadto w 2003 roku wypłacono 858 dodatków mieszkaniowych. Wydatki na ten cel wyniosły 125.469 zł, z czego około 48% środków przekazano z budżetu gminy.

Pomoc społeczna, poprzez swoje działania, polegające na wsparciu materialnym, częściowo kompensuje negatywne skutki różnych patologii społecznych. Zauważalny jest jednak brak wyraźnych działań alternatywnych w stosunku do świadczeń pieniężnych, które motywowałyby osoby i środowiska do zmiany swoich postaw życiowych.

Teren gminy zabezpieczany jest przez Komisariat Policji w Kórniku. Służbę na terenie gminy pełni 2 dzielnicowych. Gmina uważana jest za jedną z najbezpieczniejszych gmin aglomeracji poznańskiej. Syntetyczną informację na temat przestępczości na terenie gminy w 2003 roku przedstawiono w Tabeli 2.25.

Tabela 2.25. Informacja o przestępczości w gminie Kleszczewo

Wyszczególnienie	Dane za rok 2003
Kradzieże	33
Kradzieże z włamaniem	25
Wykroczenia przeciwko ładu i porządkowi	3
Inne	25
Ogółem	86

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Kleszczewie

W 2003 roku na terenie gminy Kleszczewo odnotowano 86 przestępstw kryminalnych. Z danych wynika, że dominują przestępstwa przeciwko mieniu. Są to kradzieże oraz kradzieże z włamaniem. Z łącznej liczby przestępstw, 26 miało bezpośredni związek z budową autostrady A2. Liczba kradzieży na tysiąc mieszkańców wyniosła 6,7. Z kolei liczba kradzieży z włamaniem na tysiąc mieszkańców ukształtowała się na poziomie 5,1. W rozpatrywanym roku zauważono także 3 wykroczenia przeciwko ładu i porządkowi oraz 25 innych przestępstw. W ramach innych przestępstw można wymienić: posługiwanie się fałszywym banknotem, usiłowanie włamania, uszkodzenie mienia, fizyczne i moralne znęcanie się. Ponadto odnotowano 27 wykroczeń drogowych. Liczba wykroczeń drogowych na tysiąc mieszkańców wyniosła 5,5. W 2003 roku przeprowadzono 63 interwencje domowe.

2.6.4. Identyfikacja problemów

Do najważniejszych problemów społecznych gminy można zaliczyć:

- bezrobocie

- wysokie bezrobocie wśród młodzieży
- znaczny odsetek długotrwale bezrobotnych
- niskie wykształcenie osób bezrobotnych, co świadczy o niedostosowaniu kwalifikacji potencjalnych pracowników do potrzeb rynku
- bardzo ograniczony dostęp mieszkańców do kanalizacji
- brak stadionu (boiska) sportowego w Tulcach
- brak sali sportowej w ZS w Tulcach
- obserwowana jest bezradność życiowa niektórych mieszkańców
- występuje wiele dysfunkcji społecznych, uprawniających do świadczeń z pomocy społecznej
- brak wyraźnych działań alternatywnych w zakresie likwidacji dysfunkcji społecznych w stosunku do świadczeń pieniężnych.

3. ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI NA DANYM OBSZARZE

3.1. Lista zadań, poprawiających sytuację społeczno-gospodarczą gminy Kleszczewo

3.1.1. Zmiany w strukturze gospodarczej obszaru, w tym zasady kształtowania rolnej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Do zmiany struktury gospodarczej gminy przyczynią się następujące działania:

- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w celu dywersyfikacji branż działalności wytwórczej
- stworzenie warunków do rozwoju przetwórstwa płodów rolnych
- wspieranie powstawania grup producentów rolnych.

3.1.2. Zmiany w sposobie użytkowania terenu

Utrzymaniu przyrodniczo-krajobrazowych walorów gminy sprzyjać będzie:

- częściowe zalesienie gleb o niskiej przydatności rolniczej.

3.1.3. Rozwój systemu komunikacji i infrastruktury

Rozwojowi systemu komunikacji i infrastruktury będzie sprzyjać realizacja następujących zadań:

- poprawa jakości (nawierzchni i szerokości) dróg
- budowa chodników dla pieszych i ścieżek rowerowych (lub ciągów pieszo-rowerowych).

3.1.4. Poprawa stanu środowiska naturalnego

Dążąc do poprawy stanu środowiska naturalnego należy podjąć następujące działania proekologiczne:

- budowa (rozbudowa) kanalizacji sanitarnej
- promowanie produkcji czystej ekologicznie
- zwiększenie lesistości gminy
- wdrożenie systemu sortowania odpadów w miejscu ich powstawania
- upowszechnienie systemu recyklingu surowców wtórnych (makułatury, szkła, tworzyw sztucznych, aluminium i in.)
- budowa przyłączy sieci gazowej.

3.1.5. Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców

Poprawie warunków życia mieszkańców sprzyjać będzie:

- budowa ekranów dźwiękochłonnych na terenach zabudowanych wzdłuż drogi ekspresowej
- zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego
- budowa (rozbudowa) sieci wodociągowej.

3.1.6. Rozwój zasobów ludzkich

Istotnymi zadaniami z zakresu przeciwdziałania bezrobociu powinny być:

- pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości
- zmiana form pomocy społecznej
- szkolenia dla osób bezrobotnych
- prowadzenie robót publicznych przez gminę
- dokształcanie rolników z wykorzystaniem infrastruktury szkolnej.

Rozwojowi zasobów ludzkich w długim horyzoncie czasowym sprzyjać będą:

- poprawa kultury fizycznej dzieci i młodzieży poprzez budowę sal gimnastycznych, hal sportowych przy szkołach podstawowych oraz stadionów wiejskich
- podniesienie jakości kształcenia poprzez wyposażenie pracowni przedmiotowych w szkołach podstawowych w niezbędne pomoce dydaktyczne oraz rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych

3.2. Lista zadań do realizacji według hierarchii ważności

Z diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Kleszczewo wynikają następujące priorytety:

- ochrona zasobów środowiska naturalnego i rozwój infrastruktury technicznej
- rozbudowa urządzeń infrastruktury społecznej z zakresu kultury fizycznej i sportu
- poprawa stanu sieci drogowej
- aktywizacja gospodarcza gminy
- poprawa warunków życia mieszkańców.

Hierarchizację zadań przyjętych do realizacji przeprowadzono dla zadań przewidzianych do współfinansowania z budżetu Unii Europejskiej. Zadania ujęte w budżecie są efektem wyboru dokonanego na podstawie zgłaszanych propozycji, m.in. przez radnych, sołtysów i mieszkańców.

Selekcja zadań/inwestycji w gminie Kleszczewo odbywała się według trzech grup kryteriów syntetycznych, do których zaliczono: kryteria ogólne, kryteria szczegółowe oraz kryteria finansowe. Następnie kryteria syntetyczne podzielono na dziewięć kryteriów elementarnych (tzw. analitycznych), ułatwiających dokonanie oceny:

I grupa „kryteria ogólne” obejmuje cztery kryteria elementarne:

1. *Stan przygotowania zadania inwestycyjnego* (jeśli zadanie rozpoczęte - faza w jakiej proces inwestycyjny się znajduje, np. wykonane dokumentacje, uzyskanie wstępnych uzgodnień, pozwoleń, opinii, zakupienie gruntu pod zabudowę, rozstrzygnięcie przetargu, itp.)
2. *Konieczność realizacji inwestycji*, wynikająca z podjętych decyzji, zarządzeń, przepisów, zobowiązań (podstawa prawna – ustawa, uchwała, rozporządzenie)
3. *Powiązanie z innymi zadaniami inwestycyjnymi* (czy dana inwestycja jest uzależniona od realizacji innego zadania inwestycyjnego, czy powinna być realizowana po zakończeniu innych prac)
4. *Zgodność z przyjętymi programami i strategią rozwoju gminy/powiatu/województwa.*

II grupa „kryteria szczegółowe” podzielona została na trzy kryteria elementarne:

5. *Korzyści z inwestycji:*
 - o charakterze społecznym (należy określić korzyści dla mieszkańców z realizacji zadania inwestycyjnego oraz zasięg terytorialny jej oddziaływania, np. liczba mieszkańców lub wielkość obszaru jaki zamieszkują beneficjenci)

- o charakterze gospodarczym (wpływ danej inwestycji na atrakcyjność inwestycyjną, wpływ na eliminację problemów, np. bezrobocia na terenie gminy)
- 6. *Wpływ na środowisko naturalne* pod kątem eliminacji problemów ekologicznych i spełniania wymagań prawnych
- 7. *Poparcie społeczne* (pozycja zadania w hierarchii mieszkańców, opinia mieszkańców na temat pilności, konieczności realizacji zadania).

III grupa „kryteria finansowe” obejmuje dwa kryteria o charakterze elementarnym:

- 8. *Źródła finansowania inwestycji* (rodzaj, jeśli istnieje możliwość pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania to, z jakim stopniem pewności, czy istnieje możliwość współfinansowania i w jakim zakresie)
- 9. *Wpływ na budżet gminy* (wzrost dochodów i wydatków w związku z zakończeniem realizacji inwestycji i oddaniem obiektu do eksploatacji, chodzi o bezpośredni wpływ na budżet gminy, np. dodatkowe wpływy z opłat lokalnych, koszty dodatkowego zatrudnienia, zakupu wyposażenia, usług, itp.).

Przy dokonywaniu oceny kierowano się niżej przedstawionymi zasadami punktacji poszczególnych zadań – nadawaniu im priorytetów kolejności realizacji:

- 1. Ocena dokonywana jest w oparciu o przygotowane klucze analityczne ocen.
- 2. Każdemu zadaniu są przyznawane punkty w zmiennej skali od 0 do 1/2/3 odrębnie w odniesieniu do każdego kryterium (porównaj arkusz oceny inwestycji).
- 3. W celu wskazania priorytetów gminy w ocenie inwestycji poszczególnym kryteriom przypisano zróżnicowane wagi, sumujące się do 100 (porównaj arkusz oceny inwestycji).
- 4. Warunki, według których przyznaje się punkty są odmienne dla każdej grupy kryteriów ze względu na różny charakter każdej z tych grup.
- 5. Jeśli zadanie nie spełnia wymienionych kryteriów przyznaje się mu 0 pkt.

Przyjęto następujące *klucze analityczne (KA) do oceny kryteriów elementarnych*:

- 1. *KA Stan przygotowania zadania*:
 - a) zadanie kontynuowane (faza realizacji) – 2 pkt.
 - b) zadanie w fazie przygotowawczej (oznacza, że rozpoczęcie realizacji zadania może nastąpić w dowolnym z następnych lat) – 1 pkt.
 - c) zadanie nie spełnia kryterium – 0 pkt.
- 2. *KA Konieczność realizacji zadania*:
 - a) zadanie wynika z ustaw, uchwał, rozporządzeń i zarządzeń lub z protokołów zebrań wiejskich - 2 pkt.
 - b) zadanie wynika z zobowiązań ustnych – 1 pkt.
 - c) zadanie nie spełnia kryterium – 0 pkt.
- 3. *KA Powiązanie z innymi zadaniami*:
 - a) inwestycja jest warunkiem realizacji innego ważnego zadania inwestycyjnego – 2 pkt.
 - b) inwestycja jest powiązana z realizacją innego wnioskowanego zadania – 1 pkt.
 - c) zadanie nie spełnia kryterium – 0 pkt.
- 4. *KA Zgodność ze strategią*:
 - a) zadanie jest w pełni zgodne z najważniejszymi celami strategicznymi – 2 pkt.
 - b) zadanie realizuje pozostałe cele strategiczne – 1 pkt.
 - c) zadanie nie spełnia kryterium – 0 pkt.

5. KA *Korzyści z inwestycji*:
- korzyści odniosą nie tylko mieszkańcy jednej wsi lub inwestycja przyczynia się do eliminacji dotkliwego problemu gospodarczego – 2 pkt.
 - korzyści z inwestycji są znacznie mniejsze – 1 pkt.
 - zadanie nie spełnia kryterium – 0 pkt.
6. KA *Wpływ na środowisko*:
- inwestycja eliminuje dotkliwy problem ekologiczny lub przyczynia się do wypełnienia wymagań prawnych – 1 pkt.
 - zadanie nie spełnia kryterium – 0 pkt.
7. KA *Poparcie społeczne*:
- inwestycja posiada poparcie większości mieszkańców z terenu, którego dotyczy – 2 pkt.
 - inwestycję popiera mniejsza część mieszkańców z terenu, którego dotyczy – 1 pkt.
 - zadanie nie spełnia kryterium – 0 pkt.
8. KA *Źródła finansowania*:
- istnieje możliwość pozyskania bezzwrotnych środków na finansowanie inwestycji. Środki te pokrywają od 50% do 75% kosztów realizacji zadania – 3 pkt.
 - istnieje możliwość pozyskania bezzwrotnych środków na finansowanie inwestycji. Środki te pokrywają mniej niż 50% kosztów realizacji zadania – 2 pkt.
 - istnieje możliwość pozyskania kredytów preferencyjnych na finansowanie realizacji zadania (pod warunkiem, że nie ma możliwości otrzymania bezzwrotnych środków) – 1 pkt.
 - zadanie nie spełnia kryterium – 0 pkt.
9. Wpływ na budżet gminy:
- pozytywny wpływ na budżet (saldo dodatnie) – 2 pkt.
 - wpływ zrównoważony (saldo zerowe) – 1 pkt.
 - zadanie nie spełnia kryterium – 0 pkt.

Ocenę kolejności realizacji poszczególnych inwestycji dokonano w oparciu o wzorcowy arkusz oceny inwestycji, zaprezentowany w Tabeli 3.1.

Tabela 3.1. Arkusz oceny inwestycji

Nazwa zadania: XXX

Kryteria syntetyczne	Kryteria elementarne	Wagi	Punktacja	Punktacja ważona
I. Kryteria ogólne	1. Stan przygotowania zadania inwestycyjnego	10		
	2. Konieczność realizacji inwestycji	10		
	3. Powiązanie z innymi zadaniami inwestycyjnymi	15		
	4. Zgodność z przyjętymi programami i strategią	10		
II. Kryteria szczegółowe	5. Korzyści z inwestycji	10		
	6. Wpływ na środowisko naturalne	15		
	7. Poparcie społeczne	5		
III. Kryteria finansowe	8. Źródła finansowania inwestycji	15		
	9. Wpływ na budżet gminny	10		
Punktacja ważona ogółem				

Zgodnie z przyjętymi priorytetami (celami strategicznymi) gminy, do oceny kolejności wykonywania wybrano następujące inwestycje:

- A. Budowa drogi gminnej – ul. Różana w Tulcach
- B. Budowa drogi gminnej w miejscowości Tanibórz
- C. Budowa hali sportowej przy Zespole Szkół w Tulcach
- D. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Krzyżowniki
- E. Budowa sieci wodociągowej w miejscowościach Kleszczewo – Poklatki
- F. Budowa stadionu gminnego w Kleszczewie
- G. Budowa stadionu wiejskiego w Tulcach.
- H. Budowa wodociągu Nagradowice-Krzyżowniki
- I. Pozostałe drogi w Tulcach
- J. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Kleszczewo – Poklatki

Hierarchię zadań inwestycyjnych gminy Kleszczewo, przewidzianych do współfinansowania z budżetu Unii Europejskiej (w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego), przedstawiono w Tabeli 3.2.

Tabela 3.2. Zestawienie ocen dla poszczególnych zadań

Kryteria elementarne	Zadanie									
	E	J	C	A	B	H	D	I	F	G
1. Stan przygotowania zadania inwestycyjnego	20	20	10	10	10	0	0	0	0	0
2. Konieczność realizacji inwestycji	20	20	20	20	20	10	10	20	10	10
3. Powiązanie z innymi zadaniami inwestycyjnymi	30	30	15	0	0	30	15	0	0	0
4. Zgodność z przyjętymi programami i strategią	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
5. Korzyści z inwestycji	20	20	20	20	20	10	10	10	10	10
6. Wpływ na środowisko naturalne	0	0	0	0	0	0	15	0	0	0
7. Poparcie społeczne	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
8. Źródła finansowania inwestycji	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45
9. Wpływ na budżet gminny	10	10	10	10	10	10	0	10	10	0
Punktacja ważona ogółem	175	175	150	135	135	135	125	115	105	95
Kolejność realizacji inwestycji (numer zadania)	1	2	3	4	7	8	5	6	9	10

Inwestycje będą realizowane w kolejności – pierwszeństwo mają inwestycje z największą liczbą punktów. Wyjątkowo inwestycje powiązane ze sobą, oznaczone literami H i D realizowane będą w terminie późniejszym, bowiem będzie z nich korzystać mniej mieszkańców gminy, a poza tym nie są jeszcze przygotowane.

Kolejne zadania przewidziane do realizacji w ramach poszczególnych priorytetów to:

- promowanie produkcji czystej ekologicznie
- zwiększenie lesistości gminy
- wdrożenie systemu sortowania odpadów w miejscu ich powstawania
- upowszechnienie systemu recyklingu surowców wtórnych (makułatury, szkła, tworzyw sztucznych, aluminium i in.)
- budowa przyłączy sieci gazowej
- budowa chodników dla pieszych i ścieżek rowerowych (lub ciągów pieszo-rowerowych)
- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w celu dywersyfikacji branż działalności wytwórczej
- stworzenie warunków do rozwoju przetwórstwa płodów rolnych
- wspieranie powstawania grup producentów rolnych

- pobudzenie lokalnej przedsiębiorczości
- zmiana form pomocy społecznej
- szkolenia dla osób bezrobotnych
- prowadzenie robót publicznych przez gminę
- doksztalcanie rolników z wykorzystaniem infrastruktury szkolnej
- budowa ekranów dźwiękochłonnych na terenach zabudowanych wzdłuż drogi ekspresowej
- zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego.

4. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW

4.1. Planowane projekty i/lub zadania inwestycyjne w okresie 2004-2006

W latach 2004 – 2006 w gminie Kleszczewo zaplanowano realizację następujących projektów i zadań inwestycyjnych:

- *Budowa sieci wodociągowej w miejscowościach Kleszczewo – Poklatki*
- *Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Kleszczewo – Poklatki (etap II)*
- *Budowa hali sportowej przy Zespole Szkół w Tulcach*
- *Budowa drogi gminnej – ul. Różana w Tulcach*
- *Budowa drogi gminnej w miejscowości Tanibórz*
- *Pozostałe drogi w Tulcach*
- *Budowa stadionu gminnego w Kleszczewie*
- *Budowa wodociągu Nagradowice-Krzyżowniki*
- *Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Krzyżowniki*
- *Budowa stadionu wiejskiego w Tulcach.*

Opis poszczególnych zadań w układzie: nazwa planowanego działania, określenie kryteriów kolejności realizacji, zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego, etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji, oczekiwane rezultaty, instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu, nakłady do poniesienia, przedstawiono w poniższych zestawieniach.

Zadanie 1

Nazwa planowanego działania

Budowa sieci wodociągowej w miejscowościach Kleszczewo – Poklatki.

Etap pierwszy inwestycji zakończono w roku 2003 z udziałem środków finansowych z funduszu SAPARD.

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2004–2005, ponieważ zadanie to jest zgodne z priorytetem I gminy – *ochrona zasobów środowiska naturalnego i rozwój infrastruktury technicznej*.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Kleszczewo.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

1. Realizacja II etapu (Kleszczewo) oraz III etapu inwestycji (Kleszczewo – Poklatki) – lata 2004-2005.

Institucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy w Kleszczewie.

Nakłady do poniesienia :

Tabela 4.1. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 1

	Wyszczególnienie	2004	2005	SUMA
1.	Środki własne	105.082		105.082
2.	Środki gminnych funduszy celowych			
3.	Środki spółek gminnych			
4.	Kredyty i pożyczki preferencyjne			
5.	Kredyty i pożyczki komercyjne			
6.	Obligacje komunalne			
7.	Dotacje z funduszy celowych (poza-gminnych), w tym z funduszy unijnych – ERDF, ESF, EAGGF, SAPARD		525.406	525.406
8.	Inne dotacje, subwencje			
9.	Budżet centralny		70.054	70.054
10.	Współfinansowanie (w tym partnerstwo publiczno-prywatne)			
11.	Inne			
	RAZEM	105.082	595.460	700.542

Inwestycja jest planowana do realizacji etapowo i będzie rozłożona w czasie – na okres 2 lat objętych Planem (lata 2004-2005). Władze samorządowe zakładają możliwość finansowania omawianej inwestycji ze źródeł zewnętrznych, przede wszystkim ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Zgodnie z posiadanymi informacjami udział środków zewnętrznych z ERDF zaplanowano na poziomie 75%. Dotacja z budżetu państwa ma pokryć 10% wartości kosztorysowej inwestycji. Z kolei wkład własny gminy zaplanowano na poziomie 15% wartości inwestycji.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z funduszy Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Produkty:

- długość wybudowanej sieci wodociągowej – 1,259 km (II etap) oraz 1,606 km (III etap)
- liczba zmodernizowanych przyłączy (przykanalików) – 39 szt. (II etap) oraz 22 szt. (III etap)

Rezultaty:

- liczba mieszkańców objętych inwestycją – 246 (II etap) oraz 190 (III etap)
- długość nowo-wybudowanej sieci wodociągowej na terenie gminy - 1,259 km (II etap), 1,606 km (III etap)
- powierzchnia terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci wodociągowej - 101 ha

Oddziaływanie:

- ilość wody konsumowanej (w okresie 1 roku) 52 m³/doba
- liczba osób korzystających z sieci wodociągowej – 246 (II etap), 190 (III etap)
- liczba utworzonych miejsc pracy (w okresie 2 lat) na obszarze oddziaływania inwestycji zdefiniowanym przez beneficjenta - 6 szt.
- liczba nowych przedsiębiorstw utworzonych w ciągu 2 lat od zakończenia projektu na terenach inwestycyjnych na obszarze oddziaływania inwestycji zdefiniowanym przez beneficjenta - 2 szt.

Zadanie 2

Nazwa planowanego działania

Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Kleszczewo – Poklatki (etap II)

Etap pierwszy inwestycji wykonano w roku 2003 z udziałem środków finansowych funduszu SAPARD.

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2004-2005, ponieważ zadanie to jest zgodne z priorytetem I gminy – *ochrona zasobów środowiska naturalnego i rozwój infrastruktury technicznej*.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Kleszczewo.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

1. Realizacja inwestycji – lata 2004-2005.

Institucje i podmioty, uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy w Kleszczewie.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.2. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 2

	Wyszczególnienie	2004		SUMA
1.	Środki własne	353.954		353.954
2.	Środki gminnych funduszy celowych			
3.	Środki spółek gminnych			
4.	Kredyty i pożyczki preferencyjne			
5.	Kredyty i pożyczki komercyjne			
6.	Obligacje komunalne			
7.	Dotacje z funduszy celowych (poza-gminnych), w tym z funduszy unijnych – ERDF, ESF, EAGGF, SAPARD		1.061.860	1.061.860
8.	Inne dotacje, subwencje			
9.	Budżet centralny			
10.	Współfinansowanie (w tym partnerstwo publiczno-prywatne)			
11.	Inne			
	RAZEM	353.954	1.061.860	1.415.814

Inwestycja jest planowana do realizacji w latach 2004 - 2005. Władze samorządowe zakładają możliwość finansowania omawianej inwestycji ze źródeł zewnętrznych, przede wszystkim ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Zgodnie z posiadanymi informacjami, udział środków zewnętrznych z ERDF zaplanowano na poziomie 75%. Wkład własny zaplanowano na poziomie 25% kosztów inwestycji. Jako wkład własny przyjęto m.in. pożyczkę preferencyjną pomostową ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki, służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z funduszy Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Produkty:

- długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej grawitacyjnej – 1,226 km
- długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej tłocznej – 0,902 km
- liczba wybudowanych przepompowni – 1 szt.

Rezultaty:

- liczba gospodarstw/budynków obsługiwanych przez kanalizację – 78/39szt (wskaźnik będzie mierzony wraz z kolejnymi przyłączeniami)
- liczba osób korzystających z kanalizacji – 246 (wskaźnik będzie mierzony w etapach równoległe z rozwojem sieci)
- przepustowość przepompowni – 50 m³/dobę
- powierzchnia terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci kanalizacyjnej – 50 ha

Oddziaływanie:

- ilość ścieków odprowadzanych – 36 m³/doba
- liczba utworzonych miejsc pracy (w okresie 2 lat) na obszarze oddziaływania inwestycji zdefiniowanym przez beneficjenta – 6
- liczba nowych przedsiębiorstw utworzonych w ciągu 2 lat od zakończenia projektu na terenach inwestycyjnych na obszarze oddziaływania inwestycji zdefiniowanym przez beneficjenta – 2 szt.

Zadanie 3

Nazwa planowanego działania

Budowa hali sportowej przy Zespole Szkół w Tulcach

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2004-2005, ponieważ zadanie to jest zgodne z priorytetem II gminy – *rozbudowa urządzeń infrastruktury społecznej z zakresu kultury fizycznej i sportu*.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Kleszczewo.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

1. Przygotowanie inwestycji (przygotowanie przetargu) – 2004 rok
2. Realizacja inwestycji – lata 2004 - 2005.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy w Kleszczewie.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.3. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 3

	Wyszczególnienie	2004	2005	SUMA
1.	Środki własne	211.741		211.741
2.	Środki gminnych funduszy celowych			
3.	Środki spółek gminnych			
4.	Kredyty i pożyczki preferencyjne			
5.	Kredyty i pożyczki komercyjne			
6.	Obligacje komunalne			
7.	Dotacje z funduszy celowych (poza-gminnych), w tym z funduszy unijnych – ERDF, ESF, EAGGF, SAPARD		3.035.224	3.035.224
8.	Inne dotacje, subwencje	200.000	600.000	800.000
9.	Budżet centralny			
10.	Współfinansowanie (w tym partnerstwo publiczno-prywatne)			
11.	Inne			
	RAZEM	411.741	3.635.224	4.046.965

Inwestycja jest planowana do realizacji etapowo i będzie rozłożona w czasie – na okres 2 lat objętych Planem (lata 2004-2005). Władze samorządowe zakładają możliwość finansowania omawianej inwestycji ze źródeł zewnętrznych, przede wszystkim ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Zgodnie z posiadanymi informacjami, udział środków zewnętrznych z ERDF zaplanowano na poziomie 75%. Dotacja z Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu ma pokryć 20% wartości kosztorysowej inwestycji. Z kolei wkład własny gminy zaplanowano na poziomie 5% wartości inwestycji.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z funduszy Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Produkty:

- powierzchnia wybudowanej sali gimnastycznej – 1.602,2 m²
- powierzchnia boiska w sali gimnastycznej- 759,1 m²
- powierzchnia użytkowa sali gimnastycznej – 1.554,1 m²
- kubatura sali gimnastycznej – 11.338,0 m³
- liczba miejsc dla publiczności (widownia składana) - 150 szt.

Rezultaty:

- liczba uczniów korzystających z sali gimnastycznej - 329
- liczba osób korzystających z sali gimnastycznej – 1.561

Oddziaływanie:

- liczba osób, które ukończyły na miejscu szkołę podstawową – 45/rok

Zadanie 4

Nazwa planowanego działania

Budowa drogi gminnej – ul. Różana w Tulcach

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2004-2005, ponieważ zadanie to jest zgodne z priorytetem III gminy – *poprawa stanu sieci drogowej*.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Kleszczewo.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

1. Przygotowanie inwestycji (opracowanie analizy wykonalności inwestycji, sporządzenie projektu technicznego, przygotowanie kosztorysu i inne prace) – 2004 rok
2. Realizacja inwestycji – lata 2004 - 2005.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy w Kleszczewie.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.4. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 4

	Wyszczególnienie	2004	2005	SUMA
1.	Środki własne	327.595		327.595
2.	Środki gminnych funduszy celowych			
3.	Środki spółek gminnych			
4.	Kredyty i pożyczki preferencyjne			
5.	Kredyty i pożyczki komercyjne			
6.	Obligacje komunalne			
7.	Dotacje z funduszy celowych (poza-gminnych), w tym z funduszy unijnych – ERDF, ESF, EAGGF, SAPARD		982.786	982.786
8.	Inne dotacje, subwencje			
9.	Budżet centralny			
10.	Współfinansowanie (w tym partnerstwo publiczno-prywatne)			
11.	Inne			
	RAZEM	327.595	982.786	1.310.381

Inwestycja jest planowana do realizacji etapowo i będzie rozłożona w czasie – na okres 2 lat objętych Planem (lata 2004-2005). Władze samorządowe zakładają możliwość finansowania omawianej inwestycji ze źródeł zewnętrznych, przede wszystkim ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Zgodnie z posiadanymi informacjami, udział środków zewnętrznych z ERDF zaplanowano na poziomie 75%.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z funduszy Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Produkty:

- długość nowo wybudowanych dróg gminnych – 0,698 km

Rezultaty:

- powierzchnia terenów inwestycyjnych, które stały się dostępne w wyniku realizacji projektu - 40 ha

Oddziaływanie:

- liczba pojazdów korzystających z drogi (w okresie 1 roku) - 122640 szt.
- liczba mieszkańców korzystających z drogi – 86 osób
- liczba nowych przedsiębiorstw utworzonych w ciągu 2 lat od zakończenia projektu na terenach inwestycyjnych na obszarze inwestycji zdefiniowanym przez beneficjenta - 4 szt.
- liczba nowych miejsc pracy utworzonych na obszarze inwestycji zdefiniowanym przez beneficjenta - 15 szt.

Zadanie 5

Nazwa planowanego działania

Budowa drogi gminnej w miejscowości Tanibórz.

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na rok 2005, ponieważ zadanie to jest zgodne z priorytetem III gminy – *poprawa stanu sieci drogowej*.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Kleszczewo.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

1. Przygotowanie inwestycji (opracowanie analizy wykonalności inwestycji, sporządzenie projektu technicznego, przygotowanie kosztorysu i inne prace) – 2004 rok
2. Realizacja inwestycji – rok 2005.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy w Kleszczewie.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.5. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 5

	Wyszczególnienie	2005	SUMA
1.	Środki własne	105.000	105.000
2.	Środki gminnych funduszy celowych		
3.	Środki spółek gminnych		
4.	Kredyty i pożyczki preferencyjne		
5.	Kredyty i pożyczki komercyjne		
6.	Obligacje komunalne		
7.	Dotacje z funduszy celowych (poza-gminnych), w tym z funduszy unijnych – ERDF, ESF, EAGGF, SAPARD	525.000	525.000
8.	Inne dotacje, subwencje		
9.	Budżet centralny	70.000	70.000
10.	Współfinansowanie (w tym partnerstwo publiczno-prywatne)		
11.	Inne		
	RAZEM	700.000	700.000

Inwestycja jest planowana do realizacji w 2005 roku. Władze samorządowe zakładają możliwość finansowania omawianej inwestycji ze źródeł zewnętrznych, przede wszystkim ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Zgodnie z posiadanymi informacjami, udział środków zewnętrznych z ERDF zaplanowano na poziomie 75%. Dotacja z budżetu państwa ma pokryć 10% wartości kosztorysowej inwestycji. Z kolei wkład własny gminy zaplanowano na poziomie 15% wartości inwestycji.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z funduszy Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Produkty:

- długość nowo wybudowanych dróg gminnych – 2,250 km

Rezultaty:

- powierzchnia terenów inwestycyjnych, które stały się dostępne w wyniku budowy drogi 15ha

Oddziaływanie:

- liczba pojazdów korzystających z drogi (w okresie 1 roku) 23725
- liczba mieszkańców korzystających z drogi 42
- liczba nowych przedsiębiorstw utworzonych w ciągu 2 lat od zakończenia projektu na terenach inwestycyjnych na obszarze inwestycji zdefiniowanym przez beneficjenta 1
- liczba nowych miejsc pracy utworzonych na obszarze inwestycji zdefiniowanym przez beneficjenta 3

Zadanie 6

Nazwa planowanego działania

Pozostałe drogi w Tulcach

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2005-2006, ponieważ zadanie to jest zgodne z priorytetem III gminy – *poprawa stanu sieci drogowej*.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Kleszczewo.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

1. Przygotowanie inwestycji (opracowanie analizy wykonalności inwestycji, sporządzenie projektu technicznego, przygotowanie kosztorysu i inne prace) - 2004 rok
2. Realizacja inwestycji (budowa ulic: Jałowcowej, Mahoniowej, Liliowej, Jaśminowej, Orzechowej) – lata 2005 - 2006.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy w Kleszczewie.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.6. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 6

	Wyszczególnienie	2005	2006	SUMA
1.	Środki własne	450.000		450.000
2.	Środki gminnych funduszy celowych			
3.	Środki spółek gminnych			
4.	Kredyty i pożyczki preferencyjne			
5.	Kredyty i pożyczki komercyjne			
6.	Obligacje komunalne			
7.	Dotacje z funduszy celowych (poza-gminnych), w tym z funduszy unijnych – ERDF, ESF, EAGGF, SAPARD		1.350.000	1.350.000
8.	Inne dotacje, subwencje			
9.	Budżet centralny			
10.	Współfinansowanie (w tym partnerstwo publiczno-prywatne)			
11.	Inne			
	RAZEM	450.000	1.350.000	1.800.000

Inwestycja jest planowana do realizacji etapowo i będzie rozłożona w czasie – na okres 2 lat objętych Planem (lata 2005-2006). Władze samorządowe zakładają możliwość finansowania omawianej inwestycji ze źródeł zewnętrznych, przede wszystkim ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Zgodnie z posiadanymi informacjami, udział środków zewnętrznych z ERDF zaplanowano na poziomie 75%.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z funduszy Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Produkty:

- długość nowo wybudowanych dróg gminnych – 0,7446 km
- długość wybudowanych ciągów pieszo-rowerowych – 0,1099 km

Rezultaty:

- powierzchnia terenów inwestycyjnych, które stały się dostępne w wyniku budowy drogi 30ha

Oddziaływanie:

- liczba pojazdów korzystających z drogi (w okresie 1 roku) 12200
- liczba mieszkańców korzystających z drogi 250
- liczba nowych przedsiębiorstw utworzonych w ciągu 2 lat od zakończenia projektu na terenach inwestycyjnych na obszarze inwestycji zdefiniowanym przez beneficjenta 5
- liczba nowych miejsc pracy utworzonych na obszarze inwestycji zdefiniowanym przez beneficjenta 20

Zadanie 7

Nazwa planowanego działania

Budowa stadionu gminnego w Kleszczewie

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2005-2006, ponieważ zadanie to jest zgodne z priorytetem II gminy – *rozbudowa urządzeń infrastruktury społecznej z zakresu kultury fizycznej i sportu*.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Kleszczewo.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

1. Przygotowanie inwestycji (opracowanie analizy wykonalności inwestycji, sporządzenie projektu technicznego, przygotowanie kosztorysu i inne prace) – 2005 rok
2. Realizacja inwestycji – lata 2005 - 2006.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy w Kleszczewie.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.7. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 7

	Wyszczególnienie	2005	2006	SUMA
1.	Środki własne	38.000	38.000	76.000
2.	Środki gminnych funduszy celowych			
3.	Środki spółek gminnych			
4.	Kredyty i pożyczki preferencyjne			
5.	Kredyty i pożyczki komercyjne			
6.	Obligacje komunalne			
7.	Dotacje z funduszy celowych (poza-gminnych), w tym z funduszy unijnych – ERDF, ESF, EAGGF, SAPARD	187.000	187.000	374.000
8.	Inne dotacje, subwencje			
9.	Budżet centralny	25.000	25.000	50.000
10.	Współfinansowanie (w tym partnerstwo publiczno-prywatne)			
11.	Inne			
	RAZEM	250.000	250.000	500.000

Inwestycja jest planowana do realizacji etapowo i będzie rozłożona w czasie – na okres 2 lat objętych Planem (lata 2005-2006). Władze samorządowe zakładają możliwość finansowania omawianej inwestycji ze źródeł zewnętrznych, przede wszystkim ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Zgodnie z posiadanymi informacjami, udział środków zewnętrznych z ERDF zaplanowano na poziomie 75%. Dotacja z budżetu państwa ma pokryć 10% wartości kosztorysowej inwestycji. Z kolei wkład własny gminy zaplanowano na poziomie 15% wartości inwestycji.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z funduszy Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Produkty:

- liczba wybudowanych/zmodernizowanych obiektów infrastruktury społecznej – 1 szt.
- powierzchnia boiska piłkarskiego – 7.140 m²
- długość bieżni okrężnej (4 tory) - 0,400 km
- długość bieżni prostej (4 tory) - 0,110 km
- liczba miejsc dla publiczności – 500 szt. (z możliwością rozbudowy).

Rezultaty:

- liczba osób korzystających z nowego obiektu (mieszkańców gminy) 4500
- liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury fizycznej 12

Oddziaływanie:

- liczba osób, które ukończyły na miejscu szkołę podstawową 50/rok

Zadanie 8

Nazwa planowanego działania

Budowa wodociągu Nagradowice-Krzyżowniki

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na rok 2006, ponieważ zadanie to jest zgodne z priorytetem I gminy – *ochrona zasobów środowiska naturalnego i rozwój infrastruktury technicznej*.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Kleszczewo.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

1. Przygotowanie inwestycji (opracowanie analizy wykonalności inwestycji, sporządzenie projektu technicznego, przygotowanie kosztorysu i inne prace) – 2005 rok
2. Realizacja inwestycji – 2006 rok.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy w Kleszczewie.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.8. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 8

	Wyszczególnienie	2006	SUMA
1.	Środki własne	125.000	125.000
2.	Środki gminnych funduszy celowych		
3.	Środki spółek gminnych		
4.	Kredyty i pożyczki preferencyjne		
5.	Kredyty i pożyczki komercyjne		
6.	Obligacje komunalne		
7.	Dotacje z funduszy celowych (poza-gminnych), w tym z funduszy unijnych – ERDF, ESF, EAGGF, SAPARD	375.000	375.000
8.	Inne dotacje, subwencje		
9.	Budżet centralny		
10.	Współfinansowanie (w tym partnerstwo publiczno-prywatne)		
11.	Inne		
	RAZEM	500.000	500.000

Inwestycja jest planowana do realizacji w 2006 roku. Władze samorządowe zakładają możliwość finansowania omawianej inwestycji ze źródeł zewnętrznych, przede wszystkim ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Zgodnie z posiadanymi informacjami, udział środków zewnętrznych z ERDF zaplanowano na poziomie 75%.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z funduszy Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Produkty:

- długość wybudowanej sieci wodociągowej – 1,606 km
- ilość zmodernizowanych przyłączy (przykanalików) 52

Rezultaty:

- liczba mieszkańców objętych inwestycją 210
- długość sieci wodociągowej na terenie gminy 1,606km
- powierzchnia terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci wodociągowej 90ha

Oddziaływanie:

- ilość wody konsumowanej (w okresie 1 roku) 6300m³
- liczba osób korzystających z sieci wodociągowej 210
- liczba utworzonych miejsc pracy (w okresie 2 lat) na obszarze oddziaływania inwestycji zdefiniowanym przez beneficjenta 25
- liczba nowych przedsiębiorstw utworzonych w ciągu 2 lat od zakończenia projektu na terenach inwestycyjnych na obszarze oddziaływania inwestycji zdefiniowanym przez beneficjenta 3

Zadanie 9

Nazwa planowanego działania

Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Krzyżowniki

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na rok 2006, ponieważ zadanie to jest zgodne z priorytetem I gminy – *ochrona zasobów środowiska naturalnego i rozwój infrastruktury technicznej*.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Kleszczewo.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

1. Przygotowanie inwestycji (opracowanie analizy wykonalności inwestycji, sporządzenie projektu technicznego, przygotowanie kosztorysu i inne prace) – 2005 rok
2. Realizacja inwestycji – rok 2006.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy w Kleszczewie.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.9. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 9

	Wyszczególnienie	2006	SUMA
1.	Środki własne	375.000	375.000
2.	Środki gminnych funduszy celowych		
3.	Środki spółek gminnych		
4.	Kredyty i pożyczki preferencyjne		
5.	Kredyty i pożyczki komercyjne		
6.	Obligacje komunalne		
7.	Dotacje z funduszy celowych (poza-gminnych), w tym z funduszy unijnych – ERDF, ESF, EAGGF, SAPARD	1.125.000	1.125.000
8.	Inne dotacje, subwencje		
9.	Budżet centralny		
10.	Współfinansowanie (w tym partnerstwo publiczno-privatne)		
11.	Inne		
	RAZEM	1.500.000	1.500.000

Inwestycja jest planowana do realizacji w 2006 roku. Władze samorządowe zakładają możliwość finansowania omawianej inwestycji ze źródeł zewnętrznych, przede wszystkim ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Zgodnie z posiadanymi informacjami, udział środków zewnętrznych z ERDF zaplanowano na poziomie 75%.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z funduszy Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Produkty:

- długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej grawitacyjnej 1,0km
- długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej tłoczzonej 0,6km
- liczba wybudowanych przepompowni 2

Rezultaty:

- liczba gospodarstw/budynków obsługiwanych przez kanalizację (wskaźnik będzie mierzony wraz z kolejnymi przyłączeniami) 52
- liczba osób korzystających z kanalizacji (wskaźnik będzie mierzony w etapach równoległe z rozwojem sieci) 210
- przepustowość przepompowni 30m³
- powierzchnia terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci kanalizacyjnej 90ha

Oddziaływanie:

- ilość ścieków odprowadzanych 20m³/doba
- liczba utworzonych miejsc pracy (w okresie 2 lat) na obszarze oddziaływania inwestycji zdefiniowanym przez beneficjenta 25
- liczba nowych przedsiębiorstw utworzonych w ciągu 2 lat od zakończenia projektu na terenach inwestycyjnych na obszarze oddziaływania inwestycji zdefiniowanym przez beneficjenta 3

Zadanie 10

Nazwa planowanego działania

Budowa stadionu wiejskiego w Tulcach

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na rok, 2006 ponieważ zadanie to jest zgodne z priorytetem II gminy – *rozbudowa urządzeń infrastruktury społecznej z zakresu kultury fizycznej i sportu.*

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Kleszczewo.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

1. Przygotowanie inwestycji (opracowanie analizy wykonalności inwestycji, sporządzenie projektu technicznego, przygotowanie kosztorysu i inne prace) – 2005 rok
2. Realizacja inwestycji – rok 2006.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy w Kleszczewie.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.10. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 10

	Wyszczególnienie	2006	SUMA
1.	Środki własne	100.000	100.000
2.	Środki gminnych funduszy celowych		
3.	Środki spółek gminnych		
4.	Kredyty i pożyczki preferencyjne		
5.	Kredyty i pożyczki komercyjne		
6.	Obligacje komunalne		
7.	Dotacje z funduszy celowych (poza-gminnych), w tym z funduszy unijnych – ERDF, ESF, EAGGF, SAPARD	300.000	300.000
8.	Inne dotacje, subwencje		
9.	Budżet centralny		
10.	Współfinansowanie (w tym partnerstwo publiczno-prywatne)		
11.	Inne		
	RAZEM	400.000	400.000

Inwestycja jest przewidziana do realizacji w 2006 roku. Władze samorządowe zakładają możliwość finansowania omawianej inwestycji ze źródeł zewnętrznych, przede wszystkim ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Zgodnie z posiadanymi informacjami, udział środków zewnętrznych z ERDF zaplanowano na poziomie 75%. Wkład własny gminy zaplanowano na poziomie 15% wartości kosztorysowej inwestycji.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z funduszy Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Produkty:

- liczba wybudowanych/zmodernizowanych obiektów infrastruktury społecznej – 1 szt.
- powierzchnia boiska piłkarskiego – 7.140 m²
- długość bieżni okrężnej (4 tory) - 0,400 km
- długość bieżni prostej(4 tory) - 0,110 km
- liczba miejsc dla publiczności – 400 szt.

Rezultaty:

- liczba osób korzystających z nowego obiektu (mieszkańców wsi) 1500
- liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury fizycznej 8

Oddziaływanie:

- liczba osób, które ukończyły na miejscu szkołę podstawową 45/rok

5. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI, REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY/POWIATU/WOJEWÓDZTWA

5.1. Powiązanie Planu Rozwoju Lokalnego z innymi dokumentami

5.1.1. Cele strategiczne rozwoju gminy Kleszczewo

Plan Rozwoju Lokalnego gminy Kleszczewo na lata 2004–2006 jest kontynuacją działań, prowadzonych wcześniej. W ostatnich latach na terenie gminy prowadzono inwestycje z zakresu wodociągownia wsi, budowy kanalizacji, modernizacji stacji uzdatniania wody oraz rozbudowy lokalnej infrastruktury społecznej, szczególnie urządzeń sportowych. Część przedsięwzięć inwestycyjnych, podejmowanych przez gminę, była finansowana z funduszy Unii Europejskiej. Zadania zapisane w niniejszym Planie wpisują się doskonale jako kontynuacja dotychczasowych inwestycji, realizowanych przez samorząd. Działania te były zawsze zgodne z innymi inwestycjami, podejmowanymi przez samorząd powiatowy i przyczyniały się do realizacji postulatów, zawartych w strategii województwa wielkopolskiego, również tych realizowanych projektów ramach kontraktu wojewódzkiego.

5.1.2. Cele strategiczne rozwoju powiatu poznańskiego

Zapisy Planu Rozwoju Lokalnego gminy Kleszczewo znajdują również odzwierciedlenie w Programie Ochrony Środowiska Powiatu Poznańskiego z 2004 roku. Do celów strategicznych powiatu z zakresu ochrony wód zaliczono:

- poprawę jakości wód (uporządkowanie gospodarki ściekowej)
- zapewnienie zaspokojenia potrzeb mieszkańców w odpowiedniej jakości wodę do picia.

W Programie Ochrony Środowiska Powiatu Poznańskiego zapisano m.in. następujące wytyczne dla gmin z zakresu zasobów wodnych i gospodarki wodno-ściekowej:

- modernizacja istniejącej sieci wodociągowej i stacji uzdatniania wody w gminach
- budowa dalszych odcinków sieci kanalizacyjnej w gminach.

5.1.3. Cele strategiczne rozwoju województwa wielkopolskiego

Zadania, określone w Planie, są zbieżne ze Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego z 2000 roku (uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z 10 lipca 2000 roku nr XXVI/386/2000 w sprawie Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego). Do generalnych celów rozwoju województwa zaliczono:

- *zapewnienie mieszkańcom warunków do podwyższania poziomu życia*, ma to nastąpić m.in. po zastosowaniu następujących działań:
 - zapewnienie warunków do satysfakcjonującego bytu materialnego, w tym: wyżywienia, mieszkania, przebywania w zdrowym środowisku, lecznictwa i wypoczynku
 - zapewnienie warunków rozwoju duchowego, w tym: kształcenia, kultury, podróży, dostępu do informacji, rozwoju różnych form aktywności społecznej

- *zwiększanie konkurencyjności gospodarki w stosunku do innych regionów Europy*, ma to nastąpić m.in. po zastosowaniu następujących działań:
 - rozwój w oparciu o oszczędne, racjonalne wykorzystywanie posiadanych zasobów i walorów
 - przebudowa, a w znacznej części budowa nowego zaplecza infrastrukturalnego.

Cele te zostały uszczegółowione w poszczególnych programach strategicznych województwa.

W ramach Programu Wieś i Rolnictwo, dążąc do:

- istotnej poprawy jakości przestrzeni produkcyjnej i wzrostu wewnętrznej integracji władze województwa wspierają m.in.:
 - programy sanitacji wsi (zaopatrzenie w wodę, uzdatnianie oczyszczanie ścieków, kanalizacja).

W ramach Programu Ochrona Środowiska w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego zapisano m.in. następujące działania:

- uporządkowanie gospodarki ściekowej poprzez modernizację kanalizacji
- rozbudowa sieci kanalizacyjnych w celu odciążenia dociążenia istniejących oczyszczalni ścieków
- budowa oczyszczalni wraz z kanalizacją obejmujących powyżej 2000 RLM z jednej lub kilku jednostek osadniczych.

Ponadto w ramach Programu Edukacja w strategii województwa zapisano stałe monitorowanie sytuacji w zakresie systemu edukacji.

5.2. Zadania finansowane ze środków własnych oraz zewnętrznych, w tym przedakcesyjnych

Zadania zapisane w programie Rozwoju Lokalnego gminy Kleszczewo, na współfinansowanie których gmina ubiega się o środki z budżetu UE, są powiązane z dotychczas wykonanymi zadaniami finansowanymi z dochodów budżetowych gminy. W 2003 roku poniesiono m.in. następujące nakłady inwestycyjne:

- wykonanie I etapu budowy sieci kanalizacji sanitarnej, współfinansowanego w ramach programu SAPARD
- wykonanie I etapu budowy sieci wodociągowej (Kleszczewo), współfinansowanego w ramach programu SAPARD.

5.3. Zgodność planowanych do realizacji w latach 2004–2006 zadań z priorytetami Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR) jest jednym z sześciu programów operacyjnych, które posłużą do realizacji Narodowego Planu Rozwoju / Podstaw Wsparcia Wspólnoty na lata 2004-2006 (NPR/PWW). ZPORR rozwija cele NPR, określając priorytety i kierunki polityki regionalnej państwa w pierwszym okresie członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Realizacja tej polityki w ramach ZPORR będzie współfinansowana z funduszy strukturalnych.

Celem ZPORR jest tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów w taki sposób, aby sprzyjać długofalowemu rozwojowi gospodarstwu kraju, jego spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską.

Wzrost konkurencyjności należy rozumieć jako oddziaływanie na zmiany struktury gospodarczej i poprawę sytuacji wszystkich regionów w Polsce względem regionów europejskich, w zakresie produktywności gospodarki, wydajności pracy, tworzenia i absorpcji innowacji, wykształcenia mieszkańców, dochodów ludności oraz ilości i jakości infrastruktury technicznej, a więc tych czynników, które decydują obecnie o sile gospodarek państw i regionów.

Przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów należy rozumieć jako podjęcie działań interwencyjnych w ograniczonej liczebnie i przestrzennie grupie obszarów: wiejskich, koncentracji przemysłów restrukturyzowanych oraz degradacji społeczno-ekonomicznej przestrzeni miejskiej, poprzemysłowej i powojkowej, o najmniejszych możliwościach rozwojowych oraz najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej.

Realizacja strategicznego celu ZPORR sprzyjać będzie wzrostowi gospodarczemu, przekształceniom strukturalnym regionów, wzrostowi urbanizacji, zwiększeniu mobilności przestrzennej ludności oraz zwiększeniu poziomu wiedzy i dostępu do najnowocześniejszych technologii społeczeństwa i podmiotów gospodarczych. Osiągnięcie wyżej wymienionego celu odbywać się będzie poprzez realizację poszczególnych priorytetów i działań programu.

Zgłaszany do dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego projekt musi być zgodny z przynajmniej jednym z priorytetów i działań ZPORR. Wyróżniamy następujące priorytety, działania i poddziałania:

PRIORYTET 1: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów

Działanie 1.1. Modernizacja i rozbudowa regionalnego układu transportowego

Poddziałanie 1.1.1. Infrastruktura drogowa

Poddziałanie 1.1.2. Infrastruktura transportu publicznego

Działanie 1.2. Infrastruktura ochrony środowiska

Działanie 1.3. Regionalna infrastruktura społeczna

Poddziałanie 1.3.1. Regionalna infrastruktura edukacyjna

Poddziałanie 1.3.2. Regionalna infrastruktura ochrony zdrowia

Działanie 1.4. Rozwój turystyki i kultury

Działanie 1.5. Infrastruktura Społeczeństwa Informacyjnego

Działanie 1.6. Rozwój transportu publicznego w aglomeracjach

PRIORYTET 2: Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach

Działanie 2.1. Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnych rynków pracy i możliwości kształcenia ustawicznego

Działanie 2.2. Wyrównywanie szans edukacyjnych przez programy stypendialne

Działanie 2.3. Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa

Działanie 2.4. Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi

Działanie 2.5. Promocja przedsiębiorczości

Działanie 2.6. Regionalne strategie innowacyjne i transfer wiedzy

PRIORYTET 3: Rozwój lokalny

Działanie 3.1. Obszary wiejskie

Działanie 3.2. Obszary restrukturyzowane

Działanie 3.3. Zdegradowane obszary miejskie, poprzemysłowe, powojkowe

Poddziałanie 3.3.1. Rewitalizacja obszarów miejskich

Poddziałanie 3.3.2. Rewitalizacja obszarów poprzemysłowych i powojkowych

Działanie 3.5. Lokalna infrastruktura społeczna

Poddziałanie 3.5.1 Lokalna infrastruktura edukacyjna i sportowa
Poddziałanie 3.5.2 Lokalna infrastruktura ochrony zdrowia
własnoręcznie przez osobę upoważnioną do składania wniosku

PRIORYTET 4: Pomoc techniczna

Działanie 4.1. Wsparcie procesu wdrażania ZPORR - wydatki limitowane
Działanie 4.2. Wsparcie procesu wdrażania ZPORR - wydatki Nielimitowane
Działanie 4.3. Działania informacyjne i promocyjne.

Gmina Kleszczewo w pierwszych latach członkostwa w Unii Europejskiej 2004-2006 zamierza podjąć kilka inwestycji, wpisujących się w priorytety i działania Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Będą one ważnym czynnikiem pobudzania rozwoju społeczno-gospodarczego na obszarze gminy, powiatu poznańskiego oraz województwa wielkopolskiego. Dla samorządu gminy Kleszczewo najistotniejsze z punktu widzenia możliwości finansowania inwestycji ze środków unijnych wydają się działania w ramach priorytetu 3 oraz częściowo - jeśli chodzi o inne podmioty z obszaru gminy - w ramach priorytetu 2. Zadania planowane w rozdziale IV Planu Rozwoju Lokalnego są adresowane bezpośrednio do priorytetu 3 ZPORR, w szczególności do działania 3.1 i 3.5. Szczegółowe działania, które planuje podjąć gmina, współfinansowane w ramach regionalnej polityki strukturalnej Unii Europejskiej, zestawiono w Tabeli 5.1.

Tabela 5.1. Zgodność projektów gminy z priorytetami ZPORR

Numer i nazwa działania	Nazwa zadania	Lata		
		2004	2005	2006
PRIORYTET 3: Rozwój lokalny				
3.1. Obszary wiejskie	Budowa sieci wodociągowej w miejscowościach Kleszczewo – Poklatki	x	x	-
	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Kleszczewo – Poklatki	x	x	-
	Budowa drogi gminnej – ul. Różana w Tulcach	x	x	-
	Budowa drogi gminnej w miejscowości Tanibórz	-	x	-
	Pozostałe drogi w Tulcach	-	x	x
	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Krzyżowniki	-	-	x
	Budowa wodociągu Nagradowice-Krzyżowniki	-	-	x
3.5. Lokalna infrastruktura społeczna	Budowa hali sportowej przy Zespole Szkół w Tulcach	x	x	-
	Budowa stadionu gminnego w Kleszczewie	-	x	x
	Budowa stadionu wiejskiego w Tulcach	-	-	x

Uwaga: x oznacza, że zadanie jest objęte Planem w danym roku.

6. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Wykonanie zapisanych w Planie zadań pozwoli na modernizację oraz rozbudowę sieci wodociągowej w gminie. Obecnie do gospodarstw domowych objętych inwestycją w miejscowościach Kleszczewo – Poklatki dostarczana jest istniejącym wodociągiem, wykonanym w latach 70-tych XX wieku z rur azbestowo-cementowych, który jest w bardzo złym stanie technicznym. Liczne awarie budzą niepokój mieszkańców o zdrowie i życie (ze względu na możliwość przedostania się do sieci drobin azbestu) oraz powodują wzrost kosztów eksploatacji.

Z kolei wieś Krzyżowniki jest obecnie podłączona do istniejącej sieci wodociągu wiejskiego, zasilanego ze Stacji Uzdatniania Wody (SUW) w Krerowie. Ograniczone możliwości SUW w Krerowie oraz planowany wzrost zapotrzebowania na wodę w miejscowości Krzyżowniki - wynikający z przeznaczenia w założeniach zagospodarowania przestrzennego znacznych obszarów pod zabudowę mieszkalną i aktywizację gospodarczą - nakazują szukać alternatywnego, uzupełniającego źródła zaopatrzenia w wodę. Takim źródłem jest Stacja Uzdatniania Wody w Nagradowicach. Wraz z budową sieci wodociągowej Nagradowice – Krzyżowniki, zrealizowany zostanie kolejny etap łączenia sieci wodociągowych na terenie gminy Kleszczewo w celu wyrównania ciśnienia i zapewnienia ciągłości dostaw wody.

Wykonanie zapisanych w Planie zadań pozwoli także na rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej w gminie. Wpłyne to na poprawę środowiska naturalnego w gminie oraz powiecie. Dbanie o poprawę stanu środowiska jest niezbędne z punktu widzenia konieczności zachowania walorów środowiskowych i przyrodniczych województwa wielkopolskiego dla przyszłych pokoleń, co zostało nawet zapisane w strategii jego rozwoju. Rozwiązanie problemów gospodarki ściekowej oraz zwodociągowanie gminy powinny zwiększyć atrakcyjność działalności gospodarczej. Wpłyne to także na wzrost jakości życia mieszkańców.

Z punktu widzenia pobudzenia aktywności gospodarczej w gminie, niezbędna jest budowa ulicy Różanej w Tulcach. Będzie to droga, łącząca drogę powiatową nr 32238 Poznań – Środa Wlkp. z drogą wojewódzką nr 433 Swarzędz – Gądkki. Po jej wybudowaniu dostępne staną się tereny zabudowy mieszkaniowej z infrastrukturą towarzyszącą oraz teren usług rzemiosła, które są zlokalizowane w miejscowości Tulce. Budowa drogi przyczyni się do aktywizacji terenów zlokalizowanych na obszarze oddziaływania drogi poprzez nową zabudowę mieszkaniową jednorodziną z infrastrukturą towarzyszącą oraz powstanie nowych podmiotów gospodarczych, tworzących nowe miejsca pracy.

Do rozwoju sieci dróg gminnych i powiatowych przyczyni się także budowa drogi gminnej w miejscowości Tanibórz. Jest to droga łącząca drogę powiatową nr 32210 Swarzędz – Środa Wlkp. z drogą gminą Gowarzewo – Komorniki, obsługująca gospodarstwa rolne, zlokalizowane w miejscowości Tanibórz. Budowa drogi przyczyni się do aktywizacji terenów zlokalizowanych na obszarze oddziaływania drogi poprzez budowę nowych siedlisk rolniczych oraz lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z infrastrukturą towarzyszącą. Obecnie istniejąca droga ma nawierzchnię gruntowo-żużlową.

Budowa pozostałych dróg gminnych w miejscowości Tulce również przyczyni się do aktywizacji terenów zlokalizowanych na obszarze oddziaływania drogi. Powstanie bowiem nowa zabudowa mieszkaniowa (budownictwo jednorodzinne) wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Spodziewany jest także rozwój aktywności gospodarczej i powstanie nowych podmiotów gospodarczych,

tworzących nowe miejsca pracy. Obecnie istniejące drogi w Tulcach łączą tereny zabudowy mieszkaniowej z infrastrukturą towarzyszącą oraz umożliwiają dojazd do terenu, związanego ze świadczeniem usług rzemiosła. Drogi te posiadają nawierzchnię żużlową.

Rozbudowa istniejących urządzeń infrastruktury sportowej umożliwi poprawę bazy dydaktycznej Zespołu Szkół w Tulcach. Obecnie zajęcia wychowania fizycznego odbywają się bowiem na korytarzach szkolnych oraz przyszkolnym boisku. Budowa hali sportowej będzie także bodźcem do powstawania klubów sportowych i aktywnego spędzania czasu wolnego. Wpłynie więc na wzrost sprawności fizycznej dzieci i młodzieży, a także osób dorosłych.

Budowa obu stadionów wiejskich jest niezbędną z punktu widzenia wszechstronnego rozwoju mieszkańców gminy. Nowe obiekty wykorzystywane będą jako:

- miejsce organizowania imprez masowych – sportowych i rekreacyjno-rozrywkowych o zasięgu gminnym i powiatowym
- miejsce treningów miejscowych klubów sportowych oraz uczniów szkół
- miejsce rekreacyjno - sportowe mieszkańców gminy.

Uatrakcyjnienie bazy sportowej gminy może być bodźcem do osiedlania się na jej terenie mieszkańców Poznania. Ponadto obiekty sportowe będą mogły być wynajmowane osobom fizycznym i prawnym na organizację różnorodnych spotkań i rozgrywek. Mogą być więc źródłem dodatkowych dochodów budżetowych.

Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego gminy Kleszczewo przedstawiono w syntetycznej formie w Tabelach 6.1. – 6.3.

Tabela 6.1. Oczekiwane wskaźniki produktu po realizacji planu rozwoju lokalnego gminy Kleszczewo

Wskaźniki produktu	Zadanie numer										Zadania razem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
długość wybudowanej sieci wodociągowej [km]	2,865	x	x	x	x	x	x	1,606	x	x	4,471
ilość zmodernizowanych przyłączy (przykanalików) [szt.]	61	x	x	x	x	x	x	52	x	x	113
powierzchnia wybudowanej sali gimnastycznej [m ²]	x	x	1.602,2	x	x	x	x	x	x	x	1.602,2
powierzchnia boiska w sali gimnastycznej [m ²]	x	x	759,1	x	x	x	x	x	x	x	759,1
powierzchnia użytkowa sali gimnastycznej [m ²]	x	x	1.554,1	x	x	x	x	x	x	x	1.554,1
kubatura sali gimnastycznej [m ³]	x	x	11.338,0	x	x	x	x	x	x	x	11.338,0
liczba miejsc dla publiczności [szt.]	x	x	150	x	x	x	500	x	x	400	1.050
długość nowo wybudowanych dróg gminnych [km]	x	x	x	0,698	2,250	0,745	x	x	x	x	3,693
długość wybudowanych ciągów pieszo-rowerowych [km]	x	x	x	x	x	0,109	x	x	x	x	0,109
liczba wybudowanych/zmodernizowanych obiektów infrastruktury społecznej [szt.]	x	x	x	x	x	x	1	x	x	1	2
powierzchnia boiska piłkarskiego [m ²]	x	x	x	x	x	x	7.140	x	x	7.140	14.280
długość bieżni okrężnej [km]	x	x	x	x	x	x	0,400	x	x	0,400	0,800
długość bieżni prostej [km]	x	x	x	x	x	x	0,110	x	x	0,110	0,220
długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej grawitacyjnej [km]	x	3,364	x	x	x	x	x	x	1,600	x	4,964
długość wybudowanej sieci kanalizacyjnej tłocznej [km]	x	2,830	x	x	x	x	x	x	1,300	x	4,130
liczba wybudowanych przepompowni [szt.]	x	4	x	x	x	x	x	x	1	x	5

Uwaga: Znakiem „x” oznaczono wskaźniki, które nie dotyczą danego zadania.

Tabela 6.2. Oczekiwane wskaźniki rezultatu po realizacji planu rozwoju lokalnego gminy Kleszczewo

Wskaźniki produktu	Zadanie numer										Zadania razem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
liczba mieszkańców objętych inwestycją wodociągowania	414	x	x	x	x	x	x	211	x	x	625
długość sieci wodociągowej na terenie gminy [km]	2,865	x	x	x	x	x	x	1,606	x	x	4.471
powierzchnia terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci wodociągowej [ha]	101	x	x	x	x	x	x	90	x	x	191
liczba uczniów korzystających z sali (hali) gimnastycznej/stadionu	x	x	329	x	x	x	430	x	x	x	759
liczba osób korzystających z sali (hali) gimnastycznej/stadionu	x	x	1.561	x	x	x	439	x	x	1.561	3.561
powierzchnia terenów inwestycyjnych, które stały się dostępne w wyniku budowy drogi [ha]	x	x	x	40	15	30	x	x	x	x	85
liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury fizycznej	x	x	x	x	x	x	12	x	x	8	20
liczba gospodarstw/budynków obsługiwanych przez kanalizację	x	78	x	x	x	x	x	x	52	x	137
liczba osób korzystających z kanalizacji	x	414	x	x	x	x	x	x	211	x	625
przepustowość przepompowni [m ³ /doba]	x	50	x	x	x	x	x	x	40	x	90
powierzchnia terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci kanalizacyjnej[ha]	x	50	x	x	x	x	x	x	90	x	140

Uwaga: Znakiem „x” oznaczono wskaźniki, które nie dotyczą danego zadania.

Tabela 6.3. Oczekiwane wskaźniki oddziaływania po realizacji planu rozwoju lokalnego gminy Kleszczewo

Wskaźniki produktu	Zadanie numer										Zadania razem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
ilość wody konsumowanej (w okresie 1 roku) [m ³ /doba]	52	x	x	x	x	x	x	20	x	x	72
liczba osób korzystających z sieci wodociągowej	436	x	x	x	x	x	x	210	x	x	646
liczba utworzonych miejsc pracy (w okresie 2 lat) na obszarze oddziaływania inwestycji zdefiniowanym przez beneficjenta [szt]	6	6	x	15	3	20	x	25	25	x	100
liczba nowych przedsiębiorstw utworzonych w ciągu 2 lat od zakończenia projektu na terenach inwestycyjnych na obszarze oddziaływania inwestycji zdefiniowanym przez beneficjenta [szt.]	2	2	x	4	1	5	x	3	3	x	20
liczba osób, które ukończyły na miejscu szkole podstawową	x	x	45	x	x	x	50	x	x	45	140
liczba pojazdów korzystających z drogi (w okresie 1 roku) [szt.]	x	x	x	1226 40	2372 5	1220 00	x	x	x	x	268365
liczba mieszkańców korzystających z drogi	x	x	x	86	37	500	x	x	x	x	623
ilość ścieków odprowadzanych [m ³ /doba]	x	36	x	x	x	x	x	x	20	x	56

Uwaga: Znakiem „x” oznaczono wskaźniki, które nie dotyczą danego zadania.

7. PLAN FINANSOWY NA LATA 2004–2006 (OBLIGATORYJNIE) I NA NASTĘPNE PLANOWANE LATA (FAKULTATYWNIE)

W Tabeli 7.1. przedstawiono zestawienie inwestycji, przewidzianych do wykonania w Planie Rozwoju Lokalnego gminy Kleszczewo. Tabele i wykresy przedstawiane w tym rozdziale są wynikiem obliczeń dokonanych w programie MAFI (Model Analizy Finansowo-Inwestycyjnej).

Tabela 7.1. Zestawienie inwestycji wg lat i źródeł finansowania

NAZWA INWESTYCJI	Koszt całkowity	Koszty do poniesienia w roku 2004	PLANOWANE ŚRODKI FINANSOWE	
			2005	2006
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Kleszczewo - Poklatki	1.415.814	353.954	1.061.860	0
Środki własne		353.954	0	0
Dotacje zewnętrzne (w tym strukturalne)	0	1.061.860	0	0
Budowa sieci wodociągowej Kleszczewo - Poklatki	700.542	105.082	595.460	0
Środki własne		105.082	0	0
Dotacje zewnętrzne (w tym strukturalne)		0	595.460	0
Budowa hali sportowej przy Zespole Szkół w Tulcach	4.046.965	411.741	3.635.224	0
Środki własne		211.741	0	0
Dotacje zewnętrzne (w tym strukturalne)		200.000	3.635.224	0
Budowa drogi gminnej- ul Różana w Tulcach	1.310.381	327.595	982.786	0
Środki własne		327.595	0	0
Dotacje zewnętrzne (w tym strukturalne)		0	982.786	0
Budowa drogi gminnej w miejscowości Tanibórz	700.000	0	700.000	0
Środki własne		0	105.000	0
Dotacje zewnętrzne (w tym strukturalne)		0	595.000	0
Pozostałe drogi w Tulcach	1.800.000	0	450.000	1.350.000
Środki własne		0	450.000	0
Dotacje zewnętrzne (w tym strukturalne)		0	0	1.350.000
Budowa stadionu gminnego w Kleszczewie	500.000	0	250.000	250.000
Środki własne		0	38.000	38.000
Dotacje zewnętrzne (w tym strukturalne)		0	212.000	212.000
Budowa wodociągu Nagradowice-Krzyżowniki	500.000	0	0	500.000
Środki własne		0	0	125.000
Dotacje zewnętrzne (w tym strukturalne)		0	0	375.000
Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Krzyżowniki	1.500.000	0	0	1.500.000
Środki własne		0	0	375.000
Dotacje zewnętrzne (w tym strukturalne)		0	0	1.125.000
Budowa stadionu wiejskiego w Tulcach	400.000	0	0	400.000
Środki własne		0	0	100.000
Dotacje zewnętrzne (w tym strukturalne)		0	0	300.000

Wyszczególnienie	Razem	2004	2005	2006
Inwestycje ogółem	12.873.702	1.198.373	7.675.330	4.000.000
finansowane z:				
Środki własne		998.373	593.000	638.000
Dotacje zewnętrzne (w tym strukturalne)		200.000	7.082.330	3.362.000

Z przedstawionej tabeli wynika, iż faktyczne nakłady na realizację inwestycji są większe niż własne możliwości finansowe gminy Kleszczewo. Jest to spowodowane tym, że zaplanowane działania inwestycyjne są realizowane nie tylko ze środków własnych, ale w dużej mierze przy

założeniu finansowania zewnętrznego w nadchodzących latach, przede wszystkim z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

W celu umożliwienia realizacji inwestycji planowanych w najbliższych latach konieczne będzie znalezienie dodatkowych środków na ich finansowanie. Plan zakłada finansowanie wkładu własnego, oprócz własnych środków, także z kredytów komercyjnych. Niektóre inwestycje mają być także sfinansowane z dotacji z MENiS oraz z budżetu państwa.

Już istniejące oraz konieczne do zaciągnięcia zobowiązania zostały ujęte w Tabeli 7.2. Ich wpływ na całość budżetu Gminy i wskaźniki zadłużenia zaprezentowano w Tabelach 7.2. i 7.3. oraz na Wykresach 7.1. - 7.5., zamieszczonych poniżej.

Tabela 7.2. Projekcja przepływów finansowych

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Dochody:														
Subwencje, dotacje, środki pozabudżetowe	5.898.065	7.019.213	7.439.635	9.348.683	11.366.408	15.615.341	12.008.310	8.769.145	8.901.092	9.041.786	9.190.912	9.348.204	9.513.436	9.686.423
Subwencje ogólne z budżetu państwa	3 720 545	4.051.226	3.791.167	4.727.228	5.890.766	11.760.160	8.167.139	4.936.124	5.070.896	5.209.566	5.352.250	5.499.067	5.650.141	5.805.597
Dotacje i środki pozabudżetowe na zad. bież.	2.493.192	3.014.083	3.262.151	3.892.753	4.354.955	4.476.302	4.601.192	4.729.730	4.862.024	4.998.188	5.138.336	5.282.586	5.431.062	5.583.889
Środki na realizację inwestycji	627.353	475.831	529.016	433.475	199.139	201.529	203.947	206.394	208.871	211.378	213.914	216.481	219.079	221.708
dotacje z budżetu państwa	600.000	561.312	0	401.000	1.336.672	7.082.330	3.362.000	0	0	0	0	0	0	0
środki pozabudżetowe	200.000	0	0	201.000	0	7.082.330	3.362.000	0	0	0	0	0	0	0
Dochody własne gminy	2 177 520	2.967.987	3.648.468	4.621.455	5.475.642	3.855.181	3.841.171	3.833.020	3.830.196	3.832.220	3.838.663	3.849.137	3.863.295	3.880.827
Podatki i opłaty lokalne	1.033.276	1.372.655	1.997.879	1.919.560	1.600.230	1.619.433	1.638.866	1.658.532	1.678.435	1.698.576	1.718.959	1.739.586	1.760.461	1.781.587
Udziały we wpływach z podatku dochodowego	560.369	610.664	618.803	794.717	1.215.134	1.229.716	1.244.472	1.259.406	1.274.519	1.289.813	1.305.291	1.320.954	1.336.806	1.352.847
Dochody z majątku gminy	376.100	630.033	740.162	1.502.020	2.311.386	652.954	600.517	553.479	511.300	473.498	439.635	409.321	382.202	357.960
Pozostałe dochody	207.775	354.635	291.624	405.158	348.892	353.079	357.316	361.603	365.943	370.334	374.778	379.275	383.827	388.433
Wydatki bieżące:	5.055.535	5.832.034	6.573.079	7.639.166	8.019.683	8.177.421	8.338.793	8.503.893	8.672.817	8.845.664	9.022.537	9.203.540	9.388.781	9.578.370
Wynagrodzenia (z narzutami)	3.161.347	3.530.331	3.504.173	3.560.955	3.922.297	4.019.474	4.119.331	4.221.945	4.327.397	4.435.768	4.547.145	4.661.614	4.779.266	4.900.193
Pozostałe wydatki rzeczowe	1.894.188	2.301.703	3.068.906	4.078.211	4.097.386	4.157.947	4.219.462	4.281.947	4.345.420	4.409.896	4.475.392	4.541.926	4.609.515	4.678.177
Wolne Środki	842.530	1.187.179	866.556	1.709.517	3.346.725	7.437.920	3.669.517	265.252	228.275	196.122	168.375	144.664	124.655	108.054
Obsługa zadłużenia	34.580	202.316	77.096	38.365	264.399	301.607	320.625	163.877	241.966	0	0	0	0	0
raty kapitałowe	34.580	202.316	77.096	38.365	224.616	270.400	301.600	152.000	238.500	0	0	0	0	0
odsetki od kredytów/pożyczek					39.783	31.207	19.025	11.877	3.466	0	0	0	0	0
Wolne środki na inwestycje	807 950	984.863	789.460	1.671.152	3.082.326	7.136.313	3.348.892	101.375	-13.691	196.122	168.375	144.664	124.655	108.054

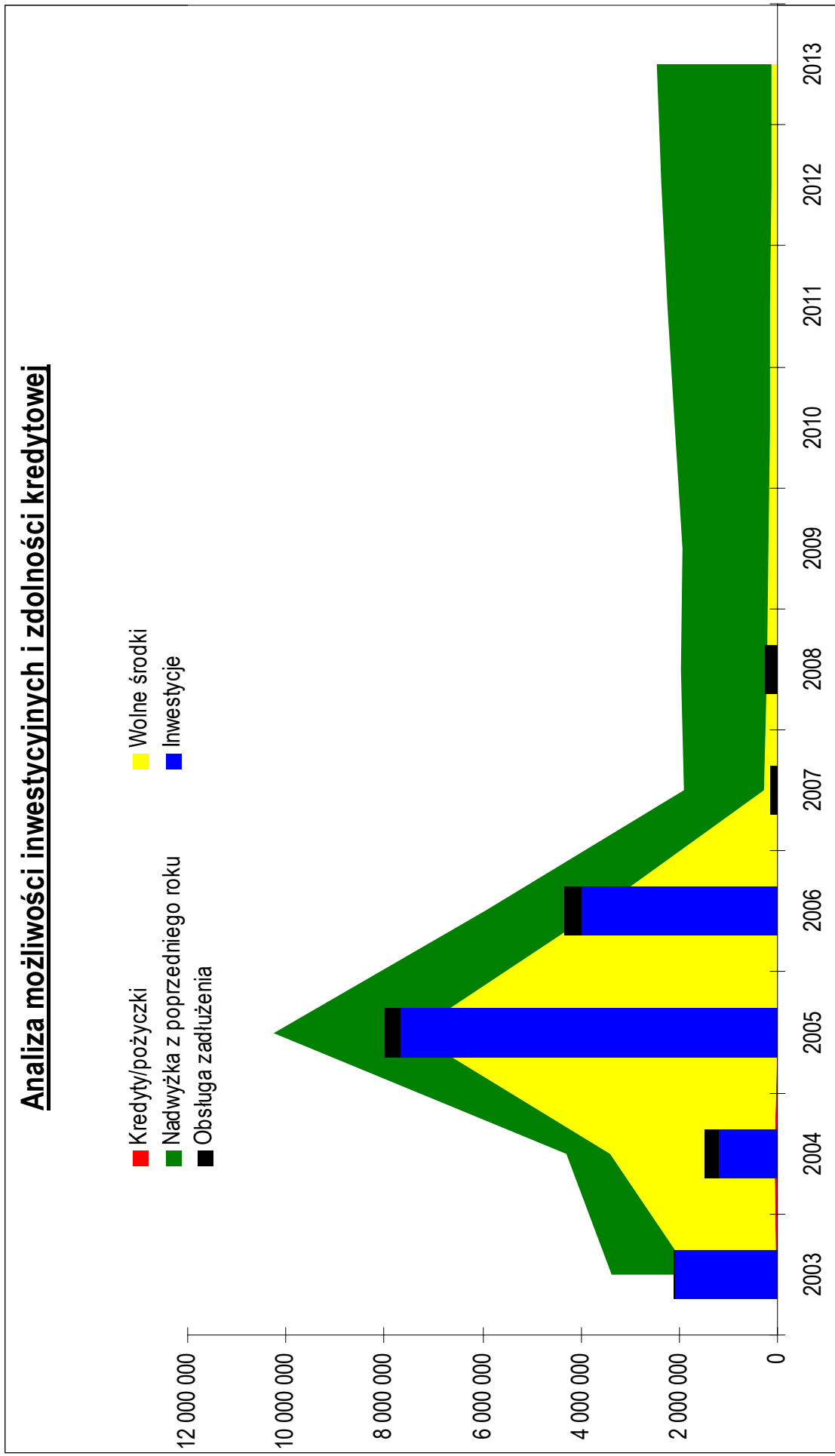
Tabela 7.2. Projektacja przepływów finansowych – ciąg dalszy

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Inwestycje (bez odsetek w trakcie realizacji)	1.121.773	39.167	1.423.452	2.080.279	1.198.373	7.675.330	4.000.000	0	0	0	0	0	0	0
.....Środki własne					998.373	593.000	638.000	0	0	0	0	0	0	0
.....Dotacje zewnętrzne.(w tym.strukturalne)					200.000	7.082.330	3.362.000	0	0	0	0	0	0	0
Wolne środki po inwestycjach	-313.823	945.696	-633.992	-409.127	1.883.953	-539.016	-651.108	101.375	-13.691	196.122	168.375	144.664	124.655	108.054
Kredyty/pożyczki otrzymane	0	0	1.047.500	38.183	57.947	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Roczne przepływy gotówki netto	-313.823	945.696	413.508	-370.944	1.941.900	-539.016	-651.108	101.375	-13.691	196.122	168.375	144.664	124.655	108.054
Stan środków pieniężnych na koniec roku	256.884	1.202.580	1.616.088	885.300	2.827.200	2.288.184	1.637.076	1.738.451	1.724.761	1.920.883	2.089.258	2.233.921	2.358.576	2.466.630
1998.rok	0													
Nadwyżka/deficyt budżetowy	-313.823	945.696	-633.992	-409.127	2.148.352	-237.409	-330.483	265.252	228.275	196.122	168.375	144.664	124.655	108.054

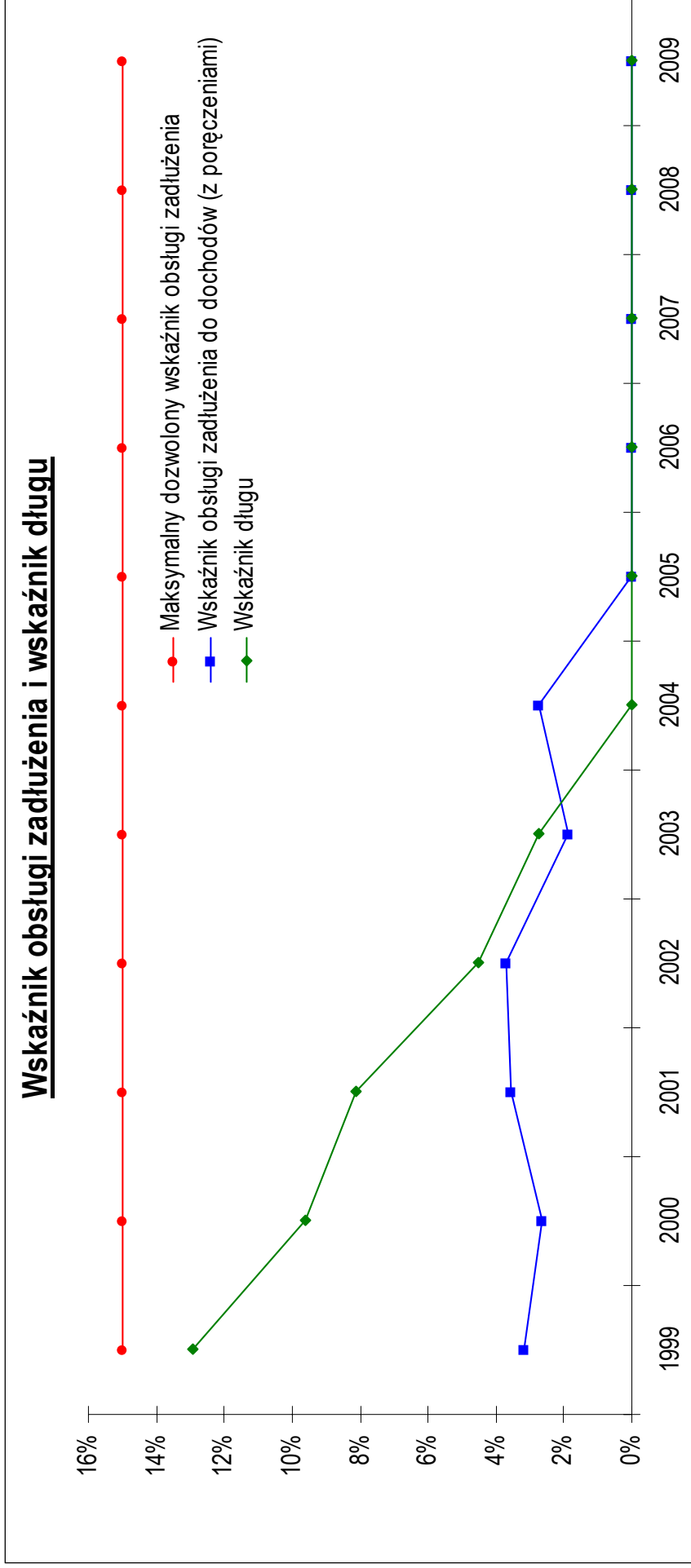
Tabela 7.3. Wskaźniki przepływów finansowych

WSKAŹNIKI	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Obsługa obsługi zadłużenia do dochodów	0,0%	0,2%	10,4%	3,0%	2,3%	1,9%	2,7%	1,9%	2,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Wskaźnik długu do dochodów	0,0%	5,7%	20,7%	12,4%	8,5%	4,4%	3,3%	2,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Dynamika dochodów	19,0%	6,0%	6,0%	25,7%	21,6%	37,4%	-23,1%	-27,0%	1,5%	1,6%	1,6%	1,7%	1,8%	1,8%
Dynamika dochodów własnych	36,3%	22,9%	26,7%	18,5%	-29,6%	-0,4%	-0,2%	-0,2%	0,1%	0,2%	0,2%	0,3%	0,4%	0,5%
Dynamika wydatków bieżących	15,4%	12,7%	16,2%	5,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Roczne przepływy gotówki jako % dochodów	-5,3%	13,5%	5,6%	-4,0%	17,1%	-3,5%	-5,4%	1,2%	-0,2%	2,2%	1,8%	1,5%	1,3%	-5,3%
Stan środków pien. na koniec roku jako % dochodów	4,4%	17,1%	21,7%	9,5%	24,9%	14,7%	13,6%	19,8%	19,4%	21,2%	22,7%	23,9%	24,8%	4,4%
Stan środków pien. na koniec roku jako % doch. wł.	11,8%	40,5%	44,3%	19,2%	51,6%	59,4%	42,6%	45,4%	45,0%	50,1%	54,4%	58,0%	61,1%	11,8%
Wolne środki jako % dochodów	14,3%	16,9%	11,6%	18,3%	29,4%	47,6%	30,6%	3,0%	2,6%	2,2%	1,8%	1,5%	1,3%	14,3%
Wolne środki jako % dochodów własnych	38,7%	40,0%	23,8%	37,0%	61,1%	192,9%	95,5%	6,9%	6,0%	5,1%	4,4%	3,8%	3,2%	38,7%
Inwestycje jako % dochodów	19,0%	0,6%	19,1%	22,3%	10,5%	49,2%	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	19,0%
Inwestycje jako % dochodów własnych	51,5%	1,3%	39,0%	45,0%	21,9%	199,1%	104,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	51,5%
Inwestycje jako % wolnych środków	133,1%	3,3%	164,3%	121,7%	35,8%	103,2%	109,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	133,1%
Inwestycje jako % wydatków ogółem	18,2%	0,7%	17,8%	21,4%	12,9%	48,3%	32,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	18,2%
Obsługa zadłużenia jako % inwestycji	3,1%	516,5%	5,4%	1,8%	22,1%	3,9%	8,0%							
Obsługa zadłużenia jako % wolnych środków	4,1%	17,0%	8,9%	2,2%	7,9%	4,1%	8,7%	61,8%	106,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Wykres 7.1. Analiza możliwości inwestycyjnych i zdolności kredytowej gminy Kleszczewo

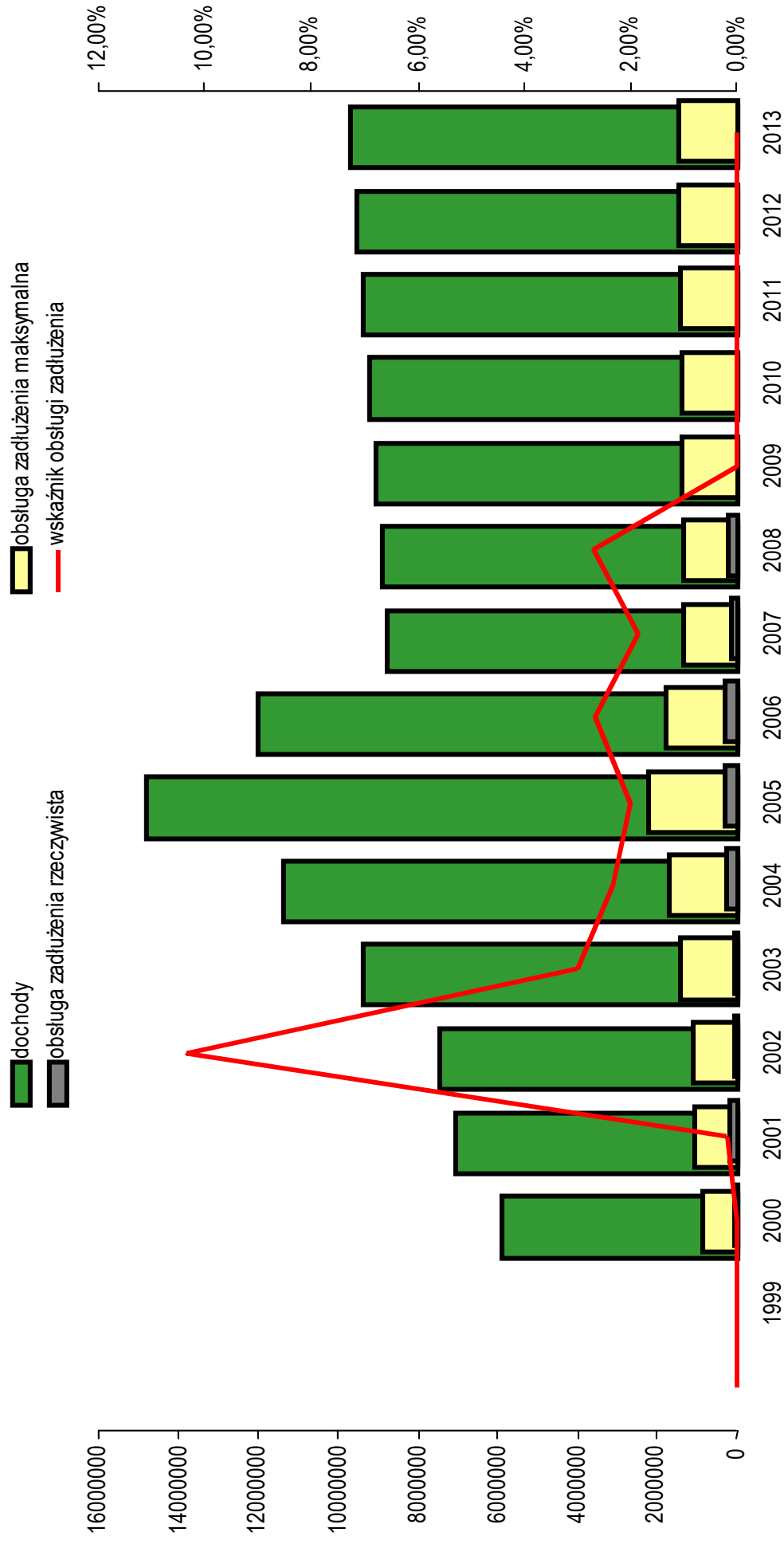

Wykres 7.2. Wskaźnik obsługi zadłużenia i wskaźnik długu

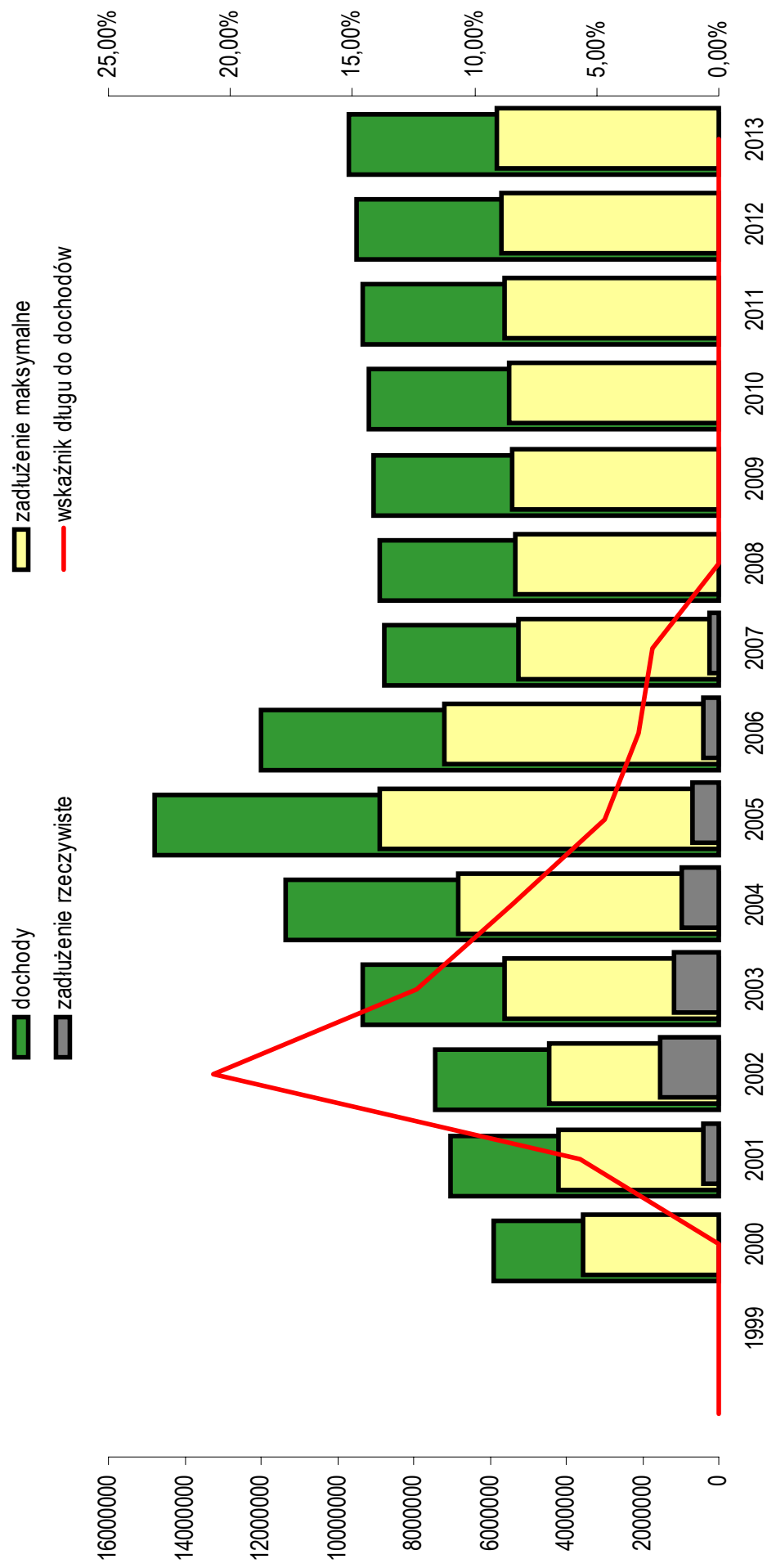
Wykres 7.3. Rzeczywista oraz maksymalna obsługa zadłużenia w stosunku do dochodów

Rzeczywista oraz maksymalna obsługa zadłużenia w stosunku do dochodów

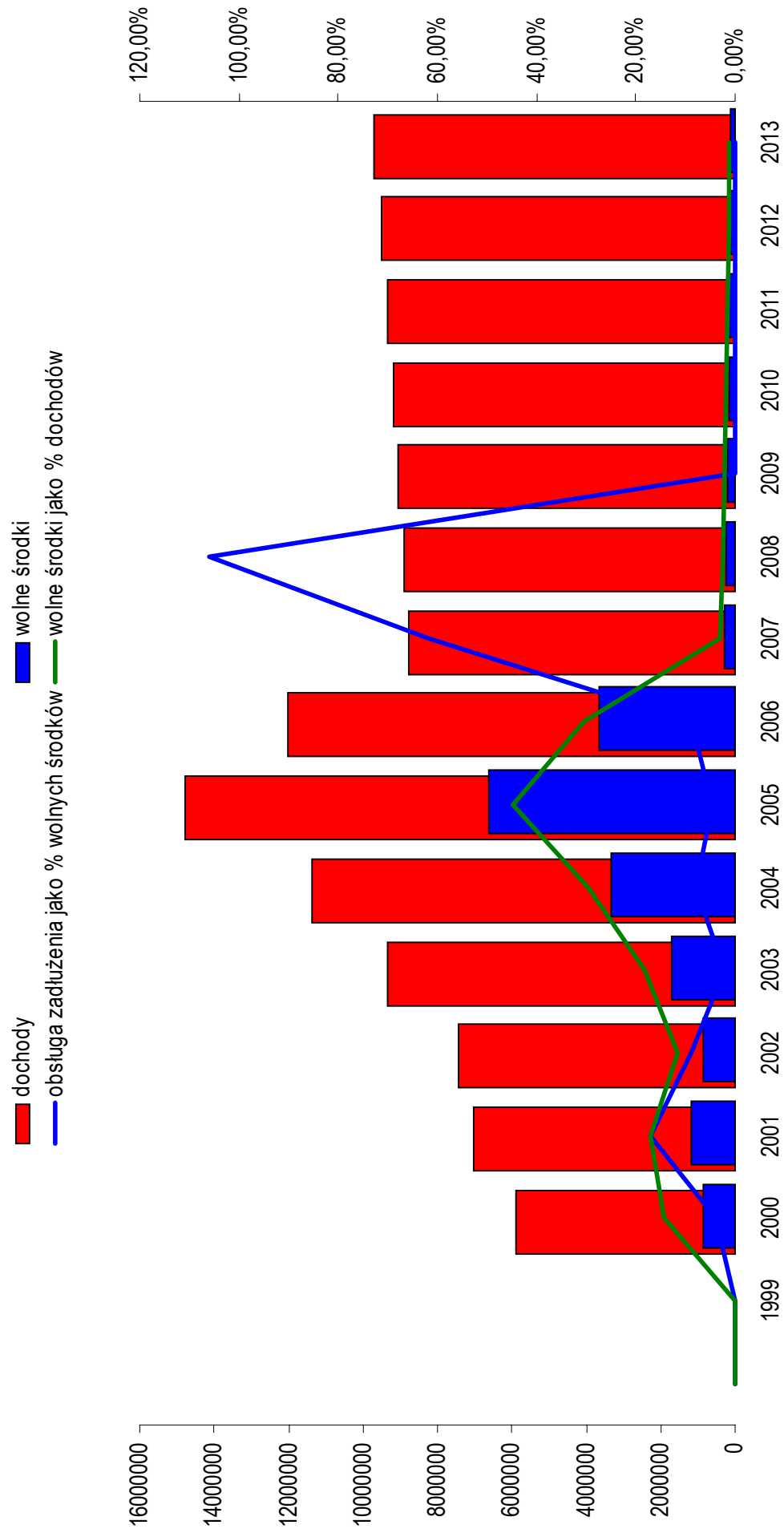
Wykres 7.4. Rzeczywista oraz maksymalna kwota zadłużenia na koniec roku w stosunku do dochodów

Rzeczywista oraz maksymalna kwota zadłużenia na koniec roku
w stosunku do dochodów

Wykres 7.5. Wskaźniki wolnych środków

Wskaźniki dotyczące wolnych środków

8. SYSTEM WDRAŻANIA

System wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Kleszczewo jest realizowany w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej. Unia Europejska nakłada na państwa członkowskie – beneficjentów, korzystających ze środków finansowych funduszy strukturalnych – obowiązek przestrzegania zasad i procedur wspólnotowych, które zostały określone w Rozporządzeniu ramowym nr 1260/1999/WE z dnia 21 czerwca 1999 roku.

Poszczególne projekty będą wdrażane w oparciu o zasady wydatkowania środków według źródeł ich pochodzenia. Korzystanie ze środków własnych, jak i środków unijnych, wymusza konieczność sprostania wielu wymogom formalnym, głównie za sprawą odmiennych zasad wykorzystania danych środków finansowych.

8.1. Instytucja Zarządzająca Planem Rozwoju Lokalnego

W gminie Kleszczewo powołano Horyzontalny Zespół Zadaniowy ds. rozwoju lokalnego w składzie: Barbara Błoch, Leszek Bezler, Halina Gruszka-Michalak, Agnieszka Kordacka, Mirosława Nowak, Ewa Olczak. Zadaniem Zespołu jest opracowanie Planu Rozwoju Lokalnego oraz przygotowanie raportów z jego realizacji i jego aktualizacji w latach kolejnych. Powołano także Pełnomocnika ds. rozwoju lokalnego, którego zadaniem będzie koordynacja prac Horyzontalnego Zespołu Zadaniowego ds. rozwoju lokalnego. Funkcję pełnomocnika pełni Marta Kuświk.

Funkcję Instytucji Zarządzającej i Koordynującej realizację Planu Rozwoju Lokalnego gminy Kleszczewo pełni specjalnie powołany zespół - Komisja do spraw rozwoju lokalnego (powołana uchwałą Nr XVIII/101/2004 Rady Gminy w Kleszczewie z dnia 28 kwietnia 2004 roku). W skład Komisji wchodzi: Wojciech Hoffmann, Stanisław Dębowski, Marek Borowczyk, Ewa Lesińska, Andrzej Roszkiewicz. Do udziału w posiedzeniach Komisji zapraszani będą partnerzy społeczno-gospodarczy.

Zakres zadań Instytucji Zarządzającej obejmuje między innymi:

- ustalenie szczegółowych zasad i kryteriów realizacji Planu
- zapewnienie zgodności realizacji Planu z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu, w tym w szczególności w zakresie zamówień publicznych, zasad konkurencji, ochrony środowiska, jak też zagwarantowanie przestrzegania zasad zawierania kontraktów publicznych
- zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Planu
- zapewnienie przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji Planu
- opiniowanie Planu Rozwoju Lokalnego przygotowanego przez Zespół Zadaniowy, powołany Zarządzeniem Wójta Nr 15/2004 i rekomendowanie go Radzie Gminy do przyjęcia uchwałą
- przygotowanie rocznych raportów na temat wdrażania Planu (monitoring), zbieranie informacji do jego oceny oraz rocznego raportu o nieprawidłowościach
- dokonanie oceny po zakończeniu realizacji Planu.

Do właściwej oceny Planu Instytucja Zarządzająca może tworzyć grupy robocze, korzystać z opinii niezależnych ekspertów lub usług innych instytucji. Do udziału w posiedzeniach Komisji mogą być zapraszani przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego i Urzędu Wojewódzkiego oraz członkowie zespołu zadaniowego.

8.2. Instytucja wdrażająca Plan Rozwoju Lokalnego

Urząd Gminy w Kleszczewie, jako instytucja wdrażająca Plan Rozwoju Lokalnego, jest odpowiedzialny za:

- kreowanie, przyjmowanie i składanie wniosków aplikacyjnych od instytucji podległych – beneficjentów pomocy
- kontrolę formalną składanych wniosków, ich zgodności z procedurami i z zapisami w Planie
- ewentualne monitorowanie wdrażania poszczególnych projektów
- zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów.

9. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

9.1. System monitorowania Planu Rozwoju Lokalnego

Kluczowe znaczenie w monitorowaniu i stymulowaniu realizacji Planu Rozwoju Lokalnego posiada Wójt gminy Kleszczewo oraz Rada Gminy. Instytucja Zarządzająca współpracuje z Wójtem, Zastępcą Wójta (pełniącym jednocześnie funkcję Sekretarza) oraz Skarbnikiem, których główną rolą będzie monitorowanie przebiegu realizacji zadań zawartych w Planie oraz ewentualne interweniowanie w przypadku stwierdzenia spóźnień lub nieuzasadnionej rezygnacji z realizacji zadania.

9.2. Sposoby oceny Planu Rozwoju Lokalnego

Skuteczność Planu Rozwoju Lokalnego będzie poddawana bieżącej ocenie. Sprawowana ona będzie przez Wójta gminy Kleszczewo oraz Radę Gminy przy pomocy wskaźników postępu realizacji i oceny skuteczności wdrażanych projektów, określonych w poszczególnych programach operacyjnych i w wytycznych opracowanych przez Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej pt.: „Wskaźniki do projektów realizowanych w ramach ZPORR”.

9.3. Public Relations Planu Rozwoju Lokalnego

Zadaniem działań informacyjnych i promocyjnych jest:

- zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o możliwościach ubiegania się o wsparcie ze środków funduszy strukturalnych na realizację projektów, służących rozwojowi regionalnemu dla wszystkich grup docelowych z terenu Gminy Kleszczewo
- zapewnienie czytelnej informacji o kryteriach oceny i wyboru projektów oraz obowiązujących w tym zakresie procedurach
- zapewnienie bieżącego informowania opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań na poziomie gminy
- inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym
- zapewnienie współpracy z instytucjami, zaangażowanymi w monitorowanie i realizowanie Planu Rozwoju Lokalnego w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych poprzez wymianę informacji i wspólne przedsięwzięcia
- wykorzystanie nowoczesnych źródeł przekazu i technologii, m.in. takich jak: Internet, poczta elektroniczna, elektroniczna archiwizacja dokumentów, w celu usprawnienia komunikacji pomiędzy podmiotami, uczestniczącymi w realizacji Planu Rozwoju Lokalnego.

Wszelkie działania podejmowane w ramach Planu Rozwoju Lokalnego gminy Kleszczewo będą uwzględniały specyficzne potrzeby grup docelowych w kwestii informacji oraz użytych instrumentów w celu osiągnięcia maksymalnej skuteczności. Grupami docelowymi Planu są:

- społeczeństwo – bezpośredni beneficjent – kształtowanie i informowanie opinii publicznej poprzez przekazywanie powszechnej wiedzy o działaniach Unii Europejskiej, o wdrażaniu i wykorzystaniu środków wspólnotowych, o korzyściach płynących z członkostwa, o budowaniu pozytywnego wizerunku podmiotów

zaangażowanych w proces wdrażania pomocy, co przyczyni się do poparcia dla inwestycji

- beneficjenci to osoby, instytucje lub grupy społeczne, bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy:
 - jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego
 - podmioty, będące jednostkami podległymi samorządowi gminnemu, bądź realizujące zadania jednostki samorządu terytorialnego
 - podmioty gospodarcze
 - organizacje zrzeszające przedsiębiorców
 - organizacje pozarządowe
 - inne organizacje społeczne
 - media.

Szczególnie istotną jest potrzeba kształtowania pozytywnego wizerunku Planu Rozwoju Lokalnego gminy Kleszczewo. Za jego pośrednictwem należy kształtować świadomość w zakresie istnienia oraz możliwości pozyskania środków dla jednostek samorządu terytorialnego, a od tego uzależnione jest wykorzystanie pomocy w ramach funduszy strukturalnych, płynących z Unii Europejskiej.

Aby osiągnąć cele związane z informacją i promocją Planu Rozwoju Lokalnego, będą stosowane zamiennie m.in. następujące środki i instrumenty:

- wizytacje projektów, ekspozycje projektów – mogą stanowić skuteczne metody prezentacji osiągnięć w zakresie inicjatyw z wykorzystaniem środków unijnych
- informowanie o projektach i ich promocja przez beneficjentów – dbanie o przekazywanie odpowiedniej wiedzy beneficjentom z terenu gminy Kleszczewo – odpowiedzialnych za spełnienie wymogów w tym zakresie
- serwisy internetowe – to szybkie i ogólnodostępne źródło informacji na temat możliwości pozyskania pomocy unijnej, zaś dla opinii publicznej będzie to kompleksowe źródło informacji o osiągnięciach Planu Rozwoju Lokalnego i wsparciu ze środków Unii Europejskiej dla gminy Kleszczewo
- publikacje, broszury informacyjne – pozwalają w łatwy, przystępny i atrakcyjny sposób przekazywać wiedzę o Unii Europejskiej i dostępnej pomocy, a także o roli instytucji samorządowych w zarządzaniu tą pomocą
- współpraca z mediami – publikacje prasowe, wiadomości w lokalnej telewizji oraz rozgłośniach radiowych oraz ogłoszenia to kluczowe źródła przekazu wszelkich informacji o realizacji Planu Rozwoju Lokalnego w szczególności w odniesieniu do opinii publicznej.

SPIS TABEL

Tabela 2.1. Migracje w gminie Kleszczewo	10
Tabela 2.2. Struktura ludności według grup wiekowych i płci w 2002 roku.....	11
Tabela 2.3. Długość różnych kategorii dróg w gminie Kleszczewo	13
Tabela 2.4. Najważniejsze drogi przebiegające przez gminę.....	13
Tabela 2.5. Składniki mienia komunalnego gminy.....	17
Tabela 2.6. Wybrane informacje na temat gospodarowania mieniem komunalnym gminy.....	18
Tabela 2.7. Najwięksi pracodawcy w gminie Kleszczewo	23
Tabela 2.8. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie według branż	23
Tabela 2.9. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON (stan w dniu 31 grudnia 2002 roku)	25
Tabela 2.10. Pracujący według sektorów gospodarki (stan w dniu 31 grudnia 2002 roku)	25
Tabela 2.11. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia (stan w dniu 20 maja 2002 roku)	26
Tabela 2.12. Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia i płci (stan na 20 maja 2002 roku)	29
Tabela 2.13. Ludność według głównego źródła utrzymania (stan na 20 maja 2002 roku).....	30
Tabela 2.14. Sytuacja mieszkaniowa w gminie	32
Tabela 2.15. Mieszkania zamieszkałe stale według wyposażenia w instalacje oraz ludność w tych mieszkaniach (stan w dniu 20 maja 2002 roku)	34
Tabela 2.16. Podstawowe dane o przedszkolach w gminie Kleszczewo	35
Tabela 2.17. Podstawowe dane o szkołach podstawowych i gimnazjach w gminie Kleszczewo (dane za rok szkolny 2003/2004)	36
Tabela 2.18. Podstawowe informacje o bibliotece gminnej.....	37
Tabela 2.19. Placówki obsługi ludności w gminie Kleszczewo	38
Tabela 2.20. Personel medyczny w gminie Kleszczewo	39
Tabela 2.21. Personel medyczny w gminie Kleszczewo	39
Tabela 2.22. Liczba środowisk objętych pomocą społeczną według powodów	40
Tabela 2.23. Rodzaje oraz koszty świadczeń wypłacanych w ramach zadań zleconych w 2003 roku.....	41
Tabela 2.24. Rodzaje oraz koszty świadczeń wypłacanych w ramach zadań własnych w 2003 roku.....	41

Tabela 2.25. Informacja o przestępczości w gminie Kleszczewo	42
Tabela 3.1. Arkusz oceny inwestycji	47
Tabela 3.2. Zestawienie ocen dla poszczególnych zadań	48
Tabela 4.1. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 1	51
Tabela 4.2. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 2	53
Tabela 4.3. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 3	55
Tabela 4.4. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 4	57
Tabela 4.5. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 5	59
Tabela 4.6. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 6	61
Tabela 4.7. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 7	63
Tabela 4.8. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 8	65
Tabela 4.9. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 9	67
Tabela 4.10. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 10	69
Tabela 5.1. Zgodność projektów gminy z priorytetami ZPORR	74
Tabela 6.1. Oczekiwane wskaźniki produktu po realizacji planu rozwoju lokalnego gminy Kleszczewo.....	77
Tabela 6.2. Oczekiwane wskaźniki rezultatu po realizacji planu rozwoju lokalnego gminy Kleszczewo.....	78
Tabela 6.3. Oczekiwane wskaźniki oddziaływania po realizacji planu rozwoju lokalnego gminy Kleszczewo	79
Tabela 7.1. Zestawienie inwestycji wg lat i źródeł finansowania	80
Tabela 7.2. Projekcja przepływów finansowych.....	82
Tabela 7.3. Wskaźniki przepływów finansowych.....	84

SPIS WYKRESÓW

Wykres 2.1. Struktura powierzchni w gminie Kleszczewo	9
Wykres 2.2. Przyrost naturalny w gminie Kleszczewo.....	10
Wykres 2.3. Struktura własności gruntów w gminie Kleszczewo	17
Wykres 2.4. Struktura użytków rolnych w gminie Kleszczewo	20
Wykres 2.5. Klasy bonitacyjne gruntów ornych w gminie Kleszczewo.....	20
Wykres 2.6. Odsetek gospodarstw rolnych według wielkości.....	21
Wykres 2.7. Odsetek powierzchni gospodarstw rolnych w gminie Kleszczewo.....	21
Wykres 2.8. Struktura upraw gospodarstw rolnych	22
Wykres 2.9. Struktura podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie w 2003 roku	24
Wykres 2.10. Ludność gminy w podziale na wiek przed-, po- i produkcyjnym	28
Wykres 2.12. Struktura wiekowa bezrobotnych (według stanu w dniu 31 grudnia 2002 roku)....	31
Wykres 2.13. Struktura bezrobotnych według okresu poszukiwania pracy (stan w dniu 20 maja 2002 roku)	31
Wykres 2.14. Struktura bezrobotnych według wykształcenia (stan w dniu 31 grudnia 2002 roku)	32
Wykres 2.15. Liczba uczniów na 1 etat, 1 oddział i 1 izbę szkolną.....	36
Wykres 7.1. Analiza możliwości inwestycyjnych i zdolności kredytowej gminy Kleszczewo.....	85
Wykres 7.2. Wskaźnik obsługi zadłużenia i wskaźnik długu	86
Wykres 7.3. Rzeczywista oraz maksymalna obsługa zadłużenia w stosunku do dochodów.....	87
Wykres 7.4. Rzeczywista oraz maksymalna kwota zadłużenia na koniec roku w stosunku do dochodów	88
Wykres 7.5. Wskaźniki wolnych środków.....	89